

ຄູ່ມືແນະນຳ

ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນ
ທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ

ກະຊວງສຶກສາທິການ

2011

ຄຳນຳ

ຄູ່ມືແນະນຳການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ໂດຍການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອົງການອຸຍແນສໂກ ປະຈຳພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ. ປີ 2007 ຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພິມແຈກຢາຍຢ່າງກ້ວາງຂວາງໃນທົ່ວພາກພື້ນ. ຄູ່ມືດັ່ງກ່າວ ມີທັງໝົດຫ້າເຫຼັ້ມ ດ້ວຍກັນຄື: ການແນະນຳໃຊ້ຄູ່ມື, ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດໃນພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ, ສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ, ສຳລັບຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ. ອົງການອຸຍແນສໂກ ໄດ້ຕອບສະໜອງງົບປະມານຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກ ດຳເນີນການແປເປັນພາສາຂອງປະເທດຕົນເອງ ເພື່ອໄປໝູນໃຊ້ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວຈິງ.

ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານ ເພື່ອແປຄູ່ມືດັ່ງກ່າວນີ້ ເພື່ອຈຸດປະສົງເປັນບ່ອນອີງໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ນຳໃຊ້ໃຫ້ໄປຕາມແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມສາມັກຄີຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ສຳເລັດເປົ້າໝາຍການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ ໃນປີ 2015, ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍໃຫ້ນຳໃຊ້ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ.

ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ໄດ້ຈັດຕັ້ງການແປ ແລະ ຜ່ານການຮັບຮອງໃນກອງປະຊຸມວິຊາການ ໃນປີ 2008. ການແປຄັ້ງນີ້ ບໍ່ໄດ້ປ່ຽນແປງເນື້ອໃນແຕ່ປະການໃດ ພຽງແຕ່ນຳໃຊ້ຄຳສັບ ແລະ ສຳນວນເປັນພາສາລາວ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ປະກອບຮູບພາບທີ່ເປັນຊົນເຜົ່າຕ່າງໆໃນລາວເຮົາເຂົ້າແທນເທົ່ານັ້ນ.

ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ສະແດງຄວາມຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ມາຍັງທີມງານວິຊາການຈາກກະຊວງສຶກສາທິການ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ແລະ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທຳ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຮ່ວມມືໃນການແປ, ປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະ ກວດແກ້ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້. ພິເສດຂໍຂອບໃຈ ມາຍັງອົງການອຸຍແນສໂກ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານ ນັບທັງການແປ ແລະ ຄຳພິມແຈກ ຢາຍອີກດ້ວຍ.

ເປັນທີ່ແນ່ນອນວ່າ ການແປຄັ້ງນີ້ປາສະຈາກຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງບໍ່ໄດ້. ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ມີຄວາມຍິນດີຮັບເອົາຄຳຕຳນິຕິຊົມທຸກປະການຈາກຜູ້ອ່ານ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ເພື່ອຈະໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ນັບມື້ນັບດີຂຶ້ນ.

ຜູ້ອຳນວຍການສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ

ສາລະບານ

ລ/ດ	ຫົວຂໍ້	ໜ້າ
1	ການແນະນຳຄູ່ມື.....	1
2	ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ.....	20
3	ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດໃນພາກພື້ນ ອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ.....	51
4	ປຶ້ມຄູ່ມືແຜນການຂອງຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	64
5	ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ.....	107

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ

ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:

ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ການແນະນຳຄູ່ມື

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ

ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:

ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ການແນະນຳຄູ່ມື

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ: ການບັນຈຸເດັກຊົນ
ເຜົ່າ ທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນທຸກຄົນ

ບາງກອກ: ອຸຍແນສໂກ(UNESCO) ບາງກອກ, 2007.

ປື້ມ 5 ຫົວ.

[ເນື້ອໃນ: ພາບລວມຂອງຄູ່ມື; ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດ
ໃນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ; ປື້ມຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ; ປື້ມຄູ່ມືຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
ແຜນການ; ປື້ມຄູ່ມືສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ]

1. ການນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ. 2. ນະໂຍບາຍການສຶກສາ. 3. ພາສາສຳລັບສິດສອນ.
4. ພາສາແມ່.

ISBN 92-9223-110-3

ຮູບໜ້າປົກ: SIL ນາງຊາດ

ຮູບປະກອບ: SIL ນາງຊາດ

(c) ອຸຍແນສໂກ(UNESCO) 2007

ຈັດພິມໂດຍ

ຫ້ອງການ ອຸຍແນສໂກ(UNESCO) ປະຈຳພາກພື້ນ ອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ ສຳລັບການສຶກສາ

920 ຖະໜົນ ສຸຂຸມວິດ, ພຣະຂະໂໜງ

ບາງກອກ 10110. ປະເທດໄທ

ພິມຢູ່ ປະເທດໄທ

ການອອກແບບ ແລະ ເນື້ອໃນສະເໜີໃນເອກະສານສະບັບນີ້ ບໍ່ໝາຍເຖິງແນວຄວາມຄິດຂອງ
ອຸຍແນສໂກ(UNESCO) ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບທາງດ້ານກົດໝາຍຂອງແຕ່ລະປະເທດ, ເຂດ
ປົກຄອງ, ເມືອງ ຫຼື ເຂດ; ອຳນາດການປົກຄອງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຂດປະເທດ.

ຄຳນຳ

ຄຸນລັກສະນະອັນໜຶ່ງຂອງພາກພື້ນ ອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ ແມ່ນຄວາມຮັ່ງມີທາງດ້ານຊົນເຜົ່າ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານພາສາ. ໃນຂະນະດຽວກັນນີ້ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແມ່ນຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກສິ່ງໜຶ່ງໃນການສຶກສາຂອງເດັກທີ່ມາຈາກຫຼາຍພື້ນຖານ. ໃນກອງປະຊຸມການສຶກສາໂລກ ຢູ່ປະເທດດາກກາ ໃນປີ 2000, ເປົ້າໝາຍໜຶ່ງ ທີ່ທຸກຄົນເຫັນດີເຫັນພ້ອມ ແມ່ນ “ການຮັບປະກັນວ່າໃນປີ 2015, ເດັກນ້ອຍທຸກໆຄົນ ໂດຍສະເພາະ ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊົນເຜົ່າ ຕ້ອງສາມາດເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມແບບບັງຄັບ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າຮຽນ ແລະ ມີຄຸນນະພາບດີ.” ອີກເປົ້າໝາຍໜຶ່ງແມ່ນ “ບັບປຸງລະດັບຄວາມຮູ້ໜັງສື, ໂດຍສະເພາະ ສຳລັບແມ່ຍິງ.” ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍແລະ ເພື່ອສ້າງໂອກາດໃນການສຶກສາ ດັ່ງກ່າວ ຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາຈະຕ້ອງໄດ້ພົວພັນກັບນັກຮຽນຈາກຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານມາດຕະການຮັບຮອງຈາກຊົນເຜົ່າດັ່ງກ່າວ. ເນື່ອງຈາກການສິດສອນທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ຂຶ້ນກັບການສື່ສານທີ່ກະຈ່າງແຈ້ງ ແລະ ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ, ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການສິດສອນ ຈຶ່ງແມ່ນຈຸດໃຈກາງຂອງຂະບວນການຮຽນຮູ້. ຍ້ອນສາເຫດນີ້ ການສິດສອນທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ຈຶ່ງແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການສະໜອງການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂອງເດັກໃນເວລາເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການຮຽນ ທີ່ອີງຕາມຄວາມສາມາດອັນເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພວກເຂົາ.

ແຕ່ວ່າ ຢູ່ຫຼາຍປະເທດໃນພາກພື້ນນີ້, ຫຼາຍພາສາທີ່ພົບເຫັນໃນແຕ່ລະກຸ່ມປະຊາກອນຂອງປະເທດ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະບໍ່ໄດ້ໃຊ້ໃນລະບົບການສຶກສາ ແລະ ນັກຮຽນຈຳນວນຫຼາຍຈຳເປັນຕ້ອງພົບກັບວິທີການສິດສອນທີ່ພວກເຂົາບໍ່ເຄີຍເຫັນມາກ່ອນ ຫຼື ພາສາທີ່ແຕກຕ່າງຈາກພາສາແມ່ຂອງພວກເຂົາ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ ອາດຈະຊ້ຳເຕີມຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ ຢູ່ໃນກໍລະນີຂອງກຸ່ມໃດໜຶ່ງທີ່ຢູ່ໃນພາວະສ່ຽງ ຫຼື ກັງວົນທາງດ້ານການສຶກສາ ເຊັ່ນ: ຜູ້ກົກໜັງສື, ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ແລະ ຊາວອົບພະຍົບ. ການສຶກສາທີ່ບໍ່ໃຊ້ພາສາແມ່ ຈະເປັນບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກທີ່ບໍ່ເທົ່າ ທີ່ທຸກຄົນເຂົ້າໃຈແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປບໍ່ມີໃຜຮັບຮູ້ວ່ານັ້ນເປັນບັນຫາ, ເພາະບໍ່ພຽງແຕ່ຕ້ອງຮຽນຮູ້ພາສາໃໝ່ເທົ່ານັ້ນ ຍັງຕ້ອງຮຽນຮູ້ທຸກໆຄວາມຮູ້ທີ່ບັນຈຸໄວ້ໃນພາສານັ້ນ.

ບາງປະເທດຢູ່ອາຊີ, ແຜນງານການສຶກສາແບບສອງພາສາ ຫຼື ຫຼາຍພາສາ ໂດຍຜ່ານການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ຈະຊ່ວຍກະກຽມນັກຮຽນຊົນເຜົ່າຕ່າງໆໃນການຮຽນຮູ້ໜັງສື ໂດຍນຳໃຊ້ທັງພາສາແມ່ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຍັງມີຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງບົດບາດຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາແບບສອງພາສາ/ຫຼາຍພາສາ ໃນການເພີ່ມອັດຕາການເຂົ້າຮຽນ, ການກັບຄືນເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຄວາມສຳເລັດໃນການສຶກສາໃນລະບົບ. ຄູ່ມືນີ້ ຈະໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ການສ້າງລະບົບການສຶກສາທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຫຼາຍຂຶ້ນຕໍ່ກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານວັດທະນະທຳ. ນອກຈາກນີ້, ຄູ່ມືຍັງສະໜອງຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ຄວາມສຳຄັນ ຂອງການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ເຊິ່ງໃຫ້ຄວາມເຄົາລົບນັບຖື

ສິດທິຂອງເດັກ ແລະ ຜູ້ຮຽນ ພ້ອມທັງຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ອ່ານ
ໄດ້ຄົ້ນຄິດກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫາພາສາ ແລະ ເພື່ອການສຳຫຼວດໃນຂ້າງໜ້າ. ຄູ່ມືນີ້
ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ປະສົບການທີ່ໄດ້ມາໃນຊ່ວງຫຼາຍປີ ຈາກ
ຫຼາຍອົງການ ແລະ ບຸກຄົນ ທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາ
ແມ່. ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງວ່າ ທ່ານຈະພົບເຫັນປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ ມີປະໂຫຍດໃນການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່
ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນສຳລັບການສົດສອນທີ່ໃຊ້ພາສາແມ່ ເປັນພາຫະນະໃນການ
ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ ລວມທັງການຊ່ວຍເກັບຮັກສາພາສາທີ່ໄກ້ຈະສູນສິ້ນຈາກ
ໂລກ.

Sheldon Shaeffer
ຜູ້ອຳນວຍການ, ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO)
ປະຈຳພາກພື້ນ ອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ
ຫ້ອງການເພື່ອການສຶກສາປະຈຳພາກພື້ນ

ບົດສະແດງຄວາມຂອບໃຈ

ການກະກຽມຄູ່ມືນີ້ແມ່ນການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມຮ່ວມມືຈາກຊ່ຽວຊານ ດ້ານການສຶກສາຫຼາຍທ່ານ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆທີ່ຢູ່ທັງໃນ ແລະ ນອກພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ. ຊີ້ ແລະ ນາມສະກຸນຂອງພວກກ່ຽວໄດ້ຖືກບັນທຶກໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແລະ ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ປະຈຳບາງກອກ ຂໍຂອບໃຈນຳທຸກທ່ານສຳລັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ. ພວກເຮົາ ຂໍຂອບໃຈຄະນະກຳມະການແນະນຳທາງດ້ານການສຶກສາຫຼາຍພາສາຂອງອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ປະຈຳບາງກອກ ສຳລັບການສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນໃນເວລາພັດທະນາຄູ່ມືນີ້.

ພວກເຮົາຮັບຮູ້ ແລະ ຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງສຳລັບແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໃນຄູ່ມືນີ້ ແລະ ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຜູ້ນຳໃຊ້ໄດ້ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກຄູ່ມືນີ້ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ພວກເຮົາຂໍຂອບໃຈທຸກໆທ່ານທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບແຜນງານ ການສຶກ ສາແບບສອງພາສາ/ພາສາແມ່ ສຳລັບຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ທີ່ຈັດຂຶ້ນໃນເດືອນ ທັນວາ 2005 ຢູ່ຊຽງ ໃໝ່, ປະເທດໄທ ໂດຍສະເພາະການປະກອບສ່ວນທີ່ມີຄຸນຄ່າໃນການປັບປຸງຄູ່ມືນີ້.

ພວກເຮົາຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງຈິງໃຈຕໍ່ທຸກໆທ່ານທີ່ໄດ້ນຳເອົາຮູບພາບມາແລກ ປ່ຽນກັນ ແລະ ຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຕໍ່ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນເຜົ່າຕ່າງໆຜູ້ທີ່ຕົກລົງໃຫ້ພວກ ເຮົານຳໃຊ້ຮູບຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ນອກຈາກທຶນຮອນຈາກ ແຜນງານທົ່ວໄປຂອງ ອົງການUNESCO ແລ້ວ ຍັງມີທຶນຈາກ ປະເທດຢີ່ປຸ່ນ ເຊິ່ງຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພັດທະນາ ແລະ ການແຈກຢາຍປຶ້ມຄູ່ມືນີ້.

ພວກເຮົາຊາບຊຶ້ງໃນຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ຈະມີຕໍ່ນັກຮຽນຢູ່ໃນ ແລະ ນອກພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ.

ສຸດທ້າຍນີ້, ພວກເຮົາຂໍສະແດງຄວາມຊາບຊຶ້ງພິເສດຕໍ່ກັບ ທ່ານ ດຣ. ຊູຊານ ມາໂລນ, SIL ນານາຊາດ, ເຊິ່ງແມ່ນຜູ້ປະພັນຫຼັກປຶ້ມຄູ່ມືນີ້. ທ່ານ Ochirkhuya Gankhuyag, ຜູ້ຊ່ວຍ ໂຄງການ ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ປະຈຳບາງກອກ, ເຊິ່ງເປັນຜູ້ປະສານງານຂອງ ໂຄງການ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກ ຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນ ຈົນເຖິງເວລາສຳເລັດສົມບູນ ໃນໄລຍະ 2 ປີ ຜ່ານມາ.

ລາຍຊື່ຂ້າງລຸ່ມນີ້ແມ່ນບຸກຄົນທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສະໜອງເວລາທີ່ມີຄຸນຄ່າ ແລະ ແນວຄວາມຄິດຈົນສຳເລັດຄູ່ມື. ຖ້າວ່າພວກເຮົາຫາກລົມຊື່ຜູ້ໃດໂດຍບໍ່ເຈດຕະນາ, ກະລຸນາ ຮັບຄຳຂໍໂທດລ່ວງໜ້າ ຈາກພວກເຮົາ ແລະ ພວກເຮົາຊາບຊຶ້ງ ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອ ທີ່ມີຄຸນຄ່າ ຂອງພວກທ່ານ.

Donald Archibald	Maki Hayashikawa	Darunee Riewpituk
George Attig	Vibeke Jensen	Karsten van Riezen
Joel Bacha	Linda King	R. Sachdeva
Carol Benson	Kimmo Kosonen	Sheldon Shaeffer

Jean Vernard	Pamela MacKenzie	Pongsuda Vongsingha
Terry Durnnian	Dennis Malone	Clive Wing
Ochirkhuyag Gankhuyag	Susan Malone	Catherine Young
Abdul Hakeem	Inna Melnikova	
Caroline Haddad	Jan Noorlander	

ການແນະນຳຄູ່ມື

ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ (EFA) ໝາຍເຖິງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບສຳລັບທຸກຄົນ. ຕັ້ງ ແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນການເຄື່ອນໄຫວຂອງ EFA, ຫຼາຍປະເທດໄດ້ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມຂອງຕົນ ເພື່ອຮັບຮອງຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການສຶກສາຂອງເດັກນ້ອຍ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່. ເຖິງແມ່ນວ່າ ມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຄົນບາງກຸ່ມຍັງຖືກປະຕິເສດ - ລວມທັງເດັກຍິງ ແລະ ແມ່ຍິງ, ຜູ້ທຸກຍາກ, ຜູ້ພິການ, ຜູ້ທີ່ຕິດເຊື້ອເອັດໄອວີ/ເອດສ໌ ແລະ ຜູ້ທີ່ໃຊ້ພາສາແມ່ແຕກຕ່າງຈາກພາສາທີ່ໃຊ້ທາງການ/ພາສາແຫ່ງຊາດ.

ການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບສຳລັບທຸກຄົນ ຈະສາມາດບັນລຸຜົນສຳເລັດໄດ້ບໍ່ ຖ້າຫາກການສຶກສາຖືກສະເໜີເປັນພາສາທີ່ນັກຮຽນບໍ່ສາມາດເວົ້າ ຫຼື ເຂົ້າໃຈໄດ້? ນີ້ແມ່ນບັນຫາທີ່ເດັກຊົນເຜົ່າຫຼາຍໆຄົນຕ້ອງປະເຊີນ ເມື່ອເລີ່ມຕົ້ນການສຶກສາສາຍສາມັນ - ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນທີ່ແຕກຕ່າງຈາກພາສາ ທີ່ພວກເຂົາເວົ້າໃນຄອບຄົວ. ການບັງຄັບໃຫ້ເດັກນ້ອຍຮຽນພາສາທີ່ພວກເຂົາບໍ່ເຂົ້າໃຈ ຈະເປັນການສ້າງການສຶກສາ ທີ່ຂາດສະມັດຖະພາບ ເຊິ່ງບໍ່ຄວນຈະເກີດຂຶ້ນ.

ບາງປະເທດ ໃນພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ, ແຜນງານການສຶກສາແບບສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາ ທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນຢູ່ໃນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ນັກຮຽນຊົນເຜົ່າ ຮູ້ໜັງສືໃນພາສາຂອງຕົນ ແລະ ໃນພາສາແຫ່ງຊາດ. ແຕ່ວ່າ ໃນລະດັບນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ຍັງບໍ່ຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງບົດບາດຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາແບບສອງພາສາ/ຫຼາຍພາສາ ໃນການເພີ່ມອັດຕາການເຂົ້າຮຽນ, ການກັບຄືນເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຄວາມສຳເລັດໃນການສຶກສາສາຍສາມັນ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ພວກເຮົາຄວນຮັບຮູ້ວ່າຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ຜູ້ປະຕິບັດຕົວຈິງໃນວຽກງານການສຶກສາ ແມ່ນຕ້ອງປະເຊີນກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບພາສາທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສິດສອນ ໃນເມື່ອປັດໄຈທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ການເມືອງ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັນ. ດັ່ງນັ້ນ ການເຂົ້າໃຈເຖິງບັນຫາຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກທີ່ແທ້ຈິງ ໃນການສະໜອງການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ ຈຶ່ງແມ່ນບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນອັນໜຶ່ງໃນການຮັບປະກັນຜົນສຳເລັດຂອງການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບສຳລັບທຸກຄົນ.

ແມ່ນໃຜແດ່ທີ່ສາມາດໃຊ້ຄູ່ມືນີ້?

ຄູ່ມືນີ້ ຖືກກະກຽມສຳລັບທຸກຄົນ ທີ່ຕ້ອງການຮັບປະກັນໃຫ້ “ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ” ບັນຈຸທຸກໆຄົນຢ່າງແທ້ຈິງ! ຄູ່ມືນີ້ ຈະມີຄຸນຄ່າຫຼາຍຕໍ່ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ, ຜູ້ປະຕິບັດເພື່ອໃຫ້ການສຶກສາ ແລະ ຊ່ຽວຊານດ້ານການສຶກສາ ທີ່ຕ້ອງການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາສຳລັບທຸກຄົນທີ່ຖືກຈຳແນກ ຍ້ອນພາສາຂອງພວກເຂົາ. ຄູ່ມືນີ້ຍັງຈະເປັນປະໂຫຍດ

ໃຫ້ກັບກຸ່ມຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ເຊິ່ງຕ້ອງການທີ່ຈະປັບປຸງສະພາບການສຶກສາຢູ່ໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນ.

ຄູ່ມືນີ້ຖືກອອກແບບມາ ເພື່ອສ້າງຈິດສຳນຶກເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE). ມັນໄດ້ສະເໜີເຫດຜົນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ແທ້ຈິງ ກ່ຽວກັບການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ແລະ ສະໜອງແນວຄວາມຄິດທີ່ສຳຄັນກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການສະໜອງການສຶກສາດ້ວຍພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ. ນອກຈາກນີ້, ຄູ່ມືນີ້ ຍັງສະເໜີແນວຄວາມຄິດ, ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ຕົວຢ່າງທີ່ເປັນຮູບປະທຳເຊິ່ງທ່ານສາມາດນຳໃຊ້ໃນສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງພວກທ່ານ ແລະ ແນະນຳຂັ້ນຕອນສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລະບົບໂຮງຮຽນຂອງທ່ານກາຍເປັນລະບົບທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພາສາ.

ຄູ່ມືນີ້ບໍ່ແມ່ນປຶ້ມແບບຮຽນທີ່ກຳນົດຕາຍຕົວ ແລະ ມັນຈະບໍ່ມີຄຳຕອບສຳລັບທຸກໆ ບັນຫາ ເຊິ່ງທ່ານອາດຈະຕ້ອງປະເຊີນ. ຄູ່ມືນີ້ຈະສາມາດຊ່ວຍທ່ານໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້, ຢູ່ຕອນທ້າຍຂອງປຶ້ມຄູ່ມືທຸກໆເຫຼັ້ມ ພວກເຮົາໄດ້ລວບລວມລາຍຊື່ຂອງເອກະສານອ້າງອີງ. ນອກຈາກນີ້ ປຶ້ມຄູ່ມືແຕ່ລະເຫຼັ້ມ ຍັງບັນຈຸນິຍາມຂອງແຕ່ລະຄຳສັບທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຢູ່ຕອນຕົ້ນຂອງປຶ້ມຄູ່ມືແຕ່ລະເຫຼັ້ມ ຍັງມີບົດສະຫຼຸບສັງລວມໜຶ່ງໜ້າ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງມັນ.

ທ່ານຈະສາມາດໃຊ້ຄູ່ມືນີ້ໄດ້ແນວໃດ?

ຄູ່ມືນີ້ປະກອບດ້ວຍເອກະສານ 3 ເຫຼັ້ມ. ແຕ່ລະເຫຼັ້ມຖືກອອກແບບໃຫ້ເໝາະສົມກັບ: 1) ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ, 2) ຜູ້ວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານການສຶກສາ ແລະ 3) ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ. ຈົ່ງຈິດຈຳໄວ້ວ່າ ການພັດທະນາການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທຸກໆອົງການ ແລະ ທຸກໆຄົນຢູ່ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຈະຕ້ອງປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາດັ່ງກ່າວ. ຍ້ອນສາເຫດນີ້, ພວກເຮົາແນະນຳໃຫ້ທຸກຄົນນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື ທັງ 3 ເຫຼັ້ມ ຄຽງຄູ່ກັບຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ ເມື່ອພວກທ່ານເຮັດວຽກຮ່ວມກັນໃນເວລາວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງແຜນງານສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຂອງພວກທ່ານ.

ຄູ່ມືນີ້ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໃນຫຼາຍແນວທາງ. ສຳລັບບຸກຄົນທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທ່ານຈະສາມາດນຳໃຊ້ແນວຄວາມຄິດເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອຊ່ວຍສົ່ງເສີມການສົດສອນທີ່ໃຊ້ພາສາແມ່ ແລະ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບແຜນງານຂອງທ່ານ. ສຳລັບບຸກຄົນທີ່ບໍ່ຊົນເຜົ່າກັບການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ແຕ່ຕ້ອງການທີ່ຈະປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຂອງນັກຮຽນຊົນເຜົ່າ, ທ່ານອາດຈະໃຊ້ບັນດາປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ ເພື່ອກຳນົດບັນຫາສະເພາະທີ່ທ່ານສາມາດສຳຫຼວດ ແລະ ສົນທະນາຕາມສະພາບຄວາມເປັນຈິງນັ້ນ.

ນິຍາມຄຳສັບ

ປຶ້ມຄູ່ມືແຕ່ລະເຫຼັ້ມໄດ້ບັນຈຸນິຍາມຄຳສັບໄວ້ ແລະ ຍັງມີຄຳສັບທີ່ຖືກໃຊ້ໃນປຶ້ມຄູ່ມືທຸກໆເຫຼັ້ມ. ຈຶ່ງສຶກສາຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ ເມື່ອຈຳເປັນ.

ຄຳແນະນຳສຳລັບຜູ້ແປພາສາ

ຄູ່ມືນີ້ຖືກຂຽນຂຶ້ນໃນເບື້ອງຕົ້ນເປັນພາສາອັງກິດ, ແຕ່ເພື່ອໃຫ້ຄູ່ມືຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງແປໃຫ້ເປັນຫຼາຍພາສາ ແລະ ອາດຈະໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ຖືກກັບສະພາບຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ. ສຳລັບບຸກຄົນທີ່ຖືກມອບໝາຍວຽກງານແປ ແລະ ປັບປຸງຄູ່ມືນີ້, ຂໍໃຫ້ທ່ານຈຶ່ງຈຳຂໍຄວາມທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆຂ້າງລຸ່ມນີ້.

ຄູ່ມືນີ້ຖືກອອກແບບໃຫ້ເປັນຄູ່ມືທີ່ນຳໃຊ້ໄດ້ງ່າຍ. ຍ້ອນສາເຫດນີ້, ຄູ່ມືຈຶ່ງຖືກຂຽນໃນແບບທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ, ເປັນແບບການສົນທະນາ ຄ້າຍຄືກັນກັບເມື່ອເວລາທ່ານໂອ້ລົມກັບຄົນທີ່ທ່ານຮູ້ຈັກ ແລະ ບໍ່ແມ່ນແບບການຂຽນໜັງສືທາກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ທ່ານຄວນຈະນຳໃຊ້ວິທີການຂຽນແບບນີ້ໃນເວລາແປຄູ່ມື ແລະ ບໍ່ຄວນໃຊ້ວິທີແບບທາງການ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປັນວິທີທີ່ສັບສົນ.

ເຖິງແມ່ນຄູ່ມືນີ້ ຈະຖືກຂຽນຂຶ້ນເປັນພາສາອັງກິດ, ພວກເຮົາໄດ້ທົດລອງນຳໃຊ້ຢູ່ກອງປະຊຸມພາກພື້ນ (ໃນເດືອນ ທັນວາ 2005, ຊຽງໃໝ່, ປະເທດໄທ) ເພື່ອທົດລອງເບິ່ງວ່າບຸກຄົນທີ່ພາສາແມ່ບໍ່ແມ່ນພາສາອັງກິດ ສາມາດເຂົ້າໃຈການນຳໃຊ້ຄູ່ມືນີ້ ຫຼື ບໍ່? ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄູ່ມືເຂົ້າໃຈງ່າຍຂຶ້ນ, ຄູ່ມືນີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ຄຳສັບງ່າຍໆ. ພວກເຮົາພະຍາຍາມຫຼີກລ້ຽງການນຳໃຊ້ຄຳສັບທີ່ສັບສົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບາງຄຳສັບສະເພາະຈະຍາກໃນການແປ. ຕົວຢ່າງ: ຄຳສັບ “ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ (multilingual education)” ແລະ “ບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ (gender)” ອາດຈະບໍ່ມີໃນວັດຈະນານຸກົມໃນພາສາຂອງທ່ານ, ແຕ່ມັນມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງແປຄຳສັບດັ່ງກ່າວຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ຖ້າຫາກທ່ານພົບເຫັນຄຳສັບທີ່ທ່ານບໍ່ແນ່ໃຈວ່າຈະແປແນວໃດ, ກະລຸນາປຶກສາຫາລືກັບນັກແປມືອາຊີບ ແລະ ອົງການທີ່ອາດເຄີຍໄດ້ນຳໃຊ້ຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ມາກ່ອນ ແລະ ອາດຈະໄດ້ແປຄຳສັບດັ່ງກ່າວແລ້ວ. ຖ້າຫາກຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາຢູ່ປະເທດຂອງທ່ານ ຍັງບໍ່ເຄີຍແປຄຳສັບດັ່ງກ່າວ ຫຼື ແປບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ກະລຸນາປຶກສາກັບອົງການຈັດຕັ້ງແຫ່ງຊາດ ຫຼື ສາກົນ ທີ່ເຮັດວຽກໃນຂອບເຂດການສຶກສານີ້ ເພື່ອກວດເບິ່ງວ່າພວກເຂົາເຈົ້າແປຄຳສັບດັ່ງກ່າວແນວໃດ.

ກະລຸນາບັນຈຸປະໂຫຍກຂໍ້ມູນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໃນການພິມຄູ່ມືຂອງທ່ານ: “ຄູ່ມືນີ້ ແມ່ນສະບັບແປ ແລະ ປັບປຸງສຳລັບໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ[ISBN 92-7223-110-3] (c)UNESCO ບາງກອກ”. ພວກເຮົາຂອບໃຈໃນການຮ່ວມມືຂອງທ່ານ ແລະ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າຈະໄດ້ຮັບຄູ່ມືສະບັບແປ ແລະ ປັບປຸງ 2 ສະບັບ ຕາມທີ່ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

APPEAL

UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education
920 Sukhumvit Road, Bangkok 10110, Thailand

ເບີໂທ: (66 2) 391-577

ແຟັກ: (66 2) 391-0866

ອີເມລ: gender@unesco-bkk.org

ນິຍາມ - ພາສາ

<p>ສຳນຽງທ້ອງຖິ່ນ (Dialect)</p>	<p>ວິທີການເວົ້າພາສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນອີງຕາມແຕ່ລະເຂດ ຫຼື ກຸ່ມ ສັງຄົມ (ໃຫ້ເບິ່ງຄຳສັບ “ຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍ” ຕົ້ມອີກ)</p>
<p>ພາສາເດັ່ນ/ພາສາອິດທິພົນ (Dominant language)</p>	<p>ພາສາທີ່ເວົ້າໂດຍກຸ່ມຄົນທີ່ໂດດເດັ່ນ (ມີອິດທິພົນ) ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ເປັນພາສາຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ອາດຈະມີສະຖານະພາບເປັນພາສາທາງການ ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ ເຖິງວ່າມັນຈະບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍຄົນສ່ວນໃຫຍ່ກໍຕາມ
<p>ພາສາຕ່າງປະເທດ (Foreign language)</p>	<p>ພາສາທີ່ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນສະພາບແວດລ້ອມສະເພາະຂອງນັກຮຽນ</p>
<p>ພາສາມໍລະດົກ (Heritage language)</p>	<p>ພາສາຂອງບັນພະບູລຸດຂອງກຸ່ມຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໃຊ້ສືບທອດກັນມາ</p>
<p>ພາສາໃນຄອບຄົວ (Home language)</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ເວົ້າຢູ່ໃນຄອບຄົວ (ໃຫ້ເບິ່ງຄຳສັບ “L1, ພາສາແມ່” ຕົ້ມອີກ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ບາງຄົນອາດຈະມີພາສາໃນຄອບຄົວຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງພາສາ
<p>ພາສາທີ 1 (L1)</p>	<p>ພາສາທຳອິດ, ພາສາໂດຍກຳເນີດ (ຈົ່ງເບິ່ງຕົ້ມ ພາສາແມ່, ພາສາໃນຄອບຄົວ ແລະ ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ໝາຍເຖິງພາສາ ຫຼື ຫຼາຍພາສາທີ່ຮຽນຮູ້ມາແຕ່ເກີດ
<p>ພາສາທີ 2 (L2)</p>	<p>ພາສາທີສອງ, ພາສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສາໂດຍກຳເນີດ, ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສື່ສານໂດຍທົ່ວໄປ ຫຼື ພາສາຕ່າງປະເທດ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ສ່ວນໃຫຍ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນສັງຄົມທົ່ວໄປ ຢູ່ພາຍນອກຂອງຄອບຄົວ; ໃນການສຶກສາແບບຄວບຄູ່ພາສາ ທີ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີສອງ L2 (ພາສາທາງການ, ພາສາຕ່າງປະເທດ) ເຊິ່ງຖືກ

ແນະນຳໃຫ້ນັກຮຽນ ຫຼັງຈາກທີ່ພວກເຂົາຮູ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງ L1.

- ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ, ພາສາທີສອງ L2 ໝາຍເຖິງພາສາທາງການ ຫຼື ພາສາແຫ່ງຊາດ.

ພາສາໃຊ້ໃນການສິດສອນ
(Language of instruction) ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນ ຫຼື ຮຽນຮູ້ຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ ຫຼືເອີ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ສື່ປະເພດໜຶ່ງສື່ຂອງການສິດສອນ.

ພາສາກາງລະຫວ່າງເຜົ່າ
Lingua franca ພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍທົ່ວໄປສຳລັບການສື່ສານ ລະຫວ່າງແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ, ເປັນພາສາທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ໃນເຜົ່າດຽວກັນ. ຕົວຢ່າງ: ພາສາ Tok Pisin ຂອງປະເທດ Papua New Guinea

ພາສາທ້ອງຖິ່ນ
(Local language) ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງສະເພາະ ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ

- ອາດຈະໝາຍເຖິງ ພາສາທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຕົວອັກສອນສຳລັບຊຽນ

ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນຫຼາຍນຳໃຊ້
(Majority language) ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ

ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນໜ້ອຍນຳໃຊ້
(Minority language) ພາສາທີ່ໃຊ້ໂດຍກຸ່ມສັງຄົມ ຫຼື ຊົນເຜົ່າທີ່ມີພົນລະເມືອງຈຳນວນໜ້ອຍຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ

- ບາງເທື່ອ ໝາຍເຖິງພາສາຂອງຄົນກຸ່ມໃຫຍ່ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນພາສາເດີນ/ມີອິດທິພົນ.

ພາສາແມ່ (mother tongue) ພາສາທຳອິດ, ພາສາໂດຍກຳເນີດ (ເບິ່ງຕື່ມອີກ L1, ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)

- ພາສາທີ່ບຸກຄົນ: ກ) ໄດ້ຮຽນຮູ້ທຳອິດ, ຂ) ພາສາທີ່ບຸກຄົນອື່ນຖືວ່າເປັນພາສາໂດຍກຳເນີດຂອງຕົນ,

ຄ) ພາສາທີ່ຕົນຮູ້ທີ່ສຸດ ຫຼື ງ) ພາສາທີ່ຕົນເອງນຳໃຊ້
ຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ພາສາແຫ່ງຊາດ
(National language)

ພາສາທີ່ຖືເປັນສຳຄັນ ຫຼື ນຳໃຊ້ສຳລັບສື່ສານເປັນສ່ວນໃຫຍ່
ໃນປະເທດ; ບາງເທື່ອ ເປັນພາສາທາງການ.
ຕົວຢ່າງ: ປະເທດອິນເດຍ ຮັບຮູ້ພາສາທາງການ 2 ພາສາ
ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ 22 ພາສາ; ພາສາ ບາຫາສາ ຂອງປະ
ເທດອິນໂດເນເຊຍ ເປັນທັງພາສາທາງການ ແລະ ພາສາແຫ່ງ
ຊາດ.

ພາສາທາງການ
(Official language)

ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການ
ບໍລິຫານປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ລວມທັງໃນໂຮງຮຽນ.
ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາຫຼັກ/ຕົ້ນຕໍ ແລະ ສຳຄັນໃນ
ການຮັບໃຊ້ສື່ສານ, ພົວພັນຂອງຄົນໃນປະເທດ, ຊາດ, ລັດ
ດ້ວຍກັນ ແລະ ຕໍ່ກັບສາກົນ.
ຕົວຢ່າງ: ປະເທດ ອິນເດຍ ໃຊ້ພາສາ ຮິນດູ ແລະ ພາສາ
ອັງກິດ ເປັນພາສາທາງການຂອງປະເທດ ແລະ ມີພາສາທາງ
ການອື່ນໆອີກສຳລັບແຕ່ລະລັດ.

ພາສາທີ່ບໍ່ໄດ້ຂຽນ
(Unwritten language)

ພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນການເວົ້າຈາ ແຕ່ຍັງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບ
ອ່ານ ຫຼື ຂຽນ.

ຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍ
(Variety)

ວິທີການເວົ້າພາສາທີ່ແຕກຕ່າງ ອີງຕາມເຂດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ
ກຸ່ມສັງຄົມ (ຈິ່ງເບິ່ງ ສຳນຽງທ້ອງຖິ່ນ (dialect))

ນິຍາມ - ທົ່ວໄປ

<p>ຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາ (Advisory committee)</p>	<p>ກຸ່ມຜູ້ນຳພາ ທີ່ມີພັນທະໃຫ້ການ ສະໜັບສະໜູນ ແຜນງານ MLE</p> <ul style="list-style-type: none"> • ໂດຍທົ່ວໄປຈະປະກອບດ້ວຍຜູ້ນຳໃຊ້ພາສາແມ່ ແລະ ສະມາຊິກຂອງອົງການຮ່ວມມື.
<p>ການກາຍເປັນຄົນແປກໜ້າ (Alienation)</p>	<p>ການຖືກຕັດຂາດຈາກພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ ໄດ້ຮັບການສຶກສາໂດຍໃຊ້ພາສາເດັ່ນທີ່ມີອິດທິພົນ ອາດຈະປະຕິເສດພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນໃນເວລາຕໍ່ມາ.
<p>ການປູກຈິດສຳນຶກ(ການຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້) (Awareness raising)</p>	<p>ການສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊາຊົນບັນລຸເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ພວກເຂົາໄດ້ວາງໄວ້ສຳລັບຕົນເອງ.</p>
<p>ແບບສອງພາສາ (Bilingual)</p>	<p>ສຳລັບບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນໃນການເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງຄັ້ງຮູ້ອ່ານ ແລະ ຊຽນ) ສອງພາສາ ສຳລັບສັງຄົມ: ການມີຢ່າງໜ້ອຍ 2 ກຸ່ມພາສາ</p>
<p>ການສຶກສາແບບສອງພາສາ (Bilingual education)</p>	<p>ການນຳໃຊ້ 2 ພາສາສຳລັບການສຶກສາ ແລະ ການສິດສອນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຕາມແນວທາງທີ່ດີ, ການສຶກສາ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຄວນເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງຂອງນັກຮຽນ ແລະ ນຳສະເໜີພາສາທີ 2 ເທື່ອລະໜ້ອຍ.
<p>ຄວາມສາມາດ (Competencies)</p>	<p>ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຫຼື ທັກສະໃນດ້ານພາສາ ຫຼື ວິຊາຮຽນອື່ນໆ ຂອງຫຼັກສູດໂຮງຮຽນ</p>

ຫຼັກສູດ (Curriculum)	ແຜນການສິດສອນ, ເນື້ອໃນ ແລະ ສື່ການຮຽນ-ການສອນ ສໍາລັບແຜນການສຶກສາ
ກຸ່ມຄົນມີອິດທິພົນ/ເດັ່ນ (Dominant group)	ກຸ່ມສັງຄົມທີ່ມີອໍານາດຂອງປະເທດ ເນື່ອງຈາກຈຳນວນຂອງ ປະຊາກອນ (ຄົນສ່ວນໃຫຍ່), ເສດຖະກິດ (ຄວາມຮັ່ງມີ) ຫລື ດ້ານການເມືອງ (ອໍານາດ)
ຜູ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກ (Facilitator)	ບຸກຄົນທີ່ຊ່ວຍຄົນອື່ນຮຽນຮູ້; ນາຍຄູ
ຄວາມຄ່ອງແຄ້ວ (Fluency)	ຄວາມສາມາດສູງໃນການເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ/ຫຼື ຊຽນ
ຄວາມສະເໝີພາບ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ(Gender equality)	ສະຖານະການ ທີ່ຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ, ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍ ໄດ້ຮັບຄວາມສະເໝີພາບເທົ່າທຽມກັນສໍາລັບການປະຕິບັດສິດ ທິມະນຸດໃຫ້ເປັນຈິງ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຊ່ວຍ ເຫຼືອ ທັງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ສັງ ຄົມ, ວັດທະນະທໍາ ແລະ ການເມືອງ.
ຄົນກີກໜັງສື (Illiterate)	ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີໂອກາດໃນການຮຽນຮູ້ ການອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາທີ່ລາວເຂົ້າໃຈ.
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (Implementation)	ຂັ້ນຕອນສໍາລັບປຸກລະດົມປະຊາຊົນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອດໍາເນີນແຜນງານໃໝ່
ຄົນພື້ນເມືອງ (Indigenous)	ບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມທີ່ສືບເຊື້ອສາຍຈາກກຸ່ມຄົນດັ້ງເດີມທີ່ອາໄສຢູ່ໃນ ຂົງເຂດ ຫຼື ປະເທດໃດໜຶ່ງ
ລັດທິວັດທະນະທໍາຮ່ວມ Interculturalism	ການລົງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຍອມຮັບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ລະຫວ່າງແຕ່ລະກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ/ຫຼື ກຸ່ມສັງຄົມ.

<p>ການພັດທະນາພາສາ (Language development)</p>	<p>ໃນການສຶກສາ: ການສິດສອນບຸກຄົນໃຫ້ຮູ້ເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຊຽນພາສາໄດ້ດີ. ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ: ການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາສາສຳລັບອ່ານ ແລະ ຊຽນ. ຕົວຢ່າງ: ດ້ວຍການຂະຫຍາຍຄຳສັບ, ການເຫັນດີເຫັນພ້ອມກັບຮູບແບບການຊຽນ ແລະ ສ້າງປຶ້ມ ແລະ ສື່ສຳລັບໂຮງຮຽນ.</p>
<p>ພາສາຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ (Language minority)</p>	<p>ກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຮ່ວມກັນກັບພາສາຊົນເຜົ່າໃຫຍ່ ແຕ່ມີອຳນາດໜ້ອຍໃນສັງຄົມເນື່ອງຈາກ ປະຊາກອນ (ມີຈຳນວນປະຊາກອນໜ້ອຍ), ເສດຖະກິດ (ບໍ່ຮັ່ງມີ) ຫຼື ການເມືອງ</p>
<p>ການຮູ້ໜັງສື (Literacy)</p>	<p>ຄວາມສາມາດໃນການອ່ານ, ຊຽນ, ຄຳນວນ ແລະ ໃຊ້ພາສາເພື່ອເຮັດສິ່ງທີ່ຈຳເປັນໃນຊີວິດ.</p>
<p>ແນວທາງທີ່ຍອມຮັບ (Mainstream)</p>	<p>ພາສາ ແລະ ວັດທະນາທຳຂອງກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່</p> <ul style="list-style-type: none"> • ສ່ວນໃຫຍ່ ຈະໝາຍເຖິງການອອກແບບຂອງໂຮງຮຽນສຳລັບກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ
<p>ກຸ່ມອົບພະຍົບ (Migrant)</p>	<p>ບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຄົນທີ່ຍ້າຍຈາກທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງ ໄປທາງທ້ອງຖິ່ນອື່ນ</p>
<p>ການປຸກລະດົມ (Mobilization)</p>	<p>ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນ (ແລະ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ) ໃຫ້ເຮັດວຽກນຳກັນເພື່ອວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ</p>
<p>MLE ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (Mother tongue Based MLE)</p>	<p>ການສຶກສາໃນໂຮງຮຽນທີ່ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍພາສາທຳອິດ (L1) ສຳລັບອ່ານ, ຊຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ໃນຂະນະທີ່ສິດສອນພາສາທີ່ 2 (L2) (ເບິ່ງ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ)</p>
<p>ແບບຫຼາຍພາສາ (Multilingual)</p>	<p>ບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດໃນການເວົ້າ/ເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງເທື່ອອ່ານ/ຊຽນ) ຫຼາຍກວ່າ 2 ພາສາ ສັງຄົມ: ການມີຫຼາຍກວ່າສອງກຸ່ມພາສາ</p>

<p>ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ (Multilingual education)</p>	<p>ການນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາສຳລັບການຮຽນຮູ້ທັງສີ່ ແລະ ການສິດສອນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ທາງທີ່ດີແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການພັດທະນາພາສາທຳອິດ (L1) ແລະ ເພີ່ມພາສາອື່ນໆເທື່ອລະໜ້ອຍ.
<p>ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ (NGO)</p>	<p>ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການພັດທະນາຊຸມຊົນ.</p>
<p>ການພັດທະນາຕົວໜັງສື (Orthography)</p>	<p>ລະບົບມາດຕະຖານສຳລັບການຂຽນພາສາ ລວມທັງຕົວອັກສອນ ແລະ ລະບຽບສຳລັບສະກົດ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍວັກຕ່າງໆ (ເບິ່ງ ລະບົບການຂຽນ)</p>
<p>ຜູ້ຮ່ວມງານ (Partners)</p>	<p>ບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆທີ່ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານໃໝ່</p>
<p>ການຈົມປັກ (Submersion)</p>	<p>ການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ສອງ/ພາສາຕ່າງປະເທດ ສຳລັບການສິດສອນທັງໝົດ ດ້ວຍການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອພຽງເລັກໜ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫລືອຜູ້ຮຽນເລີຍ.</p>
<p>ຄວາມຍືນຍົງ (Sustainability)</p>	<p>ການສ້າງຕັ້ງແຜນງານ ເພື່ອໃຫ້ສືບຕໍ່ເປັນເວລາດົນນານ</p>
<p>ການຖ່າຍໂອນ (Transfer)</p>	<p>ສິ່ງທີ່ຮຽນຮູ້ໃນພາສາທຳອິດ (L1) ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີຄວາມສາມາດໃນການຮຽນຮູ້ພາສາອື່ນ; ແຕ່ລະຄົນຈຳເປັນຕ້ອງຮຽນອ່ານພຽງແຕ່ຄັ້ງດຽວ.</p>
<p>ລະບົບການຂຽນ (Writing systems)</p>	<p>ການນຳສະເໜີ ດ້ວຍເສັ້ນພາບ ເປັນຕົວແທນພາສາເວົ້າ (ເບິ່ງການພັດທະນາຕົວໜັງສື)</p>

ເອກະສານອ້າງອີງ

Benson, C. 2004. ຄວາມສໍາຄັນຂອງການສຶກສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ສໍາລັບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ການສຶກສາ ສໍາລັບບົດລາຍງານຕິດຕາມກວດກາທົ່ວໂລກກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ (EFA) ປີ 2005. ປາຣີ, UNESCO.

Crystal, D. 1999. The Penguin Dictionary of Language. ສະບັບທີ່ 2, ລອນດອນ, Penguin.

Kosonen, K. 2005. ການສຶກສາທີ່ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ: ນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ເລີ່ມດ້ວຍພາສາທໍາອິດກ່ອນ: ແຜນງານການຮຽນໜັງສືທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ສໍາລັບພາສາຊົນເຜົ່າໃນ ອາຊີ. ບາງກອກ, UNESCO. ໜ້າ 96-134.

Malone, S. 2004. ຄູ່ມື ສໍາລັບພັດທະນາແຜນງານການຮຽນຮູ້ໜັງສື ແລະ ການສຶກສາສໍາລັບຜູ້ໃຫຍ່ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ບາງກອກ, UNESCO.

UNESCO. 2004. ບົດບາດຍິງ-ຊາຍໃນເຄືອຄ່າຍການສຶກສາ ຢູ່ ອາຊີ (GENIA): ຄູ່ມືສໍາລັບສິ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບບົດບາດຍິງ-ຊາຍໃນການສຶກສາ. ບາງກອກ, UNESCO.

UNESCO ບາງກອກ
ແຜນການ ການສຶກສາສຳລັບທຸກຄົນ ຢູ່ອາຊີ-ປາຊີຟິກ
APPEAL

920 ຖະໜົນ ສຸຂຸມວິດ
ພຣະຂະໂໜງ, ບາງກອກ 10110, ປະເທດໄທ
www.unescobkk.org

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ
ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ
ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ
ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ

ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ

ພາກສະເໜີ

ຫຼັງຈາກທີ່ ອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ໄດ້ລິເລີ່ມແຜນການ ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ໃນປີ 1990, ລັດຖະບານຈາກຫຼາຍປະເທດ ໄດ້ເພີ່ມທະວີຄວາມພະຍາຍາມຂອງພວກເຂົາ ເພື່ອ ຕອບສະໜອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງເດັກ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ໃນປະເທດຂອງຕົນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ມີ ຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລ້ວ ກໍຍັງມີບາງກຸ່ມຄົນຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ ດີເທົ່າທີ່ຄວນ ເຊັ່ນ: ເດັກຍິງ ແລະ ແມ່ຍິງ ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ, ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຄວາມ ຊ່ວຍເຫຼືອເປັນພິເສດ, ຜູ້ທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດ ໂລກເອດສ/HIV ແລະ ຜູ້ທີ່ເວົ້າພາສາທີ່ບໍ່ມີອິດທິ ພົນ ຫລື ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນໃຊ້ຈຳນວນໜ້ອຍ.

ບໍ່ວ່າພວກເຂົາຈະມາຈາກຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນພື້ນເມືອງ ຫຼື ຊຸມຊົນອົບພະຍົບ, ນັກຮຽນທີ່ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈພາສາທາງການ ແມ່ນຜູ້ທີ່ເສຍປຽບ ໃນເວລາເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ:

ມັນແມ່ນສິ່ງທີ່ຮູ້ກັນໂດຍທົ່ວໄປວ່າ ການຮຽນຮູ້ໃນພາສາທີ່ບໍ່ແມ່ພາສາຂອງຕົນ ແມ່ນມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສອງທົບ: ນັກຮຽນບໍ່ພຽງແຕ່ຈະຕ້ອງຮຽນຮູ້ພາສາໃໝ່ ແຕ່ວ່າຈະຕ້ອງ ຮຽນຮູ້ຄວາມຮູ້ໃໝ່ໆ ໃນພາສາໃໝ່ນັ້ນ. ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເທົ່ານີ້ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ຈຳ ນວນຄົນທີ່ຕົກຢູ່ໃນສະພາບການສຶກສາທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຫຼື ມີຄວາມກ້າວົນເພີ່ມຂຶ້ນ ອີກດ້ວຍ ເຊັ່ນ: ຜູ້ທີ່ບໍ່ຮູ້ໜັງສື, ຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ຊາວອົບພະຍົບ¹.

ວິທີທາງທີ່ດີທີ່ສຸດ ເພື່ອຜ່ານຜ່າອຸປະສັກເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນການນຳໃຊ້ “ການສຶກສາແບບ ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ” (MLE). ໃນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ(MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ນັກຮຽນທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນທີ່ບໍ່ມີອິດທິພົນ ຈະນຳໃຊ້ພາສາຂອງຕົນສຳລັບຮຽນຮູ້ໃນຂັ້ນເບື້ອງຕົ້ນ ພ້ອມທັງຮຽນຮູ້ພາສາທາງການໃນປຶ້ມ ແບບຮຽນ. ເມື່ອນັກຮຽນມີຄວາມສາມາດໃນການເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາແຫ່ງຊາດ, ຄູ່ຈະເລີ່ມຕົ້ນນຳໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວສຳລັບການສິດສອນ. ແຜນການການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ທີ່ດີ ຈະກະຕຸ້ນໃຫ້ນັກຮຽນນຳໃຊ້ທັງສອງພາສາ ເພື່ອສື່ສານ ແລະ ຮຽນຮູ້ໃນໄລຍະຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ.

¹ UNESCO. 2003. ການສຶກສາໃນໂລກຂອງຫຼາຍພາສາ. ປາຣີ, UNESCO.

ອົງການ ອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງ ພາສາ ແລະ ການສຶກສາ ເຊິ່ງອົງການໄດ້ສ້າງນະໂຍບາຍ 3 ຢ່າງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາຄືດັ່ງນີ້:

1. ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ສະໜັບສະໜູນການນໍາໃຊ້ພາສາແມ່ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ປະສິບການຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານ.
2. ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ສະໜັບສະໜູນການສຶກສາແບບສອງພາສາ ຫລື ຫຼາຍພາສາ ຢູ່ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບຂອງສັງຄົມ ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ເພື່ອເປັນອົງປະກອບອັນຕົ້ນຕໍສໍາລັບການອະນຸລັກຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານພາສາ.
3. ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ສະໜັບສະໜູນການນໍາໃຊ້ພາສາ ເພື່ອເປັນອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນໃນການສຶກສາແບບຫຼາຍວັດທະນາທໍາ ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ລະຫວ່າງກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນ ການນັບຖືສິດທິຂອງແຕ່ລະຄົນ.²

ນອກຈາກນີ້ ຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຍັງສະໜອງຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ພາສາແມ່ຂັ້ນພື້ນຖານ ໃນແຜນງານການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE), ຄໍາຖາມໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນຢູ່ໃນແຕ່ລະພາກຂອງແຕ່ລະບົດທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ຄູ່ມືຍັງບັນຈຸຄໍາຖາມ ແລະ ຄໍາຕອບ ລວມທັງຄໍາເວົ້າຈາກຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາ, ພະນັກງານລັດ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ມີຄົນໃຊ້ຈຳນວນໜ້ອຍຢູ່ທົ່ວໂລກ.

² UNESCO. 2003. ການສຶກສາໃນໂລກຂອງຫລາຍພາສາ. ປາຣີ, UNESCO.

ຄຳຖາມ ແລະ ຄຳຕອບ:

ພາສາ ແລະ ການສຶກສາ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ມີຄົນ ສ່ວນໜ້ອຍນຳໃຊ້

ຄຳຖາມ 1. ສະພາບການສຶກສາສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນທີ່ບໍ່ມີອິດທິພົນ ຫລື ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ມີຄົນສ່ວນໜ້ອຍນຳໃຊ້ ເປັນຄືແນວໃດ?

ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນທີ່ບໍ່ມີອິດທິພົນ ຫລື ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ມີຄົນສ່ວນ
ໜ້ອຍນຳໃຊ້, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກນັ້ນ, ຕ້ອງໄດ້ປະເຊີນໜ້າກັບ
ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍປະການ ເມື່ອພວກເຂົາພະຍາຍາມທີ່ຈະເຂົ້າເຖິງພື້ນຖານການສຶກສາ ທີ່
ມີຄຸນນະພາບ:

- ບາງຄົນບໍ່ສາມາດໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນໄດ້ເລີຍ; ບາງຄົນກໍ່ສາມາດໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນໄດ້
ແຕ່ວ່າ ຄູສອນບໍ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ ຫຼື ບໍ່ມີຄູເລີຍ.
- ເຖິງແມ່ນວ່າໂຮງຮຽນມີຄູອາຈານຢ່າງພຽງພໍ, ແຕ່ວ່າຄູອາຈານສ່ວນຫຼາຍ ພັດຍັງນຳໃຊ້
ພາສາ ທີ່ນັກຮຽນຂອງຕົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້.
- ປຶ້ມແບບຮຽນ ແລະ ບົດຮຽນແມ່ນສຸມໃສ່ແຕ່ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳ ຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ມີ
ອິດທິພົນ. ຖ້າຫາກນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍ ບໍ່ລ້ຽງເຄີຍກັບວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວ, ຈະເຮັດໃຫ້
ພວກເຂົາ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນທີ່ຖືກຖ່າຍທອດ.
- ຄູອາຈານທີ່ມາຈາກກຸ່ມຄົນທີ່ນຳໃຊ້ພາສາທີ່ມີອິດທິພົນຢູ່ໃນສັງຄົມ ຈະຄິດວ່ານັກຮຽນ
ຂອງຕົນ “ຮຽນຊ້າ” ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາ ເບິ່ງບໍ່ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງນັກຮຽນ
ແລະ ບາງເທື່ອ ອາດຈະດູໝິ່ນພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງນັກຮຽນ.

ສຳລັບນັກຮຽນເຫຼົ່ານີ້, ໂຮງຮຽນຈະກາຍເປັນສະຖານທີ່ ທີ່ພວກເຂົາ ບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍ ເຊິ່ງການ
ສົດສອນ ເນື້ອໃນບົດຮຽນ ແລະ ພາສາທີ່ພວກເຂົາ ບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍ. ປະກົດການແບບນີ້ ໄດ້ຖືກອະ
ທິບາຍໄວ້ ໂດຍຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາທີ່ໄດ້ລົງຢູ່ມາຢາມໂຮງຮຽນແຫ່ງໜຶ່ງຂອງຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນ
ເຜົ່າໃນທ້ອງຖິ່ນ ໃນປະເທດ ອິນເດຍ ທີ່ນຳໃຊ້ພາສາຮິນດີ ໃນການສົດສອນ:

ເດັກນ້ອຍບໍ່ມີຄວາມສົນໃຈໃນການສົນທະນາຂອງຄູ. ພວກເຂົາຈ້ອງເບິ່ງຄູຂອງຕົນ ແລະ ກະດານດຳ ເຊິ່ງມີຕົວອັກສອນທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍສາຍຕາທີ່ເປົ່າຫວ່າງ. ນາຍຄູຮູ້ສຶກ ວ່າ ນັກຮຽນຂອງຕົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈບົດຮຽນທີ່ຕົນກຳລັງສອນ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງສືບຕໍ່ອະທິ ບາຍລາຍລະອຽດຂອງບົດຮຽນ ໂດຍສົ່ງສຽງທີ່ແຮງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ຫລັງຈາກທີ່ເມື່ອຍອະທິບາຍ ກໍເຫັນໄດ້ວ່ານັກຮຽນຂອງຕົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈບົດຮຽນ, ລາວບອກໃຫ້ນັກຮຽນຈົດບົດຮຽນທີ່ຂຽນຢູ່ກະດານ ລົງໃສ່ປື້ມຂອງຕົນ. ຄູເວົ້າວ່າ: “ນັກ ຮຽນຂອງຂ້ອຍເກັ່ງຫຼາຍໃນການກ່າຍບົດຮຽນຈາກກະດານ ລົງໃສ່ປື້ມຂອງຕົນ. ເມື່ອ ພວກເຂົາຮຽນຮອດຂັ້ນ ປ.5 ພວກເຂົາສາມາດຈົດກ່າຍ ແລະ ຈີ່ຄຳຕອບໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ແຕ່ວ່າ ມີພຽງ 2 ຄົນເທົ່ານັ້ນ ໃນຂັ້ນ ປ. 5 ທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາ ຮີນດີ”.³

ການບັງຄັບໃຫ້ເດັກ ຫລື ຜູ້ໃຫຍ່ ເຂົ້າໂຮງຮຽນທີ່ໃຊ້ພາສາ ຊຶ່ງພວກເຂົາບໍ່ສາມາດເຂົ້າ ໃຈ ຫຼື ເວົ້າໄດ້ ຈະກົດຂວາງຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ ຂອງພວກເຂົາໃນການກາຍເປັນສະມາຊິກທີ່ດີຂອງສັງຄົມ. ເມື່ອບົດຮຽນມີແຕ່ສຸມໃສ່ໂລກພາຍ ນອກໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງສະພາບຄວາມເປັນຈິງໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາ ຈຶ່ງບໍ່ເຫັນຄວາມສຳຄັນ

³ Jhingran D. 2005. ຈຸດອ່ອນຂອງພາສາ. ສິ່ງທ້າທາຍສຳລັບການຮຽນຮູ້ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ນິວເດັນລີ, A.P.H. Publishing.

ໃນສິ່ງທີ່ພວກເຂົາຄວນຮູ້ ແລະ ປະສົບການ ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຄິດວ່າວັດທະນະທຳ ແລະ ປະສົບການຂອງພວກເຂົາບໍ່ມີຄຸນຄ່າ. ຖ້າເປັນດັ່ງນັ້ນ ການເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຈຶ່ງກາຍເປັນສາເຫດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນສູນເສຍຄວາມນັບຖືຕໍ່ຊຸມຊົນ, ພໍ່ແມ່ ແລະ ຕົວເຂົາເຈົ້າເອງ. ພໍ່ແມ່ຂອງນັກ ຮຽນຜູ້ໜຶ່ງ ຢູ່ປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea) ໄດ້ອະທິບາຍເຫດການ ດັ່ງ ກ່າວ ດັ່ງນີ້:

ການທີ່ເດັກນ້ອຍໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ມັນເໝືອນກັບໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄປບ່ອນ ທີ່ພວກເຂົາບໍ່ຄຸ້ນ ເຄີຍ ຊຶ່ງພວກເຂົາທ່າງຈາກພໍ່-ແມ່, ທ່າງຈາກສວນຜັກ, ທ່າງຈາກທຸກວິຖີການດຳລົງ ຊີວິດຂອງພວກເຂົາ ທີ່ເຄີຍເຮັດຜ່ານມາ. ແຕ່ພວກເຂົາພັດມານັ້ງຢູ່ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຮຽນ ຮູ້ສິ່ງທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບ່ອນທີ່ພວກເຂົາຢູ່. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ພວກເຂົາກໍລົ້ມທຸກໆສິ່ງ ທີ່ພວກ ເຂົາເຄີຍຮູ້ຈັກ ຍ້ອນພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ⁴.

ຜົນສຸດທ້າຍສຳລັບຄົນທີ່ຕ້ອງການຈະປະສົບຜົນສຳເລັດໃນລະບົບການສຶກສາ ສາຍສາ ມັນ, ໃນກໍລະນີເບີງນີ້ມັນຈະເຮັດໃຫ້ສູນເສຍພາສາ ແລະ ມໍລະດົກວັດທະນະທຳຂອງເຂົາເຈົ້າ ເຊິ່ງເປັນການສູນເສຍທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງ:

ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຂອງຕົນເອງ ຈະຖືກຍອມຮັບເຂົ້າກັບການດຳລົງຊີວິດໃນສັງຄົມທີ່ວ່າ ໄປ ແຕ່ຖ້າຫາກວ່າ ພວກເຂົາປະຖິ້ມລັກສະນະຊົນເຜົ່າ ແລະ ພາສາຂອງຕົນ ພ້ອມກັບ ການນຳໃຊ້ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຢູ່ໃນສັງຄົມລວມຂອງຊາດ, ຊຸມຊົນ. ບັນຫານີ້ ບໍ່ແມ່ນບັນຫາໃໝ່ ແຕ່ວ່າແມ່ນບັນຫາທີ່ຍາວນານ, ຮັບຮູ້ກັນດີ, ບັນທຶກໄວ້ໃນເອກະ ສານ ແລະ ເປັນຂະບວນການທີ່ຄວນພິຈາລະນາສຳລັບຊຸມຊົນ ທີ່ນຳໃຊ້ພາສາຂອງຕົນ ຢູ່ໃນໂລກນີ້.⁵

ຄຳຖາມ 2. ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຈະສາມາດປັບປຸງສະພາບການສຶກສາ ສຳລັບບຸກຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ເວົ້າພາສາທາງການ ໄດ້ແນວໃດ ເມື່ອພວກເຂົາເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ?

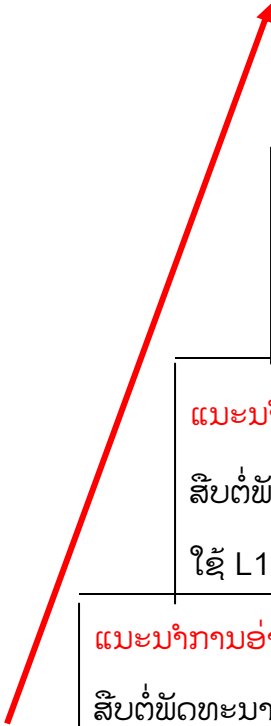
ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫລັກ(MLE), ຈະເຮັດ ໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດເລີ່ມຕົ້ນການສຶກສາຂອງຕົນ ໃນພາສາທີ່ພວກເຂົາຮູ້ຈັກດີທີ່ສຸດ. ໃນເວລາທີ່

⁴ Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul Scheme ຢູ່ຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ໂຊໂລມອນ. ບົດລາຍ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ Papua New Guinea

⁵ Shaeffer, S. 2003. (7-9 ພະຈິກ) ການພັດທະນາພາສາ ແລະ ການພື້ນຟູພາສາ: ຄວາມສຳຄັນໃນການສຶກ ສາ ຢູ່ທະວີບ ອາຊີ. ກອງປະຊຸມສາກົນ ເລື່ອງການພັດທະນາພາສາ, ການພື້ນຟູພາສາ ແລະ ການສຶກສາຫລາຍ ພາສາ. ບັງກອກ, ປະເທດໄທ.

ພວກເຂົາໃຊ້ພາສາຂອງຕົນສຳລັບຮຽນຮູ້, ພາສາໃໝ່ (ພາສາທາງການ) ຈະຖືກສະເໜີໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ເລີ່ມຮຽນຮູ້ ເພື່ອສື່ສານ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວ. ໃນຂະນະດຽວກັນ ຄູ່ຈະຊ່ວຍນັກຮຽນໃນການພັດທະນາຄຳສັບທາງດ້ານການສຶກສາໃນພາສາໃໝ່ (ພາສາທາງການ) ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍ ໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ສົນທະນາເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.⁶ ໃນແຜນການທີ່ດີທີ່ສຸດ, ນັກຮຽນຈະສາມາດສືບຕໍ່ພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງຕົນໃນການສື່ສານ ແລະ ຮຽນຮູ້ທັງສອງພາສາຕະຫຼອດຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ.

“ຂັ້ນຕອນ” ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຊ່ວຍອະທິບາຍເຖິງຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຮຽນຮູ້ພາສາ ໃນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ(MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ:

	ສືບຕໍ່ສ້າງຄວາມສາມາດໃນການເວົ້າ ແລະ ຊຽນ ໃນທັງ 2 ພາສາ ນຳໃຊ້ L2 ກັບ L1 ສຳລັບສິດສອນ ແລະ ຮຽນຮູ້
	<p>ແນະນຳການອ່ານ ແລະ ການຊຽນ ໃນ L2</p> <p>ສືບຕໍ່ພັດທະນາການເວົ້າ ແລະ ການຊຽນໃນ L1 ແລະ ການເວົ້າໃນ L2 ເລີ່ມຕົ້ນນຳໃຊ້ L2 ສຳລັບສິດສອນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ໂດຍນຳໃຊ້ L1 ຊ່ວຍ</p>
	<p>ແນະນຳການເວົ້າໃນພາສາທາງການ (L2)⁷</p> <p>ສືບຕໍ່ພັດທະນາການເວົ້າ ແລະ ການຊຽນໃນ L1 ໃຊ້ L1 ສຳລັບສິດສອນ ແລະ ຮຽນຮູ້</p>
	<p>ແນະນຳການອ່ານ ແລະ ການຊຽນ ໃນ L1</p> <p>ສືບຕໍ່ພັດທະນາການເວົ້າໃນ L1 ໃຊ້ L1 ສຳລັບສິດສອນ ແລະ ຮຽນຮູ້</p>
<p>ສ້າງຄວາມຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການເວົ້າພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຄອບຄົວ (L1) (ສຳລັບເດັກທີ່ຫາກໍ່ເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ) ນັກໃຊ້ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ (L1) ສຳລັບສິດສອນ ແລະ ຮຽນຮູ້</p>	

⁶ ຂະບວນການນີ້ ແມ່ນອີງໃສ່ຫຼັກການ ການສຶກສາທີ່ວ່າ ເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮຽນໃນພາສາໜຶ່ງ ສາມາດນຳໃຊ້ໃນພາສາອື່ນ ໃນເວລາທີ່ນັກຮຽນໄດ້ພັດທະນາຄຳສັບທີ່ຈຳເປັນໃນພາສາໃໝ່. (ເບິ່ງ Cummings, J.2000. ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮູ້ສອງພາສາ; ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ?)

⁷ ນັກຄົ້ນຄວ້າບາງຄົນ ກ່າວວ່າພາສາທີ່ສອງ (L2) ສາມາດນຳສະເໜີໄດ້ໃນຊ່ວງເວລາເລີ່ມຕົ້ນ ຖ້າຫາກຄູ່ສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນເປັນໜຶ່ງໃນພາສາສຳລັບສິດສອນ ໃນໄລຍະການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ.

ຫຼັງຈາກສ້າງພື້ນຖານທາງດ້ານການສຶກສາ ໃນພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ, ນັກຮຽນຈະເລີ່ມຕົ້ນຮຽນຮູ້ພາສາໃໝ່, ເລີ່ມຕົ້ນຈາກການເວົ້າ ແລະ ຈາກນັ້ນແມ່ນຂຽນ. ເຖິງແມ່ນວ່າພວກເຂົາຈະບັນລຸຄວາມສາມາດພື້ນຖານໃນພາສາໃໝ່ ແຕ່ພວກເຂົາຈະບໍ່ຢຸດໃຊ້ພາສາທຳອິດຂອງຕົນ. ກົງກັນຂ້າມ ພວກເຂົາຈະສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ທັງສອງພາສາສຳລັບຮຽນຮູ້, ຕໍ່ສຸດຢູ່ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ:

ເມື່ອເດັກສືບຕໍ່ພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາໃນການນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາຕະຫຼອດຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ, ພວກເຂົາຈະຮຽນຮູ້ພາສາດັ່ງກ່າວຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ສາມາດໃຊ້ມັນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ພວກເຂົາຈະມີເວລາຝຶກຫັດໃນການນຳໃຊ້ພາສາຫຼາຍຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະ ເມື່ອພວກເຂົາພັດທະນາການອ່ານອອກ ຂຽນໄດ້ ໃນທັງສອງພາສາ. ພວກເຂົາຈະສາມາດປຽບທຽບ ແລະ ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງໃນວິທີ ທີ່ທັງສອງພາສາຖືກຈັດວາງໃນຕົວຈິງ.⁸

ປັດໄຈທີ່ສຳຄັນຂອງຂະບວນການນີ້ ປະກອບດ້ວຍ:

- ການສຶກສາເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນ, ພັດທະນາຈາກພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳ, ຊຶ່ງແມ່ນຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທີ່ນັກຮຽນນຳມາໃນເມື່ອເວລາທີ່ພວກເຂົາເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ;
- ນັກຮຽນສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການນຳໃຊ້ພາສາໃໝ່ (ພາສາທາງການ) ກ່ອນທີ່ພາສາດັ່ງກ່າວຈະກາຍເປັນພາສາດຽວ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສິດສອນຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ;
- ນັກຮຽນບັນລຸຄວາມສາມາດໃນຊັ້ນຮຽນຂອງຕົນ ສຳລັບແຕ່ລະວິຊາ ເພາະວ່າຄູ່ໃຊ້ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນ ພ້ອມກັບພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ເພື່ອຊ່ວຍນັກຮຽນເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນ.

⁸ Cummings, J.2000. ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮູ້ສອງພາສາ; ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ? <http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານ ໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

ຄຳຖາມ 3. ແມ່ນຫຍັງ ທີ່ເປັນສາຍພົວພັນ ລະຫວ່າງ ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ແລະ ການພັດທະນາໂດຍທົ່ວໄປ?

ແຜນການສຶກສາທີ່ບໍ່ລວມເອົາບາງກຸ່ມຂອງປະຊາກອນ ຈະສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສຳລັບກຸ່ມທີ່ບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາຢູ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ ເພາະວ່າແຜນການສຶກສາແບບນີ້ ບໍ່ສາມາດສະໜອງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມປະພຶດທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ກັບນັກຮຽນ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີສ່ວນຮ່ວມໃນທາງບວກຕໍ່ການພັດທະນາສັງຄົມ ແລະ ປະເທດຊາດ.⁹

ການສຶກສາສຳລັບການພັດທະນາ ຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ນັກຮຽນທຸກໆຄົນ - ບໍ່ຈຳກັດພາສາທີ່ພວກເຂົານຳໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ - ສາມາດພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງຕົນໄດ້ຢ່າງເຕັມ

⁹ ກົມການສຶກສາ, 1991. ການທວນຄືນຂະແໜງການສຶກສາ. Waigani, Papua New Guinea, ກົມການສຶກສາ. 500 ຄົນຢູ່ໃນປະເທດ PNG ເວົ້າ 800 ພາສາ. ກ່ອນປີ 1993, ພາສາອັງກິດ ແມ່ນພາສາທາງການສຳລັບລະບົບການສຶກສາ. ຮັບຮູ້ເຖິງຜົນກະທົບທາງລົບ ຈາກການນຳໃຊ້ພຽງແຕ່ພາສາອັງກິດເຂົ້າໃນການສຶກສາ, ລັດຖະບານຂອງປະເທດ PNG ປ່ຽນແປງລະບົບການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ ທົ່ວປະເທດ ໃນປີ 1995. ຮອດປີ 2005, ແຜນການສຶກສາແບບຫລາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ ຖືກສ້າງຂຶ້ນສຳລັບ 400 ພາສາ ໃນ 800 ພາສາທັງໝົດ ຢູ່ໃນປະເທດ PNG.

ທີ່ ແລະ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນດຳລົງຊີວິດຂອງເຂົາ ພ້ອມທັງປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການ
ພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດຊາດຂອງຕົນ:

*ພວກເຮົາເຊື່ອວ່າ ຫຼັກການຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດຊາດ ຈະຕ້ອງແມ່ນ ເພື່ອສົ່ງ
ເສີມ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອການພັດທະນາສະມາຊິກທຸກຄົນຂອງຕົນ ແລະ ລະບົບການທີ່ ປະ
ເທດນັ້ນມີສ່ວນຮ່ວມ... ການພັດທະນາປະເທດຊາດ ບໍ່ໝາຍເຖິງສິ່ງທີ່ລັດຖະບານເຮັດ
ແຕ່ມັນໝາຍເຖິງສິ່ງໃດແດ່ທີ່ຜູ້ຖືກປົກຄອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດ.¹⁰*

ທຸກໆກຸ່ມວັດທະນະທຳ ເຖິງວ່າຈະແມ່ນກຸ່ມນ້ອຍ ຫຼື ກຸ່ມໃຫຍ່ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ໄດ້
ພັດທະນາຍຸດທະສາດການດຳລົງຊີວິດຂອງຕົນໃຫ້ສູງເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ຢູ່ໃນໂລກທີ່ພວກ
ເຂົາດຳລົງຊີວິດຢູ່. ທຸກໆພາສາ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ສາມາດສື່ສານຄວາມຮູ້ ແລະ ແນວຄວາມຄິດທີ່
ຖືກພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍຜູ້ເວົ້າພາສາດັ່ງກ່າວ ຜ່ານຫຼາຍລຸ້ນຫຼາຍສະໄໝ. ປະເທດຊາດຈະໄດ້ຮັບ
ຜົນປະໂຫຍດ ເມື່ອຜູ້ຄົນມາຈາກຫຼາກຫຼາຍພື້ນຖານວັດທະນະທຳ, ເວົ້າພາສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ແລະ ມີຫຼາຍແນວຄວາມຄິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ປົກສາຫາຫລີ ແບ່ງປັນແນວຄວາມຄິດ ແລະ ວາງ
ແຜນຮ່ວມກັນ ເພື່ອສ້າງອະນາຄົດທີ່ສົດໃສ. ຈຸດປະສົງຍາວນານອັນໜຶ່ງ ຂອງແຜນການສຶກສາ
ຫຼາຍພາສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ຊຶ່ງນອນຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຂອງຕົນເອງ

¹⁰ Gharagedaghi, J. 1986. ການເຜີຍແຜ່ ແຜນການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ນິວຢອກ, Greenwood Press.

ແມ່ນການຮັບປະກັນວ່າສະມາຊິກຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາຈະໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ ໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາປະເທດຊາດ:

ຊັບພະຍາກອນອັນໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ສຸດຂອງຊາດເຮົາ ແມ່ນຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານວັດ ທະນະທຳຂອງປະເທດເຮົາ. ຄວາມຫຼາກຫຼາຍໝາຍເຖິງ ຫຼາຍທັດສະນະທີ່ສາມາດອະ ທິບາຍໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ, ຫຼາຍແນວທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ, ຫຼາຍແນວຄິດປະດິດ ສ້າງ, ມີຄວາມສາມາດສູງເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງ... ໃນບ່ອນທີ່ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຖືກຈຳກັດ... ປະເທດຊາດ ຈະເກີດຄວາມອ່ອນແອ ແລະ ມີການແບ່ງແຍກ. ¹¹

ການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານ ຕໍ່ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາ ສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເຫັນໄດ້ວ່າ ພາສາຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ທີ່ເວົ້າພາ ສາຊົນເຜົ່າມີຄຸນຄ່າ. ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມ ແຂງ ໄດ້ຊ່ວຍນັກຮຽນສ້າງຂົວຕໍ່ຈາກພາສາແມ່ຂອງຕົນໄປຫາພາສາທີ່ໃຊ້ເປັນທາງການ ໄດ້ ຊ່ວຍສ້າງຄວາມສາມັກຄີກັນໃນປະເທດຊາດ ໂດຍທີ່ບໍ່ມີການບັງຄັບໃຫ້ປະຊາຊົນຕ້ອງ ປະຖິ້ມພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງຕົນ. ປະສົບການຈາກທົ່ວໂລກ ສະແດງໃຫ້ ເຫັນວ່າການຫ້າມ ຫລື ກົດດັນ ບໍ່ໃຫ້ປະຊາຊົນໃຊ້ພາສາແມ່ ຫຼື ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ ແມ່ນສາ ເຫດຂອງການແຕກແຍກ ແລະ ບາດເໝາງ. ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາ ແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງສະໜັບສະໜູນຄວາມສາມັກຄີ ຜ່ານການຮັບປະກັນຄວາມຫຼາກຫຼາຍ.

ຄຳຖາມ 4. ສາຍພົວພັນລະຫວ່າງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາ ສາແມ່ (MLE) ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນແນວ ໃດ?

ໃນປີ 1993 ນັກຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານພາສາ ທ່ານ Corson ໄດ້ຄົ້ນພົບວ່າ ກຸ່ມຄົນ 3 ກຸ່ມທີ່ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກກົດລະບຽບທາງດ້ານພາສາ ແລະ ການວາງແຜນທີ່ບໍ່ຍຸດຕິທຳ ແມ່ນແມ່ ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ, ປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຂອງຕົນ ບໍ່ຖືກບັນຈຸໄວ້ໃນໂຄງ ຮ່າງພາສາທາງການ. ຄວາມບໍ່ຍຸດຕິທຳຈະເຫັນໄດ້ເດັ່ນຂຶ້ນໃນກຸ່ມຄົນທີ່ມີທັງສາມເງື່ອນໄຂຂ້າງ ເທິງ. ການຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ນອກຈາກວ່າແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງຈະເຮັດວຽກຢູ່ຕະຫລາດ ຫລື ໂຮງງານ, ພວກເຂົາຈະມີໂອກາດໜ້ອຍກວ່າຜູ້ຊາຍ ແລະ ເດັກຊາຍ ໃນການໄດ້ຍິນ ແລະ ໄດ້ສື່ສານພາສາທາງການ. ສາເຫດນີ້ຍ້ອນວ່າ ຊີວິດ ຂອງພວກເຂົາ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຖືກກຳຈັດໃຫ້ຢູ່ໃນເຮືອນ ແລະ ຄອບຄົວ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ໄດ້ໃຊ້ ພາສາທ້ອງຖິ່ນ. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ເດັກຍິງສ່ວນຫຼາຍຈະບໍ່ເຂົ້າໃຈການສິດສອນໃນ ໂຮງຮຽນ ຖ້າປຽບທຽບກັບເດັກຊາຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຄວາມແຕກຕ່າງນີ້ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະ

¹¹ Dr. John Waiko, ກະຊວງສຶກສາທິການ PNG, 2001.

ຖືກມອງຂ້າມ ເນື່ອງຈາກວ່າໂອກາດໃນການເວົ້າພາສາທາງການຂອງເດັກຍິງແມ່ນມີໜ້ອຍ ແລະ ຄວາມຄາດໝາຍຕໍ່ຄວາມສຳເລັດຂອງເດັກຍິງແມ່ນມີຕໍ່າ ຖ້າປຽບທຽບກັບເດັກຊາຍ. ເຖິງ ແມ່ນວ່າຈະມີການເພີ່ມທະວີການສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະຕ້ອງຮັບປະກັບ ຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ໃນການສຶກສາ, ເດັກຍິງແມ່ນຍັງມີຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ຫຼາຍກວ່າເດັກຊາຍ ທີ່ຈະຖືກປະຕິເສດການໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ເດັກຍິງທີ່ມາຈາກຊຸມ ຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາແມ່ ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບກ່ອນໝູ່ໝົດ.

ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ສະໜອງໂອກາດໃຫ້ກັບເດັກຍິງ ໃນການເຂົ້າເຖິງການ ສຶກສາທີ່ມີຄຸນະພາບ.

ການຄຳນຶງເຖິງບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຈະຕັດບັນຫາສະພາບຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານການສຶກ ສາສຳລັບເດັກຍິງ ແລະ ແມ່ຍິງ ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດ້ອຍກວ່າ. ໃນສັງຄົມ ດັ້ງເດີມທົ່ວໄປ, ຖ້າປຽບທຽບກັບເດັກຊາຍ, ອ້າຍ ແລະ ຜົວຂອງຕົນ, ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຍິງສ່ວນຫຼາຍຈະຮູ້ພຽງແຕ່ພາສາດຽວ, ບໍ່ຄ່ອຍມີໂອກາດໄດ້ຮັບການສຶກສາຢູ່ໃນໂຮງ ຮຽນ, ບໍ່ຄ່ອຍມີໂອກາດຮັບຈ້າງເຮັດວຽກ ຫຼື ຍົກຍ້າຍໄປໃນເຂດທີ່ໃຊ້ພາສາທາງ ການ.¹²

ແຜນການ ການສຶກແບບຫຼາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ ສະໜອງຜົນປະໂຫຍດ ສະ ເພາະໃຫ້ກັບເດັກຍິງ ທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນ ເຊິ່ງໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າໃນທ້ອງຖິ່ນ:

- ພໍ່-ແມ່ຂອງນັກຮຽນ ອາດຈະມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນທີ່ປ່ອຍໃຫ້ລູກສາວຂອງຕົນ ໄປໂຮງຮຽນ ທີ່ໃຊ້ພາສາຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ວັດທະນະທຳທີ່ຊົນເຮົາ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືຂອງຕົນໃນການ ສິດສອນ. ນອກຈາກນີ້, ພໍ່-ແມ່ຂອງນັກຮຽນຈະສາມາດເຂົ້າຫາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ ແລະ ຂະບວນການສຶກສາໃນພາສາຂອງຕົນ. ເດັກຍິງອາດຈະສືບຕໍ່ເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ ຖ້າຫາກພາສາຂອງພວກເຂົາ ຖືກສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ໄປຄຽງຂ້າງກັບພາສາທາງການ.
- ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ສົ່ງເສີມການສື່ ສານລະຫວ່າງພໍ່-ແມ່ຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຄູ-ອາຈານ ເຊິ່ງຈະເພີ່ມທະວີການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງໂຮງຮຽນ. ນອກຈາກນີ້ ກໍຍັງຈະເປັນການຮັບປະ ກັນວ່າ ໂຮງຮຽນກໍຍັງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄຸນຄ່າຂອງຊຸມຊົນ.

¹² UNESCO, 2003. ການສຶກສາໃນໂລກຂອງຫລາຍພາສາ. ປາຣີ, UNESCO.

- ຄູ່ຜູ້ຊາຍ ທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດຽວກັນກັບນັກຮຽນ ຈະບໍ່ດູໝິ່ນນັກຮຽນຍິງຂອງຕົນປານໃດ ເພາະຄູສອນດັ່ງກ່າວຈະຕົກຢູ່ໃນສະພາບທີ່ ຖືກຄວບຄຸມໂດຍສັງຄົມ. ຄູສອນທີ່ພົວພັນທາງດ້ານສັງຄົມກັບຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນ ຈະກາຍເປັນຄົນທີ່ສາມາດໄວ້ໃຈໄດ້ງ່າຍ ຫຼື ຈະຕົກຢູ່ໃນສະພາບທີ່ຖືກຄວບຄຸມການ ປະພຶດຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມສ່ຽງໃນການຈະທຳຮ້າຍທາງເພດ ຕໍ່ນັກຮຽນຍິງ ຂອງພວກເຂົາໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນລົງ.
- ເພາະວ່າ ເດັກຍິງກໍ່ສາມາດສື່ສານໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍໃນພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງ ພວກເຂົາ ເມື່ອປຽບທຽບກັບເດັກຊາຍ, ພວກເຂົາຈະສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າພວກ ເຂົາກໍ່ສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້ ເຊັ່ນດຽວກັບເດັກຊາຍ. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ຄູ ສອນ ຈະປ່ອຍໂອກາດທີ່ສະເໝີພາບໃຫ້ກັບເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍ.

- ໂອກາດສຳລັບຄູ ໃນການສິດສອນຢູ່ໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນ ໂດຍທີ່ມີການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ ບ້ານ ຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ຍິງທີ່ຢາກຈະເປັນຄູສອນ ເຊິ່ງຈະສະໜອງແບບຢ່າງໃຫ້ກັບເດັກ ຍິງ ແລະ ສະໜອງໂອກາດໃນການໄດ້ຮັບລາຍໄດ້ໃຫ້ກັບແມ່ຍິງ.¹³

ຄຳຖາມ 5. ສ່ວນລາຄາເດ? ແຜນການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ແບບສຳລັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ?

ມີບາງຄົນອາດຈະຄັດຄ້ານແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ເພາະວ່າພວກເຂົາຄິດວ່າແຜນການດັ່ງກ່າວອາດຈະຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານຫຼາຍສຳລັບຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ. ແຕ່ວ່າ ການສຶກສາຕ່າງໆ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ (in the field of language economics) ເຊິ່ງປະເມີນມູນຄ່າຂອງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບພາສາ, ໄດ້ ພົບເຫັນວ່າແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ເປັນແຜນການ ທີ່ເໝາະສົມ ເມື່ອເວົ້າເຖິງເລື່ອງມູນຄ່າ, ໂດຍສະເພາະ ຖ້າຄຳນຶງເຖິງຜົນປະໂຫຍດໄລຍະຍາວ:

ຜົນຂອງການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນການເຄື່ອນຍ້າຍຈາກລະບົບການສຶກສາໜຶ່ງພາສາ ໄປຫາສອງພາສານັ້ນ ແມ່ນຕໍ່ກວ່າຄົນສ່ວນຫຼາຍຄິດ. ການປະເມີນຜົນ ບົ່ງບອກເຖິງ ການເພີ່ມຂຶ້ນສຳລັບການໃຊ້ຈ່າຍປະມານ 3-4%, ເພາະວ່າເຖິງແມ່ນວ່າລະບົບການ ສຶກສາຈະສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ພາສາດຽວ ການສິດສອນເດັກ ກໍ່ຍັງຄົງຈະຕ້ອງຖືກສືບຕໍ່. ດັ່ງນັ້ນ, ງົບປະມານພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ ຄວນທີ່ຈະຖືກເພີ່ມເຕີມ.¹⁴

ບາງເທື່ອບັນຫານີ້ອາດຈະດີຂຶ້ນ ຖ້າພວກເຮົາເຊົາຖາມວ່າ ແຜນການ ການສຶກສາແບບ ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ມີການໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍປານໃດ? ແລ້ວທັນມາຖາມວ່າ: ລະບົບການສຶກສາທີ່ບໍ່ປະສິບຜົນສຳເລັດ ອັນເນື່ອງມາຈາກນັກຮຽນບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາທາງ ການໄດ້ຢູ່ໃນບ້ານຂອງຕົນ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍປານໃດ?

ຖ້າພວກເຮົາປຽບທຽບມູນຄ່າສຳລັບການເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາ ສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ກັບມູນຄ່າທີ່ສູນເສຍ ຫລື ບໍ່ປະສິບຜົນສຳເລັດຂອງລະບົບການ ສຶກສາສຳລັບນັກຮຽນຊົນເຜົ່າ ໃນດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ພວກເຮົາເຫັນໄດ້ວ່າການ ສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ແມ່ນການລົງທຶນໄລຍະຍາວທີ່ດີ ອີງໃສ່ການສຶກສາຫຼາກຫຼາຍຂອງທະ ນາຄານໂລກ. ຕົວຢ່າງ: ມີການສຶກສາຢູ່ປະເທດກົວເຕມາລາ (Guatemala), ການສຶກສາໄດ້

¹³ Benson, C. 2005. ການສຶກສາ ແລະ ການສິດສອນໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ ສຳລັບເດັກຍິງ, ບັງກອກ, UNESCO. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001420/142079e.pdf> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 11 ພະຈິກ 2006)

¹⁴ Grin, F. ການຄຳນຶງເຖິງດ້ານເສດຖະກິດ ໃນນະໂຍບາຍທາງດ້ານພາສາ. 2005. Ricento, T. (ed). 2005. ການນຳສະເໜີ ນະໂຍບາຍທາງດ້ານພາສາ: ຫລັກການ ແລະ ວິທີການ. Oxford, Basil Blackwell.

ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກກະຊວງສຶກສາທິການ ໂດຍປຽບທຽບອັດຕາການຄ້າງໜ້ອງ ແລະ ການອອກໂຮງຮຽນຂອງນັກຮຽນຊົນເຜົ່າມາຢານ (Mayan) ສອງກຸ່ມ. ກຸ່ມທີ່ໜຶ່ງ ແມ່ນກຸ່ມທີ່ນຳໃຊ້ແຜນການສຶກສາ ສອງພາສາ ແລະ ກຸ່ມທີ່ສອງ ແມ່ນກຸ່ມທີ່ໃຊ້ແຜນການສຶກສາພາສາດຽວ L2 (ພາສາສະເປນ Spanish). ຜົນຂອງການສຶກສາແມ່ນໄດ້ບັນຈຸໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ການປ່ຽນໄປນຳໃຊ້ລະບົບການສຶກສາແບບສອງພາສາ ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການປະຢັດງົບປະມານຫຼາຍຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກອັດຕາການຄ້າງໜ້ອງຂອງນັກຮຽນຫຼຸດລົງ. ແຜນການນີ້ຊ່ວຍລັດຖະບານປະຢັດງົບປະມານໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 31 ລ້ານ quetzals (5 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ) ຊຶ່ງທຽບເທົ່າກັບມູນຄ່າທີ່ໃຊ້ຈ່າຍ ເພື່ອສະໜອງການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມໃຫ້ກັບນັກຮຽນ ປະມານ 100,000 ຄົນ.¹⁵

ການສຶກສາອີກຢ່າງໜຶ່ງ ທີ່ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກປະເທດກົວເຕມາລາ ແລະ ເຊເນການ (Guatemala ແລະ Senegal) ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມູນຄ່າສຳລັບຈັດພິມເອກະສານໃນພາສາທ້ອງຖິ່ນ ເປັນພຽງແຕ່ຈຳນວນໜ້ອຍດຽວຂອງງົບປະມານແຕ່ລະປີຂອງການສຶກສາ (0.13% ໃນກໍລະນີຂອງປະເທດກົວເຕມາລາ) ແລະ ມູນຄ່າສຳລັບເລີ່ມຕົ້ນແຜນການສຶກສາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສາມາດໄດ້ກັບຄືນມາ ຫລັງຈາກ 2 ຫາ 3 ປີ.¹⁶

¹⁵ Dutcher, N. 2004. ຂະຫຍາຍໂອກາດທາງດ້ານການສຶກສາ ໃນປະເທດທີ່ມີຫລາຍພາສາ. Washington DC, ສູນນຳໃຊ້ພາສາ. http://www.cal.org/resources/pubs/fordreport_040501.pdf (ເຂົ້າຫາ 17 ພະຈິກ 2006)

¹⁶ Vawda, A.Y. ແລະ Patrinos, H.A. 1998. ລາຄາສຳລັບຜະລິດວັດສະດຸການສຶກສາໃນພາສາທ້ອງຖິ່ນ. Washington DC, ທະນາຄານໂລກ.

ຄຳຖາມ 6. ລັກສະນະຂອງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງມີແນວໃດແດ່?

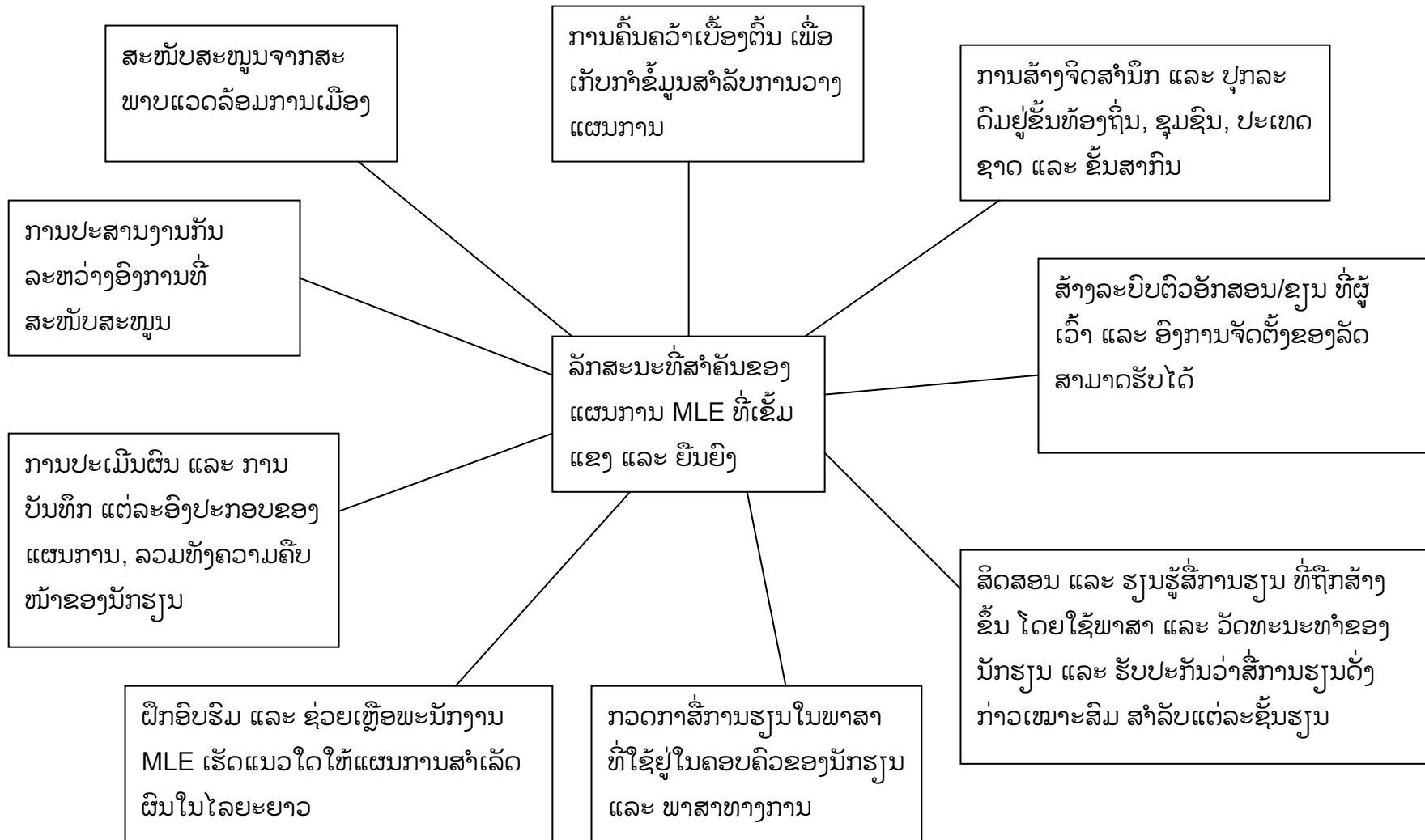
ແຜນການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຕ້ອງການແນວຄວາມຄິດໃໝ່ໆ ແລະ ການຮ່ວມມືຈາກແຕ່ລະບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ - ເຊິ່ງແມ່ນ “ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ” ຂອງແຜນການ. ແຜນວາດຂ້າງລຸ່ມນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ “ອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນ” ຂອງແຜນການທີ່ເຂັ້ມແຂງ.¹⁷

ເຖິງແມ່ນວ່າຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ ຈະບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE), ການສະໜັບສະໜູນຂອງພວກເຂົາ

¹⁷ ປັບຈາກ Malone, S 2005. ວາງແຜນ ແຜນການສຶກສາແບບອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ໃຊ້ພາສາແມ່ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາຢູ່ຊຸມຊົນຂອງຕົນ.

ເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບຜົນສໍາເລັດຂອງແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາ ແມ່ (MLE) ໃນໄລຍະຍາວ. ສິ່ງໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ຕ້ອງການ ການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ສ້າງນະ ໂຍບາຍ ແມ່ນການສ້າງສະພາບທາງດ້ານເມືອງທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນແຜນການ ການ ສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE), ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນໄດ້ຮັບຮູ້ຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າ ເກົ່າວ່າ ພາສາ ແລະ ນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນການສະໜອງການສຶກສາທີ່ ຄຸນນະພາບໃຫ້ກັບທຸກໆຄົນ, ລວມທັງກຸ່ມຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຂອງຕົນເອງ. ¹⁸

¹⁸ Alidou, H., Boly, A., Brock-Utne, B., Diallo, Y.S., Heugh, K. ແລະ Wolff, H.E. 2006. ເພີ່ມທະວີ ການຮຽນຮູ້ ແລະ ການສຶກສາຢູ່ທະວີບອາຟຣິກາ. ປັດໄຈທາງດ້ານພາສາ. ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບພາສາແມ່ ແລະ ການສຶກສາສອງພາສາໃນຂົງເຂດ ຊາຮາຣາ ທະວີບອາຟຣິກາ. ປາຣີ, ສະມາຄົມສໍາລັບການພັດທະນາການ ສຶກສາຢູ່ທະວີບ ອາຟຣິກາ (ADEA). www.adeanet.org/biennial-2006/doc/document/B3_1_MTBLE_en.pdf (ເຂົ້າອ່ານ 17 ພະຈິກ 2006)

ອີງໃສ່ການສະໜັບສະໜູນຈາກສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານສັງຄົມ, ນະໂຍບາຍທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນບັນດານະໂຍບາຍທີ່ສະໜັບສະໜູນການສ້າງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ໃຫ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບການສຶກສາສາຍສາມັນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນ; ແລະ ເປັນນະໂຍບາຍທີ່ມີທິດທາງຊັ້ນຈຳນວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອແຜນການ ການສຶກສາດັ່ງກ່າວ. ແນວຄວາມຄິດນະໂຍບາຍທີ່ສຳຄັນ ຄວນຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍດັ່ງນີ້:

- ບັນຈຸຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າຂັ້ນຮຽນໃດຂອງຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ (ແລະ ໃນອຸດົມຄະຕິ ຄວນລວມທັງຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາ) ຈະເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນການ.
- ການສ້າງໃຫ້ເປັນສະຖາບັນ (Institutionalizing) ແຜນງານ ໂດຍສ້າງໂຄງຮ່າງພາຍໃນອົງການຈັດຕັ້ງລັດທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອກຳນົດໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການພົວພັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ.
- ສ້າງຕັ້ງແຫຼ່ງທຶນສະເພາະ ສຳລັບຊ່ວຍເຫຼືອແຜນງານ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຜົນສຳເລັດຂອງແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ໂດຍການສົ່ງເສີມສະພາບແວດລ້ອມທີ່ສະໜັບສະໜູນການປະສານງານກັນ ລະຫວ່າງອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆເຊັ່ນ: ລັດຖະບານ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ອື່ນໆ ຊຶ່ງອົງການເຫຼົ່ານີ້ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່(MLE) ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ. ກິດຈະກຳທີ 3 ເຊິ່ງເປັນກິດຈະກຳທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ມີງົບປະມານພຽງພໍ ທີ່ຖືກສະໜອງເຂົ້າໃນການວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ໃຫ້ຍືນຍົງໃນລະດັບຊາດ, ລະດັບຂົງເຂດ ແລະ ລະດັບຊຸມຊົນ.

ຄຳຖາມ 7. ມັນສາມາດເຮັດໄດ້ແທ້ບໍ່? ແຜນງານ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ສາມາດສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໃຫ້ຍືນຍົງໄດ້ແທ້ບໍ່?

ຖ້າຫາກມີການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຈາກອຸຍແນສໂກ UNESCO, ອຸຍນິເຊັຍ UNICEF ແລະ ການຮ່ວມມືກັບອົງການຕ່າງໆ ແບບຫຼາຍຝ່າຍ ແລະ ສອງຝ່າຍ (multilateral ແລະ bilateral), ແຜນການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ແມ່ນໄດ້ຖືກສ້າງ ແລະ ຍັງຄົງຖືກສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຂຶ້ນຢູ່ທົ່ວໂລກ. ໃນຂົງເຂດອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ ແຜນການໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ຖືກວາງແຜນໃນປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea), ຈີນ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ, ບັງກະລາເທດ (Bangladesh), ອິນເດຍ ແລະ ໝູ່ເກາະໂຊ

ໂລມອນ (Solomon). ພວກເຮົາມີຄວາມຫວັງວ່າ ແຜນການເຫຼົ່ານີ້ ຈະເປັນ “ຕົວຢ່າງ” ໃຫ້ກັບ ປະເທດອື່ນໆ ທີ່ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຕ້ອງການ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປຕາມແຕ່ລະບາດ ກ້າວ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ “ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ” ແທ້ຈິງແລ້ວການສຶກສາແມ່ນສໍາລັບທຸກຄົນ.

ຫຼັກການທາງດ້ານພາສາ ແລະ ການສຶກສາຂອງອຸຍແນສໂກ (UNESCO)¹⁹

ຫຼັກການ 1:

ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ສະໜັບສະໜູນການສິດສອນທີ່ໃຊ້ພາສາແມ່ ເພື່ອເປັນວິທີສໍາລັບປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາ ໂດຍສ້າງຂຶ້ນຈາກຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຄູ.

1. ການນໍາໃຊ້ພາສາແມ່ສໍາລັບການສິດສອນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການສິດສອນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຄວນຈະຕ້ອງສືບຕໍ່ຈົນເຖິງຂັ້ນສຸດທ້າຍ ເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້.
2. ການຮູ້ໜັງສື ຈະສາມາດຮັກສາໄວ້ໄດ້ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອຖ້າຫາກມີສື່ການຮຽນທີ່ພຽງພໍ ສໍາລັບໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ ລວມທັງເດັກທີ່ກໍາລັງເຂົ້າໂຮງຮຽນ.
3. ການວາງແຜນການສຶກສາ ຄວນຈະຕ້ອງປະກອບມີການເຝິກອົບຮົມສໍາລັບແຕ່ລະຂັ້ນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ສືບຕໍ່ເຝິກອົບຮົມຄູສອນໃຫ້ມີຄວາມສາມາດ ແລະ ຄຸນນະພາບເຊິ່ງຄູດັ່ງກ່າວ ຈະຕ້ອງມີຄວາມຄຸ້ນເຄີຍກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ສາມາດສິດສອນໃນພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ.

ຫຼັກການ 2:

ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ສະໜັບສະໜູນການສຶກສາສອງພາສາ ຫຼື ຫຼາຍພາສາ ຢູ່ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ ເພື່ອເປັນວິທີການສໍາລັບ ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ເປັນປັດໄຈຕົ້ນຕໍສໍາລັບສັງຄົມທີ່ມີຫຼາຍພາສາ.

1. ການສື່ສານ, ການສະແດງອອກ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບຟັງ ແລະ ສົນທະນາ [ຄວນຈະຕ້ອງສົ່ງເສີມກ່ອນໝູ່ໝົດ] ໃນພາສາແມ່ ແລ້ວຫຼັງຈາກນັ້ນ [ຖ້າຫາກພາສາແມ່ແຕກຕ່າງຈາກພາສາທາງການ ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ] ຈຶ່ງຮຽນຮູ້ໃນພາສາທາງການ [ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ] ຂອງປະເທດ, ພ້ອມກັບໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາຕ່າງປະເທດ.
2. ເນັ້ນໃສ່ການສ້າງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດທີ່ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອສົ່ງເສີມ... ການສິດສອນພາສາໃນ *cyberspace* [ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເພີ່ມທະວີການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສາກົນຕໍ່ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ] ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອການພັດທະນາສື່ການຮຽນດ້ານການ

¹⁹ UNESCO. 2003. ການສຶກສາໃນໂລກຂອງຫລາຍພາສາ. ປາຣີ, UNESCO.

ສຶກສາພາສາຢ່າງອິດສະຫຼະພາບ ໃນແບບເອເລັກໂຕຣນິກ ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມສາມາດຂອງມະນຸດໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ.

ຫຼັກການ 3:

ອົງການອຸຍແນສໂກ (UNESCO) ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ພາສາເປັນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນໃນການສຶກສາທີ່ເຊື່ອມເຂົ້າກັບວັດທະນະທຳ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈລະຫວ່າງກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມນັບຖືສິດທິຂອງກັນ ແລະ ກັນ.

1. ເອົາໃຈໃສ່ ລົບລ້າງການຈຳແນກທາງດ້ານເພດ, ຊົນຊາດ, ຊົນເຜົ່າ, ພາສາ, ສາສະໜາ, ສັນຊາດ, ອາຍຸ ຫຼື ຄວາມພິການ ຫຼື ປັດໄຈອື່ນໆ ຢູ່ທຸກໆຂັ້ນ ໃນຂະແໜງການສຶກສາ.
2. ສິດທິທາງດ້ານການສຶກສາຂອງບຸກຄົນທີ່... ເປັນຄົນສ່ວນໜ້ອຍ ລວມທັງຄົນທ້ອງຖິ່ນ ຈະຕ້ອງຖືກເຄົາລົບ ໂດຍຜ່ານ:
 - ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ສິດທິໃນການຮຽນຮູ້ ໃນພາສາແມ່ ແລະ ການນຳໃຊ້ວິທີການສິດສອນທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອສື່ສານ ແລະ ຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້;
 - ການສິດສອນທີ່ບໍ່ພຽງແຕ່ນຳໃຊ້ພາສາແມ່ ແຕ່ພາສາທາງການ ຫຼື ພາສາແຫ່ງຊາດ... ເພື່ອສ້າງໂອກາດໃຫ້ຄົນສ່ວນໜ້ອຍ ແລະ ຄົນທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນ (ຊຸມຊົນທີ່ກວ້າງຂວາງ) ສັງຄົມ.
3. ການສຶກສາຄວນຈະຕ້ອງສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃນຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ຄຸນຄ່າທີ່ດີ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ພາສາ ດັ່ງນັ້ນ:
 - ຫຼັກສູດ ຄວນສົ່ງເສີມຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ຄວາມດີງາມຂອງການລວມເອົາປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ, ພາສາ ແລະ ລັກສະນະຂອງກຸ່ມຄົນສ່ວນໜ້ອຍ (ກຸ່ມຄົນພື້ນເມືອງ) ເຂົ້າໃນຫຼັກສູດ.
 - ອົງປະກອບທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ສຳລັບພາສາສິດສອນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ຄວນຈະຖືກປັບປຸງໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວັດທະນະທຳອື່ນໆ; ການສອນພາສາ ບໍ່ຄວນເປັນການຝຶກທັດຂອງພາສາດຽວ ແຕ່ວ່າຈະຕ້ອງສ້າງໂອກາດເພື່ອສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວິທີທາງດຳລົງຊີວິດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີແບບອື່ນຕື່ມອີກ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

Alidou, H., Boly, A., Brock-Utne, B., Diallo, Y.S., Heugh, K. ແລະ Wolff, H.E. 2006. ເພີ່ມທະວີການຮຽນຮູ້ ແລະ ການສຶກສາຢູ່ທະວີບອາຟຣິກາ. ປັດໄຈທາງດ້ານພາສາ. ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບພາສາແມ່ ແລະ ການສຶກສາສອງພາສາໃນຂົງເຂດ ຊາຮາຣາ ທະວີບອາຟຣິກາ. ປາຣີ, ສະມາຄົມສຳລັບການພັດທະນາການສຶກສາຢູ່ທະວີບ ອາຟຣິກາ (ADEA). www.adeanet.org/biennial-2006/doc/document/B3_1_MTBLE_en.pdf (ເຂົ້າອ່ານ 17 ພະຈິກ 2006)

Benson, C. 2005. ການສຶກສາ ແລະ ການສິດສອນໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ ສຳລັບເດັກຍິງ, ບັງກອກ, UNESCO. <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001420/142079e.pdf> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 11 ພະຈິກ 2006)

Cummings, J. 2000. ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮູ້ສອງພາສາ; ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ? <http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul ຢູ່ຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ໂຊໂລມອນ. ບົດລາຍ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ Papua New Guinea

ກົມການສຶກສາ, 1991. ການທວນຄືນຂະແໜງການສຶກສາ. Waigani, Papua New Guinea, ກົມການສຶກສາ.

Dutcher, N. 2004. ຂະຫຍາຍໂອກາດທາງດ້ານການສຶກສາ ໃນປະເທດທີ່ມີຫຼາຍພາສາ. Washington DC, ສູນນຳໃຊ້ພາສາ. http://www.cal.org/resources/pubs/fordreport_040501.pdf (ເຂົ້າຫາ 17 ພະຈິກ 2006)

Gharagedaghi, J. 1986. ການເຜີຍແຜ່ ແຜນການພັດທະນາແຫ່ງຊາດ. ນິວຢອກ, Greenwood Press.

Malone, S 2005. ວາງແຜນ ແຜນການສຶກສາແບບອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄູມິສຳລັບຜູ້ໃຊ້ພາສາແມ່ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາຢູ່ຊຸມຊົນຂອງຕົນ.

Shaeffer, S. 2003. (7-9 ພະຈິກ) ການພັດທະນາພາສາ ແລະ ການພື້ນຟູພາສາ: ຄວາມສຳຄັນໃນການສຶກສາ ຢູ່ທະວີບ ອາຊີ. ກອງປະຊຸມສາກົນ ເລື່ອງການພັດທະນາພາສາ, ການພື້ນຟູພາສາ ແລະ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ. ບາງກອກ, ປະເທດໄທ.

UNESCO. 2000. ການປະເມີນຜົນ ການສຶກສາສຳລັບທຸກຄົນ 2000: ບົດລາຍງານຂອງປະເທດ Papua New Guinea.
http://www2.unesco.org/wef/countryreports/papua_new_guinea/contents.html
(ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

UNESCO. 2003. ການສຶກສາໃນໂລກຂອງຫຼາຍພາສາ. ປາຣີ, UNESCO.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001297/129728e.pdf> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Vawda, A.Y. ແລະ Patrinos, H.A. 1998. ມູນຄ່າສຳລັບຜະລິດອຸປະກອນການສຶກສາໃນພາສາທ້ອງຖິ່ນ. Washington DC, ທະນາຄານໂລກ.

Waiko, J. 1997. ຄຸນຄ່າຂອງຄວາມຮູ້ດັ້ງເດີມ ໃນສະຕະວັດທີ່ 21. ກອງປະຊຸມສຳມະນາ Waigani. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ Papua New Guinea.
<http://www.pngbua.com/600technology/information/waigani/w97-keynote.html>
(ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Waters, G., Dondorp, A., Stillings, I., Wemin, J., Keruwa, R., ແລະ Thomas, S. 1995. ການສຳຫຼວດແຜນການ ການສຶກສາຢູ່ຂັ້ນແຂວງ ໃນປະເທດ Papua New Guinea. Ukarumpa, Papua New Guinea, SIL International.

ນິຍາມ - ພາສາ

<p>ພາສາອິດທິພົນ/ພາສາເດັ່ນ (Dominant language)</p>	<p>ພາສາທີ່ເວົ້າໂດຍກຸ່ມຄົນທີ່ມີອິດທິພົນ(ໂດດເດັ່ນ) ຫລື ພາສາທີ່ໃຊ້ເປັນພາສາຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດ</p> <ul style="list-style-type: none"> ອາດຈະມີສະຖານະພາບເປັນພາສາທາງການ ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ ເຖິງວ່າມັນຈະບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍຄົນສ່ວນຫຼາຍກໍຕາມ
<p>ພາສາຕ່າງປະເທດ (Foreign language)</p>	<p>ພາສາທີ່ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນສະພາບແວດລ້ອມສະເພາະຂອງຜູ້ຮຽນ</p>
<p>ພາສາມໍລະດົກ (Heritage language)</p>	<p>ພາສາຂອງບັນພະບູລຸດຂອງກຸ່ມຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໃຊ້ສືບທອດກັນມາ</p>
<p>ພາສາໃນຄອບຄົວ (Home language)</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ເວົ້າໃນຄອບຄົວ ໃຫ້ເບິ່ງຄຳສັບ “L1, ພາສາແມ່” ຕົ້ນອີກ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ບາງຄົນອາດຈະມີພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຄອບຄົວຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງພາສາ
<p>ພາສາທີ່ 1 (L1)</p>	<p>ພາສາທຳອິດ, ພາສາໂດຍກຳເນີດ (ຈິ່ງເບິ່ງຕົ້ມ ພາສາແມ່, ພາສາໃນຄອບຄົວ ແລະ ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ໝາຍເຖິງພາສາ ຫລື ຫຼາຍພາສາທີ່ຮຽນຮູ້ມາແຕ່ເກີດ
<p>ພາສາທີ່ 2 (L2)</p>	<p>ພາສາທີສອງ, ພາສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສາໂດຍກຳເນີດ, ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສື່ສານໂດຍທົ່ວໄປ ຫຼື ພາສາຕ່າງປະເທດ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ສ່ວນໃຫຍ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນສັງຄົມທົ່ວໄປ ຢູ່ພາຍນອກຂອງຄອບຄົວ; ໃນການສຶກສາແບບຄວບຄຸມພາສາ ທີ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີ່ສອງ L2 (ພາສາທາງການ, ພາສາຕ່າງປະເທດ) ເຊິ່ງຖືກແນະນຳໃຫ້ນັກຮຽນ ຫຼັງຈາກທີ່ພວກເຂົາຮູ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງ L1.

- ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ, ພາສາທີ່ສອງ L2 ໝາຍເຖິງພາສາທາງການ ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ.

ພາສາໃຊ້ໃນການສິດສອນ (Language of instruction) ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນ ຫຼື ຮຽນຮູ້ຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ ຫຼືເອີ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ສື່ປະເພດໜັງສືຂອງການສິດສອນ.

ພາສາທ້ອງຖິ່ນ (Local language) ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງສະເພາະ ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ

- ອາດຈະໝາຍເຖິງ ພາສາທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຕົວອັກສອນສຳລັບຊຽນ

ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນຫຼາຍນຳໃຊ້ (Majority language) ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ

ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນໜ້ອຍນຳໃຊ້ (Minority language) ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກຸ່ມສັງຄົມ ຫຼື ຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ

- ບາງເທື່ອ ໝາຍເຖິງພາສາຂອງຄົນກຸ່ມໃຫຍ່ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນພາສາທີ່ມີອິດທິພົນ.

ພາສາແມ່ (mother tongue) ພາສາທຳອິດ, ພາສາໂດຍກຳເນີດ (ເບິ່ງຕື່ມອີກ L1, ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)

- ພາສາທີ່ບຸກຄົນ: ກ) ໄດ້ຮຽນຮູ້ທຳອິດ, ຂ) ພາສາທີ່ບຸກຄົນອື່ນຖືວ່າເປັນພາສາໂດຍກຳເນີດຂອງຕົນ, ຄ) ພາສາທີ່ຕົນຮູ້ດີທີ່ສຸດ ຫລື) ພາສາທີ່ຕົນເອງນຳໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ.

ພາສາແຫ່ງຊາດ (National language) ພາສາທີ່ຖືເປັນສຳຄັນ ຫຼື ນຳໃຊ້ສຳລັບສື່ສານເປັນສ່ວນໃຫຍ່ໃນປະເທດ; ບາງເທື່ອ ເປັນພາສາທາງການ. ຕົວຢ່າງ: ປະເທດອິນເດຍ ຮັບຮູ້ພາສາທາງການ 2 ພາສາ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ 22 ພາສາ; ພາສາ ບາຫາສາ ຂອງປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ເປັນທັງພາສາທາງການ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ.

ພາສາທາງການ
(Official language)

ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການ
ບໍລິຫານປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ລວມທັງໃນໂຮງຮຽນ.
ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາຫຼັກ/ຕົ້ນຕໍ ແລະ ສຳຄັນໃນ
ການຮັບໃຊ້ສື່ສານ, ພົວພັນຂອງຄົນໃນປະເທດ, ຊາດ, ລັດ
ດ້ວຍກັນ ແລະ ຕໍ່ກັບສາກົນ.
ຕົວຢ່າງ: ປະເທດ ອິນເດຍ ໃຊ້ພາສາ ຮິນດູ ແລະ ພາສາ
ອັງກິດ ເປັນພາສາທາງການຂອງປະເທດ ແລະ ມີພາສາທາງ
ການອື່ນໆອີກສຳລັບແຕ່ລະລັດ.

ນິຍາມ - ທົ່ວໄປ

<p>ການກາຍເປັນຄົນແປກໜ້າ (Alienation)</p>	<p>ການຖືກຕັດຂາດຈາກພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ ໄດ້ຮັບການສຶກສາໂດຍໃຊ້ພາສາເດັ່ນທີ່ມີອິດທິພົນ ອາດຈະປະຕິເສດພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນໃນເວລາຕໍ່ມາ.
<p>ການປູກຈິດສຳນຶກ(ການຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້) (Awareness raising)</p>	<p>ການສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊາຊົນບັນລຸເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ພວກເຂົາໄດ້ວາງໄວ້ສຳລັບຕົນເອງ.</p>
<p>ແບບສອງພາສາ (Bilingual)</p>	<p>ສຳລັບບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນໃນການເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງຄັ້ງຮູ້ອ່ານ ແລະ ຊຽນ) ສອງພາສາ</p> <p>ສຳລັບສັງຄົມ: ການມີຢ່າງໜ້ອຍ 2 ກຸ່ມພາສາ</p>
<p>ຄວາມສາມາດ (Competencies)</p>	<p>ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຫຼື ທັກສະໃນດ້ານພາສາ ຫຼື ວິຊາຮຽນອື່ນໆ ຂອງຫຼັກສູດໂຮງຮຽນ</p>
<p>ຫຼັກສູດ (Curriculum)</p>	<p>ແຜນການສິດສອນ, ເນື້ອໃນ ແລະ ສື່ການຮຽນ-ການສອນສຳລັບແຜນການສຶກສາ</p>
<p>ກຸ່ມຄົນມີອິດທິພົນ/ເດັ່ນ (Dominant group)</p>	<p>ກຸ່ມສັງຄົມທີ່ມີອຳນາດຂອງປະເທດ ເນື່ອງຈາກຈຳນວນຂອງປະຊາກອນ (ຄົນສ່ວນໃຫຍ່), ເສດຖະກິດ (ຄວາມຮັ່ງມີ) ຫລື ດ້ານການເມືອງ (ອຳນາດ)</p>
<p>ຄວາມສະເໝີພາບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ(Gender equality)</p>	<p>ສະຖານະການ ທີ່ຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ, ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍ ໄດ້ຮັບຄວາມສະເໝີພາບເທົ່າທຽມກັນສຳລັບການປະຕິບັດສິດທິມະນຸດໃຫ້ເປັນຈິງ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຊ່ວຍເຫຼືອ</p>

	ທັງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ການເມືອງ.
ຄົນກີກໜັງສື (Illiterate)	ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີໂອກາດໃນການຮຽນຮູ້ ການອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາທີ່ລາວເຂົ້າໃຈ.
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (Implementation)	ຂັ້ນຕອນສຳລັບປຸກລະດົມປະຊາຊົນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນເພື່ອດຳເນີນແຜນງານໃໝ່
ຄົນພື້ນເມືອງ (Indigenous)	ບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມທີ່ສືບເຊື້ອສາຍຈາກກຸ່ມຄົນດັ້ງເດີມທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຂົງເຂດ ຫຼື ປະເທດໃດໜຶ່ງ
ລັດທິວັດທະນະທຳຮ່ວມ Interculturalism	ການສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຍອມຮັບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງແຕ່ລະກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ/ຫຼື ກຸ່ມສັງຄົມ.
ພາສາຊົນເຜົ່າ (Language minority)	ກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຮ່ວມກັນກັບພາສາຊົນເຜົ່າໃຫຍ່ ແຕ່ມີອຳນາດໜ້ອຍໃນສັງຄົມເນື່ອງຈາກ ປະຊາກອນ (ມີຈຳນວນປະຊາກອນໜ້ອຍ), ເສດຖະກິດ (ບໍ່ຮັ່ງມີ) ຫຼື ການເມືອງ
ການຮູ້ໜັງສື (Literacy)	ຄວາມສາມາດໃນການອ່ານ, ຂຽນ, ຄຳນວນ ແລະ ໃຊ້ພາສາເພື່ອເຮັດສິ່ງທີ່ຈຳເປັນໃນຊີວິດ.
ແນວທາງທີ່ຍອມຮັບ (Mainstream)	ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່ <ul style="list-style-type: none"> • ສ່ວນໃຫຍ່ ຈະໝາຍເຖິງການອອກແບບຂອງໂຮງຮຽນສຳລັບກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ
ກຸ່ມອົບພະຍົບ (Migrant)	ບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຄົນທີ່ຍ້າຍຈາກທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງ ໄປທາງທ້ອງຖິ່ນອື່ນ

<p>ການປຸກລະດົມ (Mobilization)</p>	<p>ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນ (ແລະ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ) ໃຫ້ ເຮັດວຽກນຳກັນເພື່ອວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ</p>
<p>MLE ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (Mother tongue Based MLE)</p>	<p>ການສຶກສາໃນໂຮງຮຽນທີ່ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍພາສາທຳອິດ (L1) ສຳລັບອ່ານ, ຊຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ໃນຂະນະທີ່ສິດສອນ ພາສາທີ່ 2 (L2) (ເບິ່ງ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ)</p>
<p>ແບບຫຼາຍພາສາ (Multilingual)</p>	<p>ບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດໃນການເວົ້າ/ເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງເທື່ອ ອ່ານ/ຊຽນ) ຫຼາຍກວ່າ 2 ພາສາ ສັງຄົມ: ການມີຫຼາຍກວ່າສອງກຸ່ມພາສາ</p>
<p>ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ (Multilingual education)</p>	<p>ການນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາສຳລັບການຮຽນຮູ້ທັງສີ ແລະ ການສິດສອນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ທາງທີ່ດີແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການພັດທະນາ ພາສາທຳອິດ (L1) ແລະ ເພີ່ມພາສາອື່ນໆເທື່ອລະ ໜ້ອຍ.
<p>ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ (NGO)</p>	<p>ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການພັດທະນາຊຸມຊົນ.</p>
<p>ການພັດທະນາຕົວໜັງສື (Orthography)</p>	<p>ລະບົບມາດຕະຖານສຳລັບການຂຽນພາສາ ລວມທັງຕົວ ອັກສອນ ແລະ ລະບຽບສຳລັບສະກົດ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍວັກ ຕ່າງໆ (ເບິ່ງ ລະບົບການຂຽນ)</p>
<p>ຄວາມຍືນຍົງ (Sustainability)</p>	<p>ການສ້າງຕັ້ງແຜນງານ ເພື່ອໃຫ້ສືບຕໍ່ເປັນເວລາດົນນານ</p>
<p>ການຖ່າຍໂອນ (Transfer)</p>	<p>ສິ່ງທີ່ຮຽນຮູ້ໃນພາສາທຳອິດ (L1) ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີຄວາມ ສາມາດໃນການຮຽນຮູ້ພາສາອື່ນ; ແຕ່ລະຄົນຈຳເປັນຕ້ອງຮຽນ ອ່ານພຽງແຕ່ຄັ້ງດຽວ.</p>
<p>ລະບົບການຂຽນ (Writing systems)</p>	<p>ການນຳສະເໜີ ດ້ວຍເສັ້ນພາບ ເປັນຕົວແທນພາສາເວົ້າ (ເບິ່ງ ການພັດທະນາຕົວໜັງສື)</p>

UNESCO ບາງກອກ
ແຜນການການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ຢູ່ອາຊີ-ປາຊີຟິກ
APPEAL

920 ຖະໜົນ ສຸຂຸມວິດ, ພຣະຂະໂໜງ,
ບາງກອກ 10110, ປະເທດໄທ
www.unescobkk.org

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ
ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ
ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ
ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ
ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ

ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດໃນພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ

1. ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາ ເວັນອອກສຽງໃຕ້

ປະເທດ ບຣູໄນາຍ ດາຣູສະລາມ (Brunei Darussalam)

ຢູ່ປະເທດບຣູໄນາຍ ມີ 17 ພາສາທີ່ຄາດວ່າຖືກນຳໃຊ້ໃນປະເທດສຳລັບເວົ້າ. ພາສາມາເລ ແມ່ນມາຕະຖານພາສາທາງການ ແຕ່ວ່າພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນປະເທດແມ່ນ ພາສາບຣູໄນາຍມາເລ. ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນການສິດສອນແມ່ນພາສາມາເລ ແລະ ພາສາອັງກິດ. ພາສາທ້ອງຖິ່ນແມ່ນບໍ່ຖືກນຳໃຊ້.

ປະເທດ ກຳປູເຈຍ (Cambodia)

ຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ ມີປະມານ 20 ພາສາ ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ. ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແມ່ນກຸ່ມຂະແມ (Khmer) ມີຈຳນວນປະຊາກອນປະມານ 90% ຂອງປະຊາກອນທັງໝົດໃນປະເທດ. ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນຢູ່ທຸກໆຂັ້ນ ແມ່ນພາສາແຫ່ງຊາດ ນັ້ນແມ່ນພາສາຂະແມ (Khmer). ມາຮອດປະຈຸບັນ, ພາສາຊົນເຜົ່າຫຼາຍພາສາໄດ້ຖືກສະເໜີໃຫ້ເປັນພາສາສິດສອນ ໃນຫຼາຍໂຄງການທົດລອງ ຢູ່ເຂດພູດອຍທາງພາກຕາເວັນອອກຂອງປະເທດ. ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ສະໜອງການສຶກສາສອງພາສາ ໃນລະບົບການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ແລະ ໃນໂຮງຮຽນໃຫ້ກັບຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ເດັກນ້ອຍ. ຮ່າງກົດໝາຍການສຶກສາ ປີ 2003 ໃຫ້ໂອກາດຊົນເຜົ່າໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງຕົນສຳລັບການສິດສອນ, ແຕ່ວ່າ ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກຮັບຮອງເທື່ອ.

ປະເທດ ອິນໂດນີເຊຍ (Indonesia)

ຢູ່ປະເທດ ອິນໂດນີເຊຍ ມີພາສາຫຼາຍກວ່າ 700 ພາສາ ເຊິ່ງແມ່ນປະເທດທີ່ມີຫຼາຍພາສາກວ່າໝູ່ໝົດໃນທະວີບອາຊີ. ພາສາທາງການ ແມ່ນພາສາອິນໂດນີເຊຍ ເຊິ່ງແມ່ນພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນການສິດສອນຢູ່ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ ແຕ່ວ່າມີຈຳນວນປະຊາກອນ ພຽງແຕ່ 10% ເທົ່ານັ້ນທີ່ໃຊ້ພາສາ ອິນໂດນີເຊຍ ເປັນພາສາແມ່ຂອງຕົນ. ລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດໝາຍທາງດ້ານການສຶກສາ ສະໜັບສະໜູນການນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນເປັນພາສາສຳລັບການສິດສອນຢູ່ຂັ້ນການສຶກສາເບື້ອງຕົ້ນ. ໃນພາກປະຕິບັດ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນຖືກນຳໃຊ້ໜ້ອຍ ທີ່ສຸດໃນໂຮງຮຽນສາມັນຂອງລັດ. ແຕ່ວ່າ ບາງທ້ອງຖິ່ນຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສອນເປັນລາຍວິຊາ (ເປັນ

ວິຊາໜຶ່ງຕ່າງຫາກ). ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ຖືກນຳໃຊ້ຫຼາຍໃນການສຶກສາອກໂຮງຮຽນໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການສຶກສາຂອງຜູ້ໃຫຍ່.

ສປປ ລາວ (Lao PDR)

ຢູ່ສາທາລະນາລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ມີ 82 ພາສາ ທີ່ຄາດວ່າຖືກໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ. ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການສຶກສາສອນຢູ່ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ ແມ່ນພາສາລາວ ເຊິ່ງແມ່ນພາສາທາງການ ແລະ ເວົ້າເປັນພາສາແມ່ຂອງຄົນສ່ວນຫຼາຍ ເຊິ່ງມີປະມານເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ. ປະຈຸບັນ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບການສຶກສາ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ພາສາເຫຼົ່ານີ້ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນໂຮງຮຽນ ໃນເຂດຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ.

ປະເທດ ມະເລເຊຍ (Malaysia)

ຢູ່ປະເທດມະເລເຊຍ ມີປະມານ 140 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ. ພາສາມາເລ (Malay) ແມ່ນພາສາແຫ່ງຊາດ. ໂຮງຮຽນ ສ່ວນໃຫຍ່ໃຊ້ພາສາມາເລ ເປັນພາສາສຳລັບການສຶກສາສອນ. ຢູ່ໂຮງຮຽນປະຖົມຂອງລັດ, ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບການສຶກສາສອນລວມມີ ພາສາຈີນ (Mandarin), ທະມິນ (Tamil) ຫຼື ພາສາອິນເດຍອື່ນໆ. ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນທີ່ໃຊ້ພາສາມາເລ, ພາສາຈີນ(Mandarin), ພາສາ (Tamil) ແລະ ພາສາພື້ນເມືອງອື່ນໆ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ ສຳລັບສຶກສອນເປັນລາຍວິຊາຮຽນ. ທ້າຍປີ 1990, ກຸ່ມພື້ນເມືອງຫຼາຍກຸ່ມ ຢູ່ທາງທິດຕາເວັນອອກຂອງປະເທດມາເລເຊຍ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນແຜນການສຶກສານຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ, ໂດຍສະເພາະຖືກບັນຈຸເຂົ້າໃນການສຶກສາສອນວິຊາຮຽນ. ແຕ່ວ່າ ຄວາມພະຍາຍາມນີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກຄຳນຶງວ່າເປັນການສຶກສາສອງພາສາ ເພາະວ່າບັນດາພາສາເຫຼົ່ານັ້ນຍັງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາສອນ ຢ່າງເປັນທາງການ.

ປະເທດ ພະມ້າ (Myanmar)

ຢູ່ປະເທດພະມ້າ ຫຼາຍກວ່າ 100 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ໃນການເວົ້າໃນປະເທດ. ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນການສຶກສາສອນ ໃນລະບົບການສຶກສາຂອງລັດແມ່ນພາສາພະມ້າ, ເຊິ່ງແມ່ນພາສາທາງການ. ພາສາທ້ອງຖິ່ນແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນລະບົບການສຶກສາຂອງລັດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນການສຶກສາອກໂຮງຮຽນ ແລະ ການສຶກສາສຳລັບຜູ້ໃຫຍ່ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງຂອງສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ, ໂດຍສະເພາະໃນລັດຢູ່ທາງພາກເໜືອ ເຊິ່ງອາໄສຢູ່ໂດຍຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ.

ປະເທດ ຟິລິບປິນ (Philippines)

ຢູ່ປະເທດຟິລິບປິນມີປະມານ 170 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ໃນປະເທດ. ສ່ວນໃຫຍ່ພາສາເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີລະບົບການຂຽນ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 100 ພາສາ ມີປຶ້ມເລື່ອງທີ່ຖືກແຕ່ງຂຶ້ນ. ພາສາອັງກິດ ແລະ ພາສາຟິລິບປິນ ແມ່ນພາສາທາງການ ສຳລັບການສຶກສາແຫ່ງຊາດ. ພາສາທ້ອງຖິ່ນບາງ

ພາສາ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນບາງໂຮງຮຽນຂອງລັດ ເພື່ອເປັນພາສາ “ຂ້າມຜ່ານ” ຫຼື “ພາສາຊຸກຍູ້” ເພື່ອການສິດສອນເລີ່ມຕົ້ນຢູ່ຂັ້ນປະຖົມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ໃນການເວົ້າເພື່ອອະທິບາຍຫຼັກສູດ. ພາສາທ້ອງຖິ່ນແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ໃນຂະແໜງການການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ໂດຍສຸມໃສ່ການສຶກສາຂອງຜູ້ໃຫຍ່. ໂຄງການສຶກສາປະເພດນີ້ ແມ່ນຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ(NGOs) ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຊຸມຊົນ.

ປະເທດ ສິງກະໂປ (Singapore)

ຢູ່ປະເທດສິງກະໂປ ມີຫຼາຍກວ່າ 20 ພາສາ ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ ເຊິ່ງເປັນປະເທດທີ່ສຸມໃສ່ການສົ່ງເສີມສັງຄົມທີ່ນຳໃຊ້ສອງພາສາ ແລະ ຫຼາຍພາສາ. 3 ສ່ວນ 4 ຂອງປະຊາກອນແມ່ນກຸ່ມຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຈີນ ເຊິ່ງມີຫຼາຍສຳນຽງ. ພາສາອັງກິດ ແມ່ນພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນໃນທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ ແລະ ພາສາທາງການອີກ 3 ພາສາ (ເຊັ່ນ: ພາສາມາເລ, ພາສາຈີນ (Mandarin) ແລະ ພາສາທະມິນ (Tamil)) ຖືກສິດສອນໃຫ້ເປັນພາສາທີ່ 2 ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ “ພາສາແມ່”. ປະຊາຊົນທີ່ເວົ້າພາສາອື່ນ ສາມາດທີ່ຈະເລືອກຮຽນພາສາ ທີ່ສິດສອນໃນຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ, ແຕ່ວ່າ ບໍ່ມີການຕອບສະໜອງໃຫ້ມີການໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໃນການສິດສອນ ຕ່າງກັບປະເທດສ່ວນໃຫຍ່ໃນພາກພື້ນ ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້.

ປະເທດ ໄທ (Thailand)

ຢູ່ປະເທດໄທ ມີຫຼາຍກວ່າ 70 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ. ພາສາໄທມາຕະຖານແມ່ນພາສາທາງການ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດ ແລະ ເປັນພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນການສິດສອນຢູ່ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ. ຢູ່ບາງເຂດ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນຖືກນຳໃຊ້ໃນການສິດສອນສຳລັບ “ຫຼັກສູດທ້ອງຖິ່ນ”. ບາງພາສາທ້ອງຖິ່ນຖືກນຳໃຊ້ໃນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ, ໂດຍສະເພາະການສຶກສາຜູ້ໃຫຍ່ ເຊິ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ (NGOs). ອົງການຈັດຕັ້ງລັດສະໝັບສະໜູນໂຄງການທົດລອງບາງໂຄງການທີ່ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ໃນການສຶກສາ. ແຕ່ວ່າໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ຖືກຖືວ່າ ເປັນໂຄງການການສຶກສາສອງພາສາ. ນັບແຕ່ປີ 2004, ການຖືກຖຽງກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໃນການສຶກສາ ໄດ້ເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ໃນກະຊວງສຶກສາ ແລະ ໃນສື່ມວນຊົນ.

ປະເທດ ຫວຽດນາມ (Vietnam)

ຢູ່ປະເທດຫວຽດນາມ ມີປະມານ 100 ພາສາ ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການເວົ້າຢູ່ປະເທດ. ພາສາແຫ່ງຊາດແມ່ນພາສາຫວຽດນາມເຊິ່ງແມ່ນພາສາທຳອິດ (ຫລື ພາສາທຳອິດຂອງຄົນທີ່ເວົ້າສອງພາສາ) ປະມານ 90% ຂອງປະຊາກອນ. ການສຶກສາສອງພາສາ ແລະ ການນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໃນການສຶກສາ ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຫຼາຍເອກະສານນະໂຍບາຍ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ພາສາຫວຽດນາມຍັງຄົງເປັນພາສາຕົ້ນຕໍທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນການສິດສອນ ຢູ່

ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ, ລວມທັງໃນເຂດທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາຫວຽດນາມ. ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ຖືກນຳໃຊ້ໃນການສຶກສາຢູ່ບາງເຂດ ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນລາຍວິຊາເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງກວມເອົາ 20% ຂອງຫຼັກສູດການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ. ນັບແຕ່ປີ 2006, ໂຄງການທົດລອງໃໝ່ໆ ກ່ຽວກັບພາສາຊົນເຜົ່າ ແມ່ນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

2. ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາຊົນຈີນ (China)

ຢູ່ສາທາລະນະລັດ ປະຊາຊົນຈີນ ມີຫຼາຍກວ່າ 200 ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າ, ພາສາຈີນ ມັນດາຣິນ(Mandarin) ແມ່ນພາສາທາງການ. ປະເທດຈີນ ມີກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍ ເຊິ່ງສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າເຂົ້າໃນການສິດສອນ ຢູ່ເຂດຊຸມຊົນ ຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ ແຕ່ບໍ່ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ຢູ່ຫຼາຍເຂດ ແລະ ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວຖືກນຳໃຊ້ພຽງແຕ່ 55 ພາສາຊົນເຜົ່າເທົ່ານັ້ນ. ການນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໃນການສຶກສາ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ ອີງຕາມສະພາບແຕ່ລະເຂດ ແລະ ແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ. ພາສາທ້ອງຖິ່ນປະມານ 6 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ໃນການສຶກສາ ສຳລັບສິດສອນຢູ່ຂັ້ນປະຖົມ ຈົນເຖິງຂັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ. ໃນກໍລະນີນີ້ ພາສາຈີນມັນດາຣິນ (Mandarin) ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ການສຶກສາໃຫ້ເປັນພາສາທີສອງ. ແຕ່ວ່າ, ແຜນການສຶກສາສອງພາສາທີ່ພົບເຫັນໂດຍທົ່ວໄປໃນປະເທດຈີນ ແມ່ນການນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງເລີ່ມຕົ້ນກັບພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຕາມດ້ວຍການໃຊ້ພາສາຈີນມັນດາຣິນ(Mandarin) ຂ້ອນຂ້າງໄວ. ຢູ່ຫຼາຍເຂດຊຸມຊົນ ຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ ເປັນລາຍວິຊາຮຽນຢູ່ແຕ່ລະຂັ້ນຂອງການສຶກສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ປະເທດ ມົງໂກເລຍ (Mongolia)

ຢູ່ປະເທດມົງໂກເລຍ ຄາດວ່າມີປະມານ 12 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ໃນປະເທດມົງໂກເລຍ ສຳລັບເວົ້າ. ປະມານ 90% ຂອງປະຊາກອນແມ່ນຄົນມົງໂກນ ເຊິ່ງໃຊ້ຫຼາຍສຳນຽງ ໃນການເວົ້າພາສາທາງການ, ເຊິ່ງແມ່ນພາສາຮານ(Halh) ຫຼື ພາສາຄານກາມົງໂກເລຍ (Khalka Mongolian). ພາສາ ມົງໂກນ ແມ່ນພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສິດສອນຢູ່ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ ແຕ່ວ່າ ປະຈຸບັນ ພາສາອັງກິດໄດ້ກາຍເປັນພາສາທີ່ສຳຄັນອີກພາສາໜຶ່ງໃນຂັ້ນມະຫາວິທະຍາໄລ. ພາສາຮານມົງໂກເລຍ (Halh Mongolian) ແມ່ນພາສາທີສອງ ທີ່ຖືກໃຊ້ສຳລັບເວົ້າຢູ່ໃນທຸກໆຊຸມຊົນ ຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ. ລັດຖະທຳມະນູນປີ 2002 ສະໜັບສະໜູນການນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າເຂົ້າໃນການສິດສອນ. ແຕ່ວ່າ ມີພຽງພາສາກາຊາກ (Kazakh) ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບການສຶກສາສອງພາສາ.

ປະເທດ ຍີ່ປຸ່ນ (Japan)

ຢູ່ເທດຍີ່ປຸ່ນ ມີສອງພາສາພື້ນເມືອງຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າຢູ່ເທດ (ພາສາຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ພາສາອາອິນູ(Ainu)). ພາສາທັງສອງຖືກນຳໃຊ້ຮ່ວມກັບ 11 ສຳນຽງຂອງພາສາ ຍີ່ປຸ່ນ Ryukyuan ເຊິ່ງຫຼາຍຄົນຖືວ່າ ເປັນພາສາທີ່ໄກຄຽງກັບພາສາແມ່ຂອງຕົນ. ພາສາຍີ່ປຸ່ນ ແມ່ນພາສາແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດ ເຊິ່ງເປັນພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເວົ້າປະມານ 99% ຂອງປະຊາກອນ. ໃນທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ, ຄົນທີ່ອົບພະຍົບເຂົ້າມາອາໄສຢູ່ໃນປະເທດ ໄດ້ເພີ່ມຈຳນວນພາສາທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງປະຈຸບັນກວມເອົາປະມານ 1.4% ຂອງຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດ. ພາສາທາງການທີ່ໃຊ້ສຳລັບສົດສອນ ແມ່ນພາສາຍີ່ປຸ່ນ, ແຕ່ວ່າ ປະຈຸບັນກະຊວງສຶກສາທິການ, ວັດທະນະທຳ, ກິລາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂອງປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ອອກນະໂຍບາຍ ແນໃສ່ປັບປຸງການສົດສອນພາສາຍີ່ປຸ່ນ ເປັນພາສາທີ່ສອງໃຫ້ກັບເດັກທີ່ອົບພະຍົບເຂົ້າມາໃໝ່ ແລະ ເດັກທີ່ບໍ່ແມ່ນຄົນຍີ່ປຸ່ນ; ສະໜອງວິທີການສົດສອນນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ ຜ່ານວິທີການສົດສອນແບບເປັນທີມ ແລະ ວິທີອື່ນໆ; ແລະ ນຳໃຊ້ປະສົບການຂອງນັກຮຽນທີ່ບໍ່ແມ່ນຄົນຍີ່ປຸ່ນ ຫຼື ນັກຮຽນຍີ່ປຸ່ນທີ່ກັບຄືນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ເພື່ອປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈລະຫວ່າງນັກຮຽນທີ່ແມ່ນຄົນຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ບໍ່ແມ່ນຄົນຍີ່ປຸ່ນ ໂດຍສະເພາະທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ນາໆຊາດ.

3. ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນຕົກ ແລະ ອາຊີໃຕ້.

ປະເທດ ອັຟການິດສະຖານ (Afghanistan)

ຢູ່ປະເທດອັຟການິດສະຖານ ມີປະມານ 30 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ. ເຊິ່ງໃນນັ້ນ 8 ພາສາແມ່ນຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງສຳລັບເວົ້າ, ລວມດ້ວຍ: ພາສາພາສໂຕ (Pashto), ດາຣີ(Dari), ອຸສະເບັກ (Uzbek), ເທືອກມິນ (Turkmen), ພາແຊ (Pashae), ໂນໂອຣິສຕານີ (Nooristani), ບາໂລຊີ (Balochi) ແລະ ຊາຍນານີ (Shighnani). ພາສາ (Pashto) ແລະ ດາຣີ (Dari) ແມ່ນພາສາທາງການ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ ຂອງປະເທດ ແລະ ເປັນພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສົດສອນຢູ່ທຸກຂັ້ນຂອງການສຶກສາ. ເນື່ອງຈາກ ລັດຖະທຳມະນູນໄດ້ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ພາສາແມ່ ສົດສອນຢູ່ໃນການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ, ກະຊວງສຶກສາທິການໄດ້ວາງແຜນນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າເຂົ້າໃນລະບົບການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ແລະ ໃນໂຮງຮຽນສາມັນ ເຊິ່ງລວມທັງການສອນພາສາຊົນເຜົ່າເປັນລາຍວິຊາຮຽນ.

ປະເທດ ບັງກລາເທດ (Bangladesh)

ຢູ່ປະເທດບັງກລາເທດ ມີປະມານ 40 ພາສາ. ພາສາ ແບັງກລາ(Bangla) ແມ່ນພາສາທາງການ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດ ແລະ ຍັງແມ່ນພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສົດສອນຢູ່ທຸກຂັ້ນຂອງການສຶກສາ. ໃນຈຳນວນປະຊາກອນ 140 ກວ່າລ້ານຄົນ, ປະມານ

98% ເວົ້າພາສາແບັງກລາ. ພາສາອັງກິດກໍ່ຍັງເປັນພາສາໜຶ່ງທີ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສິດສອນ ຢູ່ ການສຶກສາຂັ້ນສູງ. ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ຫ້ອງຮຽນປະຊາສຶກສາ, ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນການສິດສອນແມ່ນພາສາແບັງກລາ. ປະຈຸບັນ ປະເທດບັງກລາເທດ ບໍ່ມີກົດລະບຽບ ໃຫ້ ນຳໃຊ້ພາສາຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພື້ນເມືອງເຂົ້າໃນການສິດສອນ. ພາສາຂອງຊົນເຜົ່າ ບາງຊົນເຜົ່າ ແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເປັນຄຳເວົ້າ ເພື່ອເປັນພາສາ “ຂ້າມຜ່ານ” ຫຼື “ພາສາຊ່ວຍ” ເພື່ອອະທິບາຍ ຫຼັກສູດ. ຍ້ອນສາເຫດນີ້, ກຸ່ມຄົນສ່ວນໜ້ອຍຫຼາຍກຸ່ມ ໄດ້ພົບກັບບັນຫາການສູນເສຍ ພາສາ ແລະ ຮີດຄອງວັດທະນະທຳຂອງພວກເຂົາ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນ ຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມ ຈຳກັດໃນການເຂົ້າຫາການສຶກສາ ທີ່ພວກເຂົາຕ້ອງການພາສາ ເຊິ່ງພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ເວົ້າໄດ້.

ປະເທດ ພູຖານ (Bhutan)

ຢູ່ປະເທດພູຖານ ມີປະມານ 18 ພາສາຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ພາສາດົງກາ(Dzongkha) ແມ່ນພາສາປະຈຳຊາດ ແລະ ທຸກຄົນຖືວ່າເປັນເອກະລັກອັນໜຶ່ງ ຂອງອານາຈັກ. ພາສາຕົ້ນຕໍ ທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນ ໃນໂຮງຮຽນລັດ ແມ່ນພາສາອັງກິດ, ແຕ່ວ່າ ພາສາດົງກາ (Dzongkha) ກໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນບາງຫ້ອງຮຽນ. ລະບົບການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ຢູ່ ປະເທດພູຖານ ໄດ້ດຳເນີນໄປໂດຍນຳໃຊ້ພາສາດົງກາ (Dzongkha). ລັດຖະບານ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນ ດຳເນີນຫຼາຍໂຄງການ ເພື່ອອະທິບາຍລາຍລະອຽດຂອງແຕ່ລະພາສາຢູ່ໃນປະເທດ, ແຕ່ວ່າການ ພັດທະນາພາສາ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນແນໃສ່ການພັດທະນາພາສາດົງກາ (Dzongkha).

ປະເທດ ອິນເດຍ (India)

ຢູ່ປະເທດ ອິນເດຍ ໄດ້ມີການຖືກຖຽງກັນຫຼາຍກ່ຽວກັບ ຈຳນວນພາສາ ແລະ ສຳນຽງ ຫຼື ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພາສາ. ການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນໃນປີ 1961 ພົບວ່າປະເທດ ມີ 1652 ພາສາ ແຕ່ວ່າ ການສຳຫຼວດຂໍ້ມູນໃນປີ 1991 ພົບວ່າປະເທດ ມີພຽງ 114 ພາສາ. ໃນລາຍການ/The Ethnologue lists ມີປະມານ 430 ພາສາ. ປະຈຸບັນ 22 ພາສາຖືກບັນຈຸໃສ່ໃນຕາຕະລາງທີ 8 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນ ເຊິ່ງໃນນັ້ນພາສາຮິນດູ(Hindi) ແມ່ນພາສາທາງການ ແລະ ພາສາ ອັງກິດ ແມ່ນພາສາທາງການ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ທຸກໆຊົນເຜົ່າ.

ຫຼາຍມາດຕາ ຂອງລັດຖະທຳມະນູນປະເທດອິນເດຍ ກ່ຽວພັນກັບພາສາ. ມາດຕາໜຶ່ງ ທີ່ສຳຄັນແມ່ນ ມາດຕາ 350-A ເຊິ່ງເວົ້າວ່າ “ການຕອບສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ທີ່ ພຽງພໍສຳລັບສິດສອນພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນຊົນເຜົ່າ ໃນການສຶກສາຂັ້ນຕົ້ນໃຫ້ເດັກຊົນເຜົ່າ ແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງແຕ່ລະລັດ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ຂອງແຕ່ລະລັດ.” “ສູດ 3 ພາ ສາ” ຖືກສະເໜີຂຶ້ນໂດຍ ຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາສູນກາງການສຶກສາ ໃນປີ 1957 ແລະ ຖືກ ເຫັນດີເຫັນພ້ອມຈາກລັດຖະມົນຕີ ຂອງແຕ່ລະລັດ ໃນປີ 1961. ສູດດັ່ງກ່າວ ນຳໃຊ້ 3 ພາສາ ສຳລັບສິດສອນຢູ່ຂັ້ນຮຽນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ນອກຈາກຢູ່ບາງລັດ ເຊັ່ນ: ລັດໂອຣິດສະ (Orissa)

ແລະ ລັດມາຫາຣັສຕາ(Maharashtra), ກົດລະບຽບຂອງສູດດັ່ງກ່າວ ຖືກລ່ວງລະເມີດຫຼາຍກວ່າຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມ.

ຂອບໜ້າວຽກຫຼັກສູດແຫ່ງຊາດ ສຳລັບການສຶກສາຂອງໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງຖືກຮ່າງຂຶ້ນ ທຸກໆ 5 ປີ ໂດຍ NCERT ໄດ້ເວົ້າວ່າ ພາສາແມ່ຄວນຈະຕ້ອງເປັນພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນຢູ່ “ທຸກໆຂັ້ນຂອງການສຶກສາ” (NCERT 2000, ໜ້າທີ່ 76). ກົດລະບຽບກອບໜ້າວຽກເປັນພຽງຄຳແນະນຳ ແຕ່ບໍ່ທັນເປັນຮ່າງກົດໝາຍ. ການສຶກສາໂດຍທົ່ວໄປ ຖືກດຳເນີນໄປໂດຍນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ, ພາກພື້ນ (ຕາຕະລາງ 8) ຫລື ພາສາທາງການ. ທຸກຄົນຖືວ່າການນຳໃຊ້ພາສາອັງກິດສຳລັບສິດສອນແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ, ດັ່ງນັ້ນ ການສົນທະນາບັນຫາການເມືອງ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນແນໃສ່ການນຳໃຊ້ພາສາອິນເດຍ ແລະ ພາສາອັງກິດ ແລະ ບໍ່ແມ່ນການນຳໃຊ້ພາສາແມ່. ຫຼາຍລັດທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຂອງຄົນຊົນເຜົ່າໄດ້ພະຍາຍາມທີ່ຈະນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າເຂົ້າໃນການສຶກສາ. ວິທີການນີ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດຢູ່ບາງລັດ ໂດຍສະເພາະ ລັດອັດຊາມ (Assam) ແລະ ລັດນາກາແລນ (Nagaland). ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິທີການດັ່ງກ່າວຢູ່ລັດຣາຈາສຖານ (Rajasthan), ໂອຣິດສະ (Orissa) ແລະ ແອນດຣາປຣາເດສ (Andra Pradesh) ໄດ້ພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນໄລຍະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ແຕ່ວ່າ ປະຈຸບັນຄວາມພະຍາຍາມໃໝ່ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນກຳລັງດຳເນີນການ.

ປະເທດເນປານ (Nepal)

ຢູ່ປະເທດເນປານ ປະມານ 90 ພາສາ ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ. ພາສາທາງການ ແລະ ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນແມ່ນພາສານາປາລີ (Nepali), ແຕ່ວ່າ ໂຮງຮຽນເອກະຊົນຫຼາຍແຫ່ງນຳໃຊ້ພາສາອັງກິດໃນການສິດສອນ. ລັດຖະທຳມະນູນຂອງປະເທດເນປານ (Nepal) ແນະນຳໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ພາສາແມ່ເຂົ້າໃນການສິດສອນ ໂດຍສະເພາະໃນການສຶກສາຂັ້ນຕົ້ນ ໃນຕົວຈິງແລ້ວຂໍ້ແນະນຳນີ້ ບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍສະເພາະໃນຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ຍ້ອນໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກພາຍນອກ, ສູນຜະລິດປຶ້ມຮຽນ ໄດ້ພິມປຶ້ມອ່ານຂັ້ນພື້ນຖານສຳລັບຂັ້ນປະຖົມສຶກສາ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ 9 ພາສາ ແຕ່ວ່າ ປະຈຸບັນບໍ່ມີໃຜສາມາດປະເມີນໄດ້ວ່າ ປຶ້ມອ່ານເຫຼົ່ານີ້ຖືກນຳໃຊ້ ຫຼື ບໍ່. ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGOs) ບາງອົງການ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນທົດລອງນຳໃຊ້ພາສາແມ່ເຂົ້າໃນການສິດສອນຢູ່ນອກໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາທີ່ນຳໃຊ້ພາສາແມ່, ແຕ່ວ່າ ຍ້ອນຄວາມບໍ່ສະຫງົບສຸກທາງດ້ານການເມືອງຢູ່ໃນປະເທດ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການທົດລອງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ພົບກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ.

ປະເທດ ປາກິສຕານ (Pakistan)

ຢູ່ປະເທດ ປາກິສຕານ ແມ່ນປະເທດທີ່ໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ປະກອບມີ 6 ພາສາຕົ້ນຕໍ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 57 ພາສາຊົນເຜົ່າ. ພາສາແມ່ຕົ້ນຕໍລວມມີ: ພາສາປຸນຈາບີ (Punjabi) (44%),

ປາສໂຕ (Pashto) (15%), ຊິນດີ(Sindhi) (14%), ຊີແຣກີ(Siraiki) (11%), ອູດູ (Urdu) (8%), ບາໂລຊີ(Balochi) (4%) ແລະ ພາສາຊິນເຜົ່າອື່ນໆ (5%). ພາສາແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ພາສາອູດູ (Urdu), ສ່ວນພາສາທາງການແມ່ນພາສາອັງກິດ. ພາສາອູດູ (Urdu) ຖືກນຳໃຊ້ ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃຫ້ເປັນພາສາທົ່ວໄປ ໃນເຂດຕົວເມືອງຂອງປະເທດ ເພາະວ່າມັນແມ່ນພາສາ ທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າສຳລັບສິດສອນໃນໂຮງຮຽນລັດ ແລະ ໂຮງຮຽນສາສະໜາ. ພາສາດັ່ງກ່າວ ຍັງ ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສິດສອນທຸກໆວິຊາໃນມະຫາວິທະຍາໄລ ຍົກເວັ້ນວິຊາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກ ໂນໂລຊີ. ພາສາອູດູ (Urdu) ແມ່ນພາສາທາງການທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນວຽກງານການຄ້າ ແລະ ບໍລິການການມວນຊົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ມັນຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການຫາວຽກເຮັດງານທຳຫຼາຍກວ່າ ພາສາອື່ນໆໃນປະເທດ. ອີກພາສາໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການຫາວຽກເຮັດງານທຳໃນບາງວຽກ ງານຂັ້ນຕ່ຳ ແລະ ບາງເຂດຂອງແຂວງຊິນ (Sindh) ແມ່ນພາສາຊິນດີ (Sindhi) ເຊິ່ງຖືກນຳໃຊ້ ເຂົ້າສຳລັບການສິດສອນ ແລະ ເປັນພາສາທາງການໃຫ້ກັບບາງຂະແໜງການ. ພາສາ Pashto ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າສຳລັບສິດສອນຢູ່ໃນໂຮງຮຽນບາງແຫ່ງຈົນເຖິງຂັ້ນ ປ.5 ແຕ່ວ່າ ບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນ ພາກສ່ວນອື່ນໆ. ມີພຽງ 2% ຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດສາມາດເຂົ້າໃຈພາສາອັງກິດໄດ້ດີ ແລະ ເຖິງແມ່ນວ່າ ປະມານ 15 ຫາ 18% ຂອງປະຊາກອນມີຄວາມສາມາດນຳໃຊ້ພາສາ ອັງກິດ, ຄົນໃນປະເທດຖືພາສາອັງກິດວ່າເປັນພາສາຂອງຊົນຊັ້ນທີ່ມີອຳນາດ ເຊິ່ງລວມມີ ລັດຖະບານ, ພະນັກງານທະຫານ, ການສຶກສາຂັ້ນສູງ, ນັກຄົ້ນຄວ້າ, ການຄ້າ ແລະ ອື່ນໆ. ພາສາອັງກິດກໍຍັງແມ່ນພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍຊາວຄົນຕ່າງຊາດ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ມີໜ້າທີ່ວຽກງານ ສຳຄັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄົນໃນປະເທດຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະຮຽນຫຼັກສູດພາສາອັງກິດຫຼາຍ ເຊິ່ງຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເປີດສອນໃຫ້ກັບຊົນຊັ້ນຮັ່ງມີ ໂດຍໂຮງຮຽນເອກະຊົນ ຫຼື ໂຮງຮຽນທີ່ດຳເນີນງານໂດຍທະຫານ (ຕົວຢ່າງ: ໂຮງຮຽນນາຍຮ້ອຍ). ນະໂຍບາຍຂອງລັດ ທີ່ ຈັດຕັ້ງໃຫ້ພາສາອັງກິດ ແລະ ພາສາອູດູ (Urdu) ເປັນພາສາທາງການ ໄດ້ເພີ່ມຄວາມກົດດັນໃຫ້ ກັບພາສາອື່ນໆໃນປະເທດ ຈົນເຖິງຂັ້ນທີ່ວ່າ ພາສາສ່ວນໜ້ອຍສູນເສຍຄວາມເປັນຕົວຂອງຕົນ ເອງ ໂດຍທີ່ຖືກປະສົມປະ ສານກັບພາສາທີ່ມີອິດທິພົນ ແລະ ໃກ້ຈະສູນພັນ.

4. ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນອາຊີກາງ ປະເທດກາຊາກສະຕານ (Kazakhstan)

ຢູ່ປະເທດກາຊາກສະຕານ ມີ 48% ຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດ ແມ່ນຄົນຊິນເຜົ່າກາ ຊາກ(Kazakhs) ແລະ 34% ແມ່ນຄົນລັດເຊຍ, ນອກຈາກນີ້ ປະເທດກາຊາກສະຕານ (Kazakhstan) ຍັງມີຫຼາຍກວ່າ 120 ເຊື້ອຊາດ, ໃນນັ້ນ ຫຼາຍກວ່າ 800,000 ຄົນມີເຊື້ອຊາດ ອູກຣາອິນ(Ukrainians), 500,000 ຄົນມີເຊື້ອຊາດ ເຢຍລະມັນ, 400,000 ຄົນມີເຊື້ອຊາດອຸສ ເບັກ(Uzbeks) ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 300,000 ຄົນມີເຊື້ອຊາດຕາຕາ(Tatars). ພາສາກາຊາກ (Kazakh) ແມ່ນພາສາແຫ່ງຊາດ ແລະ ພາສາລັດເຊຍ ແມ່ນພາສາທາງການ (ເຊິ່ງຖືກນຳໃຊ້ໄປ ຄຽງຄູ່ກັບພາສາແຫ່ງຊາດ). ມີໂຮງຮຽນມັດທະຍົມປະມານ 3,647 ແຫ່ງ (45%) ນຳໃຊ້ພາສາ

ກາຊາກ (Kazakh) ເປັນພາສາສຳລັບສິດສອນ, ມີໂຮງຮຽນ 2,122 ແຫ່ງ (26%) ໃຊ້ພາສາລັດເຊຍ ແລະ ມີໂຮງຮຽນ 2,069 (25%) ໃຊ້ທັງສອງພາສາ. ສ່ວນ 4% ຂອງໂຮງຮຽນມັດທະຍົມທີ່ເຫຼືອ ເຊິ່ງແມ່ນ “ປະເພດຂອງໂຮງຮຽນແຫ່ງຊາດ (National-Type)” ທີ່ໃຊ້ພາສາອູກຣາອິນ (Ukrainian), Uighur, ຕາຈິກ (Tajik) ແລະ ອຸສເບັກ (Uzbek) ສຳລັບສິດສອນ.

ປະເທດເກີຈິດສະຖານ (Kyrgyzstan)

ພາສາເກີຈິດ(Kyrgyz) ແລະ ພາສາ ລັດເຊຍ ແມ່ນພາສາທາງການຂອງປະເທດ ເກີຈິດສະຖານ (Kyrgyzstan). ໃນປີ 2001, ກົດໝາຍຂອງປະເທດ ຮັບຮອງໃຫ້ພາສາລັດເຊຍ ເປັນພາສາທາງການຂອງປະເທດ ເຊິ່ງມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນກັບພາສາ ເກີຈິດ (Kyrgyz). ປະຊາກອນຂອງປະເທດ ປະກອບດ້ວຍຄົນເກີຈິດ(Kyrgyz) (52%), ລັດເຊຍ(Russian) (18%), ອຸສເບັກ (Uzbek) (13%), ອູກຣາອິນ (Ukrainian) (3%), ເຍຍລະມັນ (German) (2%) ແລະ ອື່ນໆ (12%). ໃນປະເທດ ມີໂຮງຮຽນທີ່ໃຊ້ພາສາເກີຈິດ (Kyrgyz) (66%), ລັດເຊຍ (Russian) (7%), ອຸສເບັກ (Uzbek) (7%) ແລະ ໃຊ້ທັງພາສາເກີຈິດ (Kyrgyz) ແລະ ລັດເຊຍ (20%) ໃນການສິດສອນ.

ປະເທດຕາຈິກິສຖານ (Tajikistan)

ພາສາຕາຈິກ(Tajik) ແມ່ນພາສາແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດຕາຈິກິສຖານ (Tajikistan) ແຕ່ວ່າ ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບສື່ສານ ລະຫວ່າງ ຊົນເຜົ່າແມ່ນພາສາລັດເຊຍ. ທຸກຊົນເຜົ່າມີສິດທິໃນການນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງຕົນ. ພາສາຕາຈິກ (Tajik) ແລະ ລັດເຊຍ ແມ່ນພາສາທີ່ໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນສັງຄົມ. ໂຮງຮຽນສ່ວນໃຫຍ່ ນຳໃຊ້ພາສາຕາຈິກ (Tajik) ແລະ ພາສາລັດເຊຍສຳລັບການສິດສອນ. ແຕ່ວ່າ ມີໂຮງຮຽນຊົນເຜົ່າຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ພາສາອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ພາສາອຸສເບັກ (Uzbek), ກາຊາກ (Kazakh), ເຕີມິນ (Turkmen) ແລະ ອື່ນໆ ເຂົ້າໃນການສິດສອນ. ມີ 73% ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມ ໄດ້ຮັບການສຶກສາ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາຕາຈິກ (Tajik), ແຕ່ວ່າ 24% ຂອງນັກຮຽນໄດ້ຮັບການສຶກສາ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາອຸສເບັກ (Uzbek) ແລະ ອີກ 2% ນຳໃຊ້ພາສາລັດເຊຍ. ສ່ວນຈຳນວນທີ່ຍັງເຫຼືອແມ່ນໄດ້ຮັບການສຶກສາ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ພາສາເກີຈິດ (Kyrgyz), ກາຊາກ (Kazakh) ແລະ ເຕີມິນ (Turkmen).

ປະເທດອຸສເບັກກິດສະຖານ (Uzbekistan)

ຢູ່ປະເທດອຸສເບັກກິດສະຖານ (Uzbekistan) ແມ່ນປະເທດທີ່ມີຫຼາຍຊົນເຜົ່າ ແລະ ຫຼາຍພາສາ ເຊິ່ງມີຫຼາຍກວ່າ 100 ພາສາ. ອີງຕາມ ລັດຖະທຳມະນູນຂອງປະເທດຮັບປະກັນວ່າ ທຸກຄົນ, ຊົນເຜົ່າ, ເພດ, ພາສາ, ສາສະໜາ, ພື້ນຖານທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຖານະທາງດ້ານສັງຄົມ ແມ່ນມີສິດທິ, ອິດສະຫຼະພາບ ແລະ ໂອກາດເທົ່າທຽມກັນ (ມາດຕາ 18). ການສຶກສາ ເດັກຊົນເຜົ່າ ແມ່ນບັນຫານະໂຍບາຍໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນປະເທດ. ມາດຮອດປະຈຸບັນ ລັດຖະບານຂອງອຸສເບັກກິດສະຖານ (Uzbekistan) ໄດ້ຮັກສາຄຳໝັ້ນສັນຍາຂອງຕົນໃນການສະໜອງ

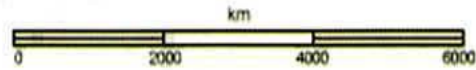
ການສຶກສາພື້ນຖານໃນພາສາແຫ່ງຊາດທັງ 7 ພາສາ ເຊິ່ງລວມທັງພາສາອຸສເບັກ (Uzbek). ປະຈຸບັນ ຫຼາຍກວ່າ 10% ຂອງໂຮງຮຽນຢູ່ປະເທດອຸສເບັກກົດສະຖານ (Uzbekistan) ນຳໃຊ້ພາສາສ່ວນໜ້ອຍສຳລັບສິດສອນ (ພາສາລັດເຊຍ, ກາຊາກ (Kazakh), ຕາຈິກ (Tajik), ກາຣາການປາກ (Karakalpak), ເຕີມິນ (Turkmen) ແລະ ເກີຈິດ (Kyrgyz) ເຊິ່ງກວມເອົາ 15% ຂອງຈຳນວນເດັກນ້ອຍເຂົ້າໂຮງຮຽນໃນການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ.

5. ພາສາຢູ່ໃນນະໂຍບາຍການສຶກສາ ແລະ ການປະຕິບັດ ໃນພາກພື້ນ ປາຊີຟິກ ປະເທດປາປົວນິວກີເນຍ (Papua New Guinea)

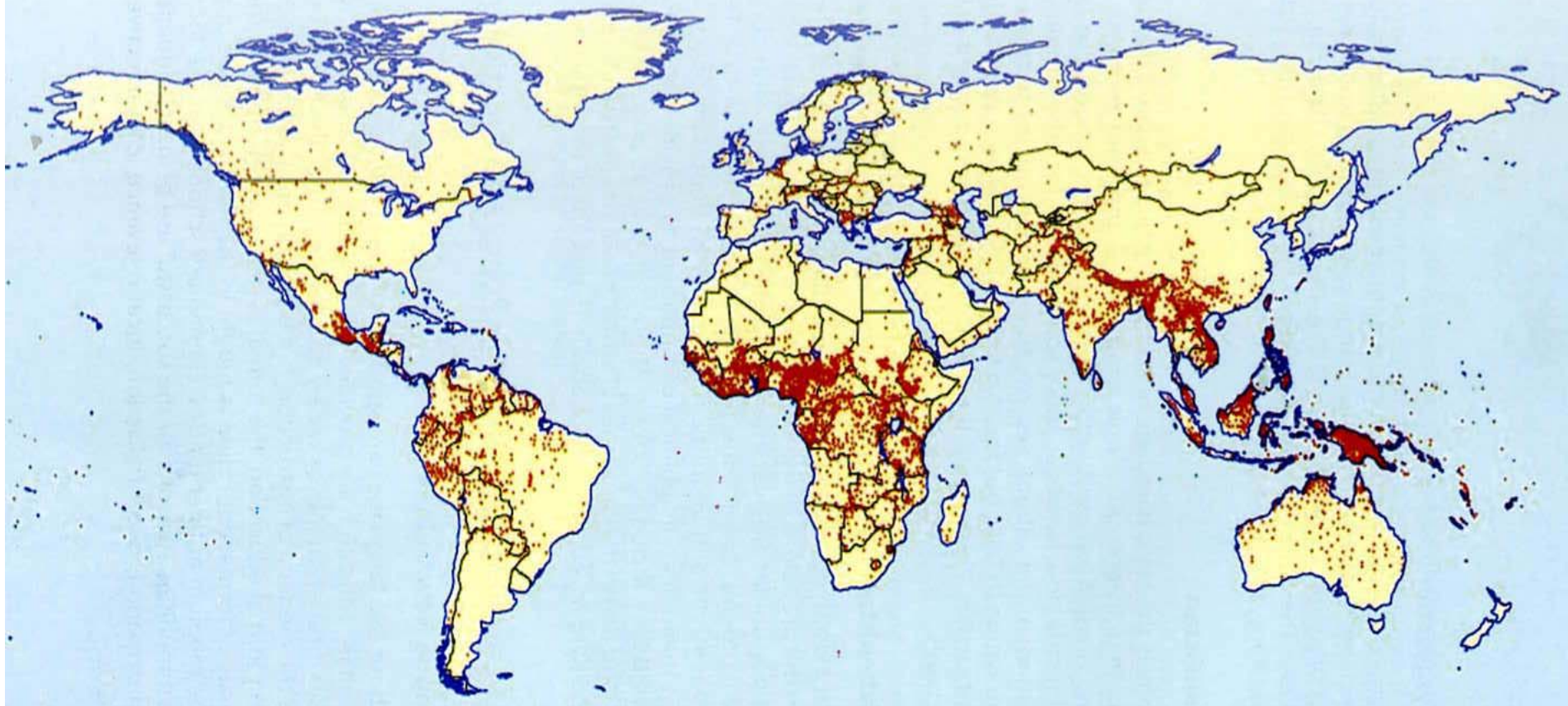
ຢູ່ປະເທດປາປົວນິວກີເນຍ ມີປະມານ 850 ພາສາ ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າໃນປະເທດ ເຊິ່ງເປັນປະເທດທີ່ໃຊ້ 300-400 ພາສາ ສຳລັບສິດສອນຢູ່ການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ ແລະ ປ.ກຽມ. ບໍ່ມີປະເທດອື່ນໃດທີ່ນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຄືກັນກັບປະເທດປາປົວນິວກີເນຍ(PNG). ທີ່ຜ່ານມາ ລະບົບການສຶກສາສາຍສາມັນໃຊ້ພາສາອັງກິດສຳລັບສິດສອນ ແຕ່ເນື່ອງຈາກ ປະສິບການທີ່ດີຈາກການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ ທີ່ນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໃນການສິດສອນ, ລະບົບການສຶກສາສາຍສາມັນຈຶ່ງຖືກປັບປຸງ. ໃນລະບົບການສຶກສາທີ່ຖືກປະຕິຮູບໃໝ່, ການສຶກສາຂັ້ນປີທີ 1 ຮອດປີທີ 3 ແມ່ນຖືກສິດສອນໂດຍໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ. ພາສາອັງກິດຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບສິດສອນຢູ່ໃນຂັ້ນຕໍ່ມາ. ໂຮງຮຽນປະຖົມທີ່ນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນສຳລັບສິດສອນແມ່ນໂຮງຮຽນທີ່ດຳເນີນໂດຍຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ສາເຫດທີ່ການນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ ລວມມີ: ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ, ຄວາມກ່ຽວພັນກັບເຂດທ້ອງຖິ່ນ, ປະຢັດງົບປະມານ ແລະ ການດຳເນີນວຽກຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງຂອງອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ.

LANGUAGES OF THE WORLD

EACH DOT REPRESENTS THE PRIMARY LOCATION
OF A LIVING LANGUAGE LISTED IN THE ETHNOLOGUE.

Source: www.ethnologue.com

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: www.rthno;ogue.com

ອຸຍແນສໂກ(UNESCO) ບາງກອກ
ແຜນການການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ຢູ່ ອາຊີ-ປາຊີຟິກ
APPEAL

920 ຖະໜົນ ສຸຂຸມວິດ
ພຣະຂະໂໜງ, ບາງກອກ 10110, ປະເທດໄທ
www.UNESCObkk.org

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ

ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:

ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ປຶ້ມແຜນການຂອງຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ
ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ປຶ້ມຄູ່ມືແຜນການຂອງຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ປຶ້ມຄູ່ມືແຜນການຂອງຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ພາກສະເໜີ

50% ຂອງເດັກທີ່ບໍ່ເຂົ້າໂຮງຮຽນອາໄສຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ຊຶ່ງແມ່ນເດັກທີ່ໃຊ້ພາສາທີ່ສົດສອນ ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນເຂົ້າໃນການສື່ສານຢູ່ຄອບຄົວ. ບັນຫານີ້ ເນັ້ນເຖິງຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກອັນໃຫຍ່ ຫຼວງທີ່ສຸດ ຊຶ່ງກົດຂວາງຜົນສໍາເລັດຂອງແຜນການ ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ: ເປັນບັນ ຫາການປະຕິບັດທີ່ນໍາພາໄປສູ່ການສຶກສາທີ່ມີລະດັບຕໍ່າ ແລະ ລະດັບການອອກໂຮງ ຮຽນ ແລະ ຄ້າງຫ້ອງສູງ.¹

ປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ ແມ່ນກ່ຽວກັບແຜນການ ການສຶກສາທີ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງ ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາຫຼັກ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງອະທິບາຍໃນຄໍາ ເວົ້າທີ່ຍົກມາອ້າງອີງຂ້າງເທິງ. ປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ ໃຊ້ຮູບແບບຄໍາຖາມ ແລະ ຄໍາຕອບ ເພື່ອສົນທະ ນາຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ສະພາບການສຶກສາສໍາລັບບຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ
- ນິຍາມ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງແຜນການ “ການສຶກສາທີ່ນໍາໃຊ້ຫຼາຍພາສາ-ພາສາແມ່”
- ຂະບວນການສໍາລັບການສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ນັກຮຽນທີ່ໃຊ້ພາສາ ແມ່ ແລະ ການສ້າງ “ຂົວຕໍ່” ໃຫ້ນັກຮຽນໄປສູ່ການນໍາໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ.
- ການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ການລົງເສີມການສຶກສາແບບນໍາ ໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

¹ ທະນາຄານໂລກ 2005. ບັນທຶກການສຶກສາ. ໃນພາສາຂອງພວກເຂົາ: ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ. ວໍຊິງຕັນ ດີ. ທະນາຄານໂລກ. http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/Education-Notes/EdNotes_Lang_of_Instruct.pdf (ເຂົ້າອ່ານ ໃນວັນທີ່ 17 ພະຈິກ 2006)

ຄຳຖາມ ແລະ ຄຳຕອບ:

ພາສາ ແລະ ການສຶກສາໃນຊຸມຊົນ ທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າ ຊຶ່ງໃຊ້ໃນ ທ້ອງຖິ່ນ

ຄຳຖາມ 1: ສະພາບການສຶກສາຂອງຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ເປັນແນວໃດ?

ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງວ່າ ຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຕ່າງຈາກພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ຈະບໍ່
ມີໂອກາດເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ ຫຼື ໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ:

- ຫຼາຍຄົນ ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ບໍ່ສາມາດໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ
ຫຼື ຖ້າມີໂຮງຮຽນ ກໍ່ບໍ່ມີຄູສອນ.
- ຖ້າຫາກມີໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູສອນ, ຄູສ່ວນໜ້ອຍຈະບໍ່ມາຈາກພື້ນຖານສັງຄົມ ແລະ
ຮັດຄອງປະເພນີ ອັນດຽວກັບນັກຮຽນ ຫຼື ເວົ້າພາສາດຽວກັນກັບນັກຮຽນ.

- ອຸປະກອນການສອນ ແລະ ປຶ້ມຮຽນ (ຖ້າມີ) ໄດ້ຖືກຂຽນເປັນພາສາທີ່ນັກຮຽນບໍ່ເຂົ້າໃຈ.
ການສິດສອນຈະຖືກດຳເນີນໄປໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງປະສິບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ຂອງນັກ
ຮຽນ ຊຶ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ມີແນວຄວາມຄິດວ່າພາສາ ແລະ ຮັດຄອງປະເພນີຂອງຊົນເຜົ່າ
ທີ່ມີພົນລະເມືອງຫຼາຍເທົ່ານັ້ນ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ.

- ເພາະນັກຮຽນບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈພາສາທີ່ສອນຢູ່ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ບໍ່ເຂົ້າໃຈບົດສອນ, ນັກຮຽນຫຼາຍຄົນຈະບໍ່ສາມາດຮຽນໄດ້ດີໃນຫ້ອງຮຽນ. ພວກເຂົາເຈົ້າ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນຄືນຫ້ອງເກົ່າ (ຄ້າງຫ້ອງ) ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີແນວຄິດທີ່ຖ້ອຍ ແລະ ສຸດທ້າຍອອກໂຮງຮຽນ.

ຄຳຖາມ 2: ການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ແມ່ນຫຍັງ? ແລະ ມັນຈະສາມາດຊ່ວຍນັກຮຽນ ຮຽນໄດ້ດີແນວໃດ?

ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ເລີ່ມຕົ້ນໂດຍການສອນນັກຮຽນນຳໃຊ້ພາສາແມ່ ຫຼື ພາສາທີ່ເວົ້າຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນ ຊຶ່ງສາມາດຊ່ວຍນັກຮຽນສ້າງຄວາມຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການນຳໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ (ແລະ ພາສາອື່ນໆ ຕາມທີ່ຕ້ອງການ) ໃຫ້ກັບນັກຮຽນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ພວກເຂົາໃຊ້ທັງພາສາແມ່ຂອງຕົນ ແລະ ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ໃນການບັນລຸການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາທີ່ມີປະສິດທິຜົນຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ນັກຮຽນຊົນເຜົ່າທີ່ມີພົນລະເມືອງໜ້ອຍ ຊະນະບັນຫາທາງດ້ານການສຶກສາທີ່ພວກເຂົາຕ້ອງປະເຊີນໜ້າໃນໂຮງຮຽນ ເລື່ອງການໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີພົນລະເມືອງຫຼາຍ.

ບັນຫາໃນໂຮງຮຽນເລື່ອງການໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີພົນລະເມືອງຫຼາຍ: ນັກຮຽນຈະຕ້ອງສື່ສານໃນພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນເມື່ອເລີ່ມຕົ້ນການສຶກສາ ເຖິງແມ່ນວ່າພວກເຂົາອາດຈະບໍ່ໄດ້ຍິນ ຫຼື ໄດ້ໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວມາກ່ອນ.

- ການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ: ປ່ອຍໃຫ້ນັກຮຽນໃຊ້ພາສາແມ່ ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ ເມື່ອເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ຖ້າຫາກຫ້ອງຮຽນທາງກມີນັກຮຽນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ພາສາຫຼັກຂອງຫ້ອງຖິ້ນຄວນຈະຖືກນຳໃຊ້.

ບັນຫາໃນໂຮງຮຽນ ເລື່ອງການໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີພົນລະເມືອງຫຼາຍ: ນັກຮຽນຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ພາສາໃໝ່ທີ່ຕົນບໍ່ເຄີຍໄດ້ໃຊ້ໃນການຮັບເອົາບົດຮຽນໃໝ່ໆ ໂດຍທີ່ຍັງບໍ່ຮູ້ຄຳສັບຂອງພາສາທີ່ໃຊ້ໃນໂຮງຮຽນ, ດັ່ງນັ້ນ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ໝູນໃຊ້ບົດຮຽນທີ່ໄດ້ຮຳຮຽນມາ.

- ການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ: ເມື່ອເລີ່ມຂຶ້ນຮຽນເບື້ອງຕົ້ນ ຄູ່ຈະຕ້ອງໃຊ້ພາສາທີ່ສາມາດສື່ສານໃຫ້ນັກຮຽນເຂົ້າໃຈໃນການສອນບົດຮຽນ. ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ນັກຮຽນຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນຮຽນພາສາທາງການທີ່ໃຊ້ໃນໂຮງຮຽນ ໂດຍເລີ່ມຈາກພາສາເວົ້າກ່ອນ ທີ່ຈະຮຽນອ່ານ ແລະ ຂຽນ.

ເມື່ອເດັກນ້ອຍເລີ່ມເຂົ້າໃຈໃນການໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ຄູ່ຈະຕ້ອງ ໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນສຳລັບການສົດສອນ. ແຕ່ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ ຄວນສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ ເມື່ອມີການສະເໜີແນວຄວາມຄິດ ແລະ ບົດຮຽນໃໝ່ໆ ເພື່ອທົບທວນ ຄືນວ່ານັກຮຽນໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ອັນໃດ ແລະ ເພື່ອອະທິບາຍບົດຮຽນທີ່ນັກຮຽນບໍ່ເຂົ້າໃຈ.

ຖ້າຫາກນັກຮຽນເຂົ້າໃຈບົດຮຽນໃນພາສາແມ່ຂອງຕົນ ພວກເຂົາບໍ່ຈຳເປັນທີ່ຈະ ຕ້ອງຮຽນຄືນອີກໃນການນຳໃຊ້ພາສາທີສອງ. ພວກເຂົາພຽງແຕ່ຕ້ອງການຮຽນຮູ້ຄຳສັບ ຂອງພາສາທີສອງ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສື່ສານຄວາມຮູ້ທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮຽນມາ. ເພາະສາເຫດນີ້ ຄູ່ສອນສ່ວນຫຼາຍຂອງການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ເວົ້າວ່າ: “ອັນນີ້ ແມ່ນຄັ້ງທຳອິດທີ່ນັກຮຽນຂອງຂ້ອຍສາມາດເຂົ້າໃຈບົດຮຽນທີ່ຂ້ອຍສອນ!”

ການວາງແຜນ ແຜນການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ຢ່າງລະມັດລະວັງ ຈະ ສາມາດສ້າງນັກຮຽນທີ່ມີຄວາມສາມາດ:

- ນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ - ພວກເຂົາສາມາດນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາເຂົ້າໃນການສື່ສານ ປະຈຳວັນ ຫຼື ໃນການຮຳຮຽນໃນໂຮງຮຽນ.
- ຮູ້ຫຼາຍພາສາ - ພວກເຂົາສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວທັງສອງພາສາ ຫຼື ທຸກໆພາສາທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮຽນ.
- ຮູ້ຫຼາຍວັດທະນະທຳ - ພວກເຂົາຈະສາມາດດຳເນີນຊີວິດ ແລະ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບບຸກ ຄົນທີ່ມາຈາກພາຍນອກຊຸມຊົນຂອງຕົນ ແຕ່ໃນຂະນະດຽວກັນຍັງສາມາດນັບຖືຮີດຄອງ ປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຊຸມຊົນຕົນ.

ຄຳຖາມ 3: ຂັ້ນຕອນທີ່ເຮັດໃຫ້ເດັກນຳໃຊ້ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນໄປຈາກການໃຊ້ ພາສາແມ່ຂອງຕົນ ຫາພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນມີຫຍັງແດ່?

ເມື່ອຄູ່ໄດ້ຮັບການຝຶກສອນຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ມີອຸປະກອນການສົດສອນຢ່າງພຽງພໍ ໃນພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ ແລະ ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຄວາມໄວຂອງ ການສອນພາສາຈະເປັນໄປໄດ້ງ່າຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອີງຕາມປະສົບການທີ່ພົບເຫັນໃນ ເຂດພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ, ເມື່ອຄູ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ເມື່ອໂຮງ ຮຽນຂາດອຸປະກອນການຮຽນ-ການສອນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ເມື່ອນັກຮຽນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ພາສາໃໝ່ ທີ່ຕົນໄດ້ຮຽນເຂົ້າໃນການສື່ສານຊີວິດປະຈຳວັນນອກໂຮງຮຽນ. ສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນນຳໃຊ້ຂັ້ນ ຕອນການສົດສອນທີ່ໃຊ້ເວລາ ເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຄູ ແລະ ນັກຮຽນ ໄດ້ເຮັດວຽກຫຼາຍເກີນໄປ.

ໜຶ່ງໃນຫຼັກການທີ່ສຳຄັນຂອງການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນ ຫຼັກ ແມ່ນປ່ອຍໃຫ້ນັກຮຽນນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ພວກເຂົາຮູ້ ເຊັ່ນ: ປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ ຢູ່ໃນພາສາ ແມ່ຂອງພວກເຂົາເພື່ອຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ ເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນຄວາມຈິງໃໝ່, ແນວຄວາມຄິດໃໝ່, ພາສາ

ໃໝ່. ດັ່ງນັ້ນ ແຜນການ ການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ແມ່ນແຜນການທີ່ສຸມໃສ່ຊ່ວຍ ເຫຼືອນັກຮຽນສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ດີ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາແມ່ ແລະ ເປັນດັ່ງຂົວຕໍ່ໃຫ້ນັກ ຮຽນສາມາດຂ້າມໄປສູ່ການຮຽນຮູ້ພາສາໃໝ່.

ການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍພາສາແມ່: ໃນແຜນການ ການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາທີ່ດີ, ນັກ ຮຽນຈະເລີ່ມຕົ້ນສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ເຂັ້ມແຂງຂອງຕົນ ເມື່ອພວກເຂົາເລີ່ມຕົ້ນຮຽນຮູ້ພາ ສາແມ່ຂອງພວກເຂົາ - ເຊິ່ງເປັນພາສາທີ່ພວກເຂົາເວົ້າ ແລະ ເຂົ້າໃຈດີທີ່ສຸດ. ບົດສອນຈະສະ ເໜີຫົວຂໍ້ໃໝ່ໆທີ່ກ່ຽວພັນກັບຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກຮຽນ. ນັກຄົ້ນຄວ້າໄດ້ພົບເຫັນ ວ່າ ພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍນຳໃຊ້ພາສາແມ່ ແມ່ນປັດໄຈທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ ນັກຮຽນ ຮຽນຮູ້ພາສາໃໝ່ໆ ຢ່າງສຳເລັດຜົນ.

ລະດັບການພັດທະນາພາສາແມ່ຂອງເດັກ ແມ່ນປັດໄຈບົ່ງບອກທີ່ສຳຄັນໃນການຄາດ ຄະເນຜົນສຳເລັດໃນການຮຽນຮູ້ພາສາທີ່ສອງຂອງພວກເຂົາ...ເດັກນ້ອຍ...ທີ່ມີພື້ນຖານ ພາສາແມ່ຂອງຕົນທີ່ດີ ສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້ດີ ເມື່ອນຳໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ.²

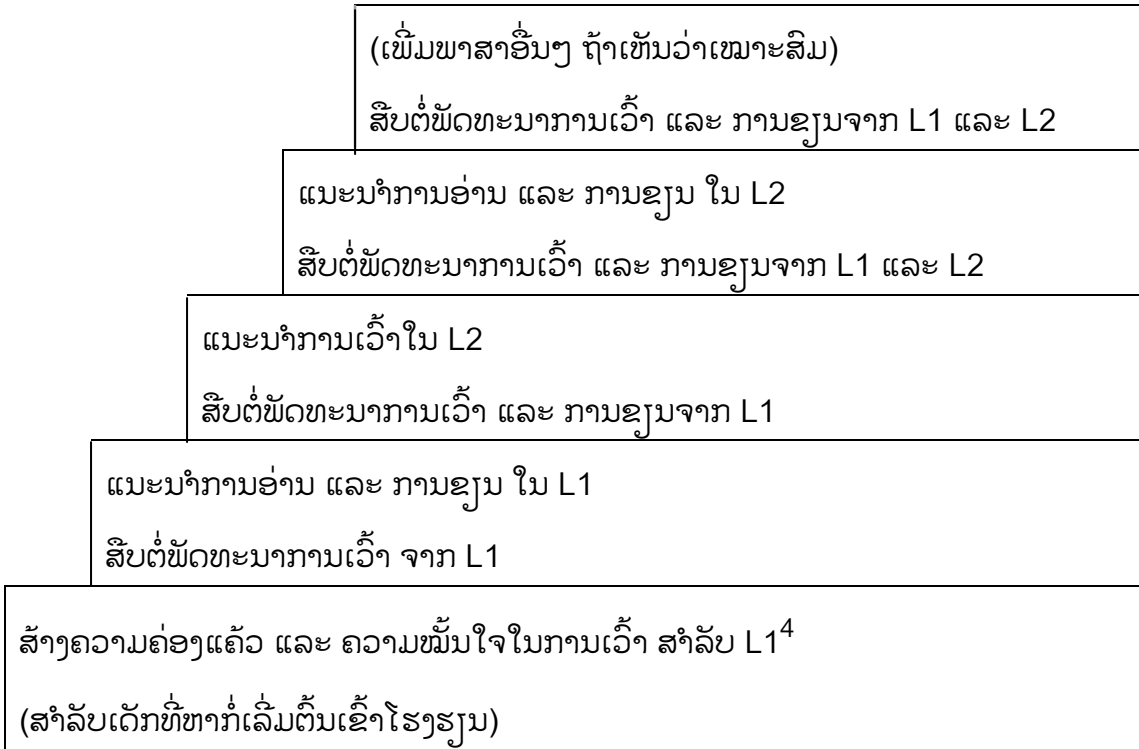
² Cummings, J.2000. ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮູ້ສອງພາສາ; ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ? <http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

ເປັນຂົວຕໍ່ໄປສູ່ພາສາໃໝ່: ຫຼັງຈາກສ້າງພື້ນຖານການສຶກສານຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງຕົນ, ນັກຮຽນສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາໃໝ່ ເລີ່ມຕົ້ນໂດຍການເວົ້າ ແລ້ວຈຶ່ງຮຽນຮູ້ການຂຽນ ແລະ ອ່ານ. ແຕ່ວ່າພວກເຂົາຈະບໍ່ຢຸດການນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງຕົນ ເຖິງແມ່ນວ່າພວກເຂົາຈະສາມາດເຂົ້າໃຈພາສາໃໝ່. ກົງກັນຂ້າມ ພວກເຂົາຈະສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ທັງສອງພາສາເຂົ້າໃນການຮຳຮຽນຢ່າງໜ້ອຍຈົນກວ່າຈະຈົບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ.

ເມື່ອເດັກສືບຕໍ່ພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາໃນການນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາ ໃນໄລຍະການຮຳຮຽນຢູ່ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ພວກເຂົາຈະສາມາດເຂົ້າໃຈພາສາຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ພາສາທີ່ພວກເຂົາຮຽນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ພວກເຂົາຈະມີເວລາເພີ່ມຂຶ້ນເພື່ອສຶກສາພາສາ ໂດຍສະເພາະເມື່ອພວກເຂົາກຳລັງພັດທະນາຄວາມເຂົ້າໃຈພາສາທັງສອງພາສາ ແລະ ຈະສາມາດປຽບທຽບຄວາມຄ້າຍຄື ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງໃນວິທີການໃຊ້ຂອງສອງພາສາ³.

ພວກເຮົາສາມາດກຳນົດ 4 ໄລຍະທົ່ວໄປຂອງການສຶກສາພາສາ, ເມື່ອເລີ່ມຕົ້ນຈາກການນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ ແລ້ວແນະນຳພາສາໃໝ່ໃຫ້ກັບນັກຮຽນ - ເລີ່ມຈາກການເວົ້າ ແລ້ວຂຽນ. (ໄລຍະການສຶກສາພາສາ ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນສຳລັບພາສາໃໝ່ອື່ນໆ ທີ່ເພີ່ມຕື່ມໃສ່ຫຼັກສູດຂອງການສຶກສາ.) ແຕ່ລະໄລຍະຂອງການສຶກສາ ແມ່ນອີງໃສ່ໄລຍະການສຶກສາກ່ອນໜ້າ ແລະ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ຄູຈະຕ້ອງທວນຄືນບົດຮຽນທີ່ນັກຮຽນໄດ້ຮຽນຮູ້ມາກ່ອນແລ້ວ.

³ Cummings, J.2000.

ໄລຍະການສຶກສາພາສາ ຢູ່ຂັ້ນປະຖົມສຶກສາ⁵

ຄຳຖາມ 4: ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ໂດຍອີງໃສ່ພາສາແມ່ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນນັ້ນຕ້ອງປະກອບດ້ວຍຫຍັງແດ່?

ການນຳໃຊ້ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ຢູ່ທົ່ວໂລກສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແຜນການທີ່ໄດ້ຮັບປະສິດທິຜົນ ແລະ ຍືນຍົງລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີຄຸນລັກສະນະທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ເຊັ່ນ:

1. ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ມີສ່ວນຮ່ວມຮັບຜິດຊອບໃນການວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ປະເມີນຜົນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງແຜນການສຶກສາຂອງພວກເຂົາ.
2. ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ດຳເນີນໜ້າທີ່ຮ່ວມກັນເພື່ອຊຸກຍູ້ການຍືນຍົງຂອງໂຄງການ.

⁴ L1 = ພາສາແມ່/ພາສາທີ່ເວົ້າຢູ່ໃນຄອບຄົວ/ພາສາມໍລະດົກ/ພາສາທີ່ນັກຮຽນຮູ້ດີທີ່ສຸດ

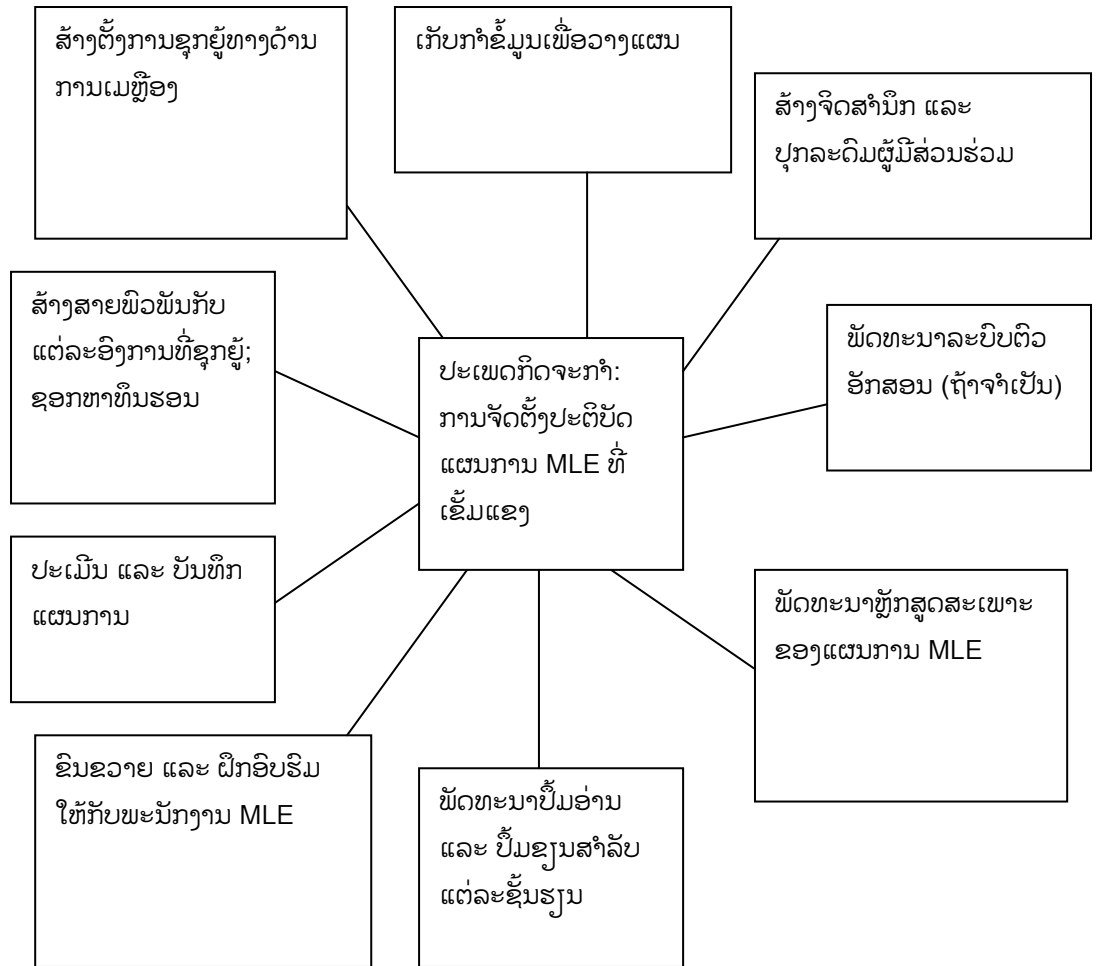
L2 = ພາສາທີ່ສອງຂອງເດັກ/ພາສາທາງການ/ພາສາແຫ່ງຊາດ

⁵ ປັບຈາກ S.Malone, 2005b. ການວາງແຜນ ແຜນການສຶກສາຂອງຊຸມຊົນ ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄູ່ມືສຳລັບບຸກຄົນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ເປັນພາສາຊົນເຜົ່າ ເພື່ອວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາຢູ່ໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາ.

3. ງົບປະມານທີ່ພຽງພໍໄດ້ສະໜອງໃຫ້ກັບທຸກໆອົງປະກອບຂອງແຜນການ, ໂດຍສະເພາະການຝຶກອົບຮົມ, ການພັດທະນາອຸປະກອນສໍາລັບການສຶດສອນ ແລະ ການສະໜອງເງິນເດືອນໃຫ້ກັບຄູອາຈານ.
4. ນັກຮຽນ, ພໍ່-ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນຮັບຮູ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງແຜນການ ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາບັນລຸເປົ້າໝາຍການສຶກສາ.

ຂະບວນການສຳລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ແຜນການ ການສຶກສາຍືນຍົງໂດຍ ທົ່ວໄປແລ້ວຈະປະກອບດ້ວຍປະເພດກິດຈະກຳ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການບໍ່ຄວນທີ່ຈະມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນທຸກໆກິດຈະກຳທີ່ລະບຸ ໄວ້ໃນແຜນວາດຂ້າງເທິງ. ຕົວຢ່າງ ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການຮ່າງກົດ ລະບຽບ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ຫຼື ພ້ອມຂຶ້ນໃຫ້ກັບແຜນການ ການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ. ແຕ່ວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳອື່ນ. ພາກສ່ວນຂ້າງລຸ່ມຂອງປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ສະ ໜອງລາຍລະອຽດທົ່ວໄປແບບສັ້ນໆ ຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳ.

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນເພື່ອວາງແຜນ. ແຜນການທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ເລີ່ມຕົ້ນຈາກການ ວາງແຜນທີ່ດີ ແລະ ການວາງແຜນທີ່ດີຕ້ອງການຂໍ້ມູນທີ່ດີ. ຄຳຕອບສຳລັບຄຳຖາມຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຈະຊ່ວຍໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການວາງແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາ ສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ:

- ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາຕ່າງຈາກພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ຄິດວ່າ ສະພາບການສຶກສາປະຈຸບັນຂອງພວກເຂົາເປັນແນວໃດ?

(ເປົ້າໝາຍການສຶກສາສໍາລັບລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາແມ່ນຫຍັງ? ມີບັນຫາ ຫຼື ຄວາມ ຕ້ອງການໃດແດ່ທີ່ພວກເຂົາກໍານົດໄດ້?)

- ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີພົນລະເມືອງໜ້ອຍ ຊຸມຊົນໃດມີຄວາມພ້ອມທີ່ຈະເລີ່ມ ຕົ້ນແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE)? ພວກເຂົາ ມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະພັດທະນາພາສາຂອງພວກເຂົາ ເຂົ້າໃນການສຶກສາຫຼືບໍ່? ພວກ ເຂົາໄດ້ກໍານົດບຸກຄົນທີ່ຈະມາເປັນຄູ ຫຼື ຜູ້ຊຽນ ແລ້ວ ຫຼື ຍັງ? ພວກເຂົາພ້ອມແລ້ວ ບໍ່ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນການມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບສໍາລັບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ແຜນການຂອງພວກເຂົາ?
- ສະພາບປະຈຸບັນຂອງພາສາທ້ອງຖິ່ນເປັນແນວໃດ? (ພາສາທ້ອງຖິ່ນມີແບບຂຽນທີ່ ເໝາະສົມ ແລະ ສາມາດໃຫ້ຄົນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ ແລະ ເໝາະສົມສໍາລັບພະນັກງານ ຫຼື ບໍ່?)
- ຊັບພະຍາກອນໃດແດ່ທີ່ສາມາດເຄື່ອນຍ້າຍໄດ້? ການຝຶກອົບຮົມຈະຈັດຂຶ້ນຢູ່ໃສ? ແມ່ນໃຜຈະເປັນຄູຝຶກ? ແມ່ນໃຜຈະຄຸ້ມຄອງທ້ອງຮຽນ? ແມ່ນໃຜຈະຊ່ວຍໃນການ ພັດທະນາຫຼັກສູດ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE)? ແມ່ນໃຜ ຈະເປັນຜູ້ສ້າງປຶ້ມອ່ານໃນພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນ?
- ປັດໄຈໃດແດ່ທີ່ຈະສາມາດກົດຂວາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການດໍາເນີນແຜນການ ຢ່າງຍືນຍົງ? ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາກົດຂວາງມີແນວໃດແດ່? ການຂົນສົ່ງຈະ ເປັນບັນຫາສໍາລັບການຝຶກອົບຮົມ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການແຈກຢາຍອຸປະກອນຫຼືບໍ່? ຖ້າການຂົນສົ່ງຈະເປັນບັນຫາ, ຢູ່ເຂດທ້ອງຖິ່ນມີສະຖານທີ່ ຊຶ່ງສາມາດນໍາໃຊ້ສໍາລັບ ການຝຶກອົບຮົມຫຼືບໍ່? “ຄູຝຶກຊຽວຊານ” ສາມາດຄຸ້ມຄອງຄູຝຶກຄົນອື່ນ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດຂອງ ຕົນໄດ້ຫຼືບໍ່?
- ອີງຕາມບົດລາຍງານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ປະຈຸບັນ ສະພາບພາສາ ແລະ ການສຶກສາໃນ ເຂດທ້ອງຖິ່ນເປັນແນວໃດ? ຈັກເປີເຊັນຂອງເດັກຈາກແຕ່ລະຊຸມຊົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ? ຈັກ ເປີເຊັນຂອງເດັກທີ່ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຮຽນຈົບຂັ້ນທີ່ 6 (ມ. 1)? ຈັກເປີເຊັນຈົບຂັ້ນທີ່ 10 (ມ. 5)? ຈັກເປີເຊັນຂອງຜູ້ໃຫຍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ (ອ່ານ ແລະ ເຂົ້າໃຈ) ໜັງສືທີ່ພິມອອກ? ໜັງສືທີ່ໃຊ້ພິມ ແມ່ນພາສາໃດແດ່?

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດ ຟີລິບປິນ:

ການຄົ້ນຄວ້າເບື້ອງຕົ້ນ ແຜນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນສຳລັບຜູ້ໃຫຍ່⁶

ຫ້ອງການການສຶກສານອກລະບົບ ຂອງປະເທດຟີລິບປິນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ ການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງ ຢູ່ໃນຊຸມຊົນຫຼາຍແຫ່ງທີ່ໃຊ້ພາສາແຕກຕ່າງກັນ. ແຕ່ວ່າແຜນການບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄປຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້ ສາເຫດກໍ່ແມ່ນເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຊັບພະຍາກອນຮັບໃຊ້ ເຊັ່ນ ອຸປະກອນການສິດສອນ ແລະ ຄູ່ຝຶກ ທີ່ພຽງພໍ. ແຜນການໜຶ່ງທີ່ຍືນຍົງ ແມ່ນ “ແຜນການ ການສຶກສາສຳລັບຄົນພື້ນເມືອງ” ຂອງຊຸມຊົນພື້ນເມືອງທີ່ໃຊ້ພາສາໝາກບີຄິນ (Magbikin language) ຢູ່ທີ່ໂມຣົງ (Morong), ບາຕັນ(Battan). ໂຄງການຄົ້ນຄວ້ານີ້ປະກອບດ້ວຍ 2 ໄລຍະ. ໄລຍະທຳອິດ ແມ່ນສຸມໃສ່ການກຳນົດຄວາມຕ້ອງການໃນການຮຳຮຽນ ແລະ ການພັດທະນາຫຼັກສູດການສອນແບບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອຸປະກອນສຳລັບສິດສອນ. ໄລຍະທີ່ 2 ປະກອບດ້ວຍການສ້າງອຸປະກອນສຳລັບສິດສອນ, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ກະກຽມການຮຽນແບບເປັນກຸ່ມ. ບົດລາຍງານຂອງແຜນການນີ້ກຳນົດຍຸດທະສາດການຄົ້ນຄວ້າຫຼາຍຍຸດທະສາດທີ່ນັກຄົ້ນຄວ້າໄດ້ນຳໃຊ້ ເພື່ອຮັບຮູ້ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນ:

⁶ Valley, M.C. 2005. ການຄົ້ນຄວ້າປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແຜນການສຶກສາສຳລັບຄົນພື້ນເມືອງສຳລັບຊົນເຜົ່າ Magbikin ຢູ່ Morong, Battan, ປະເທດຟີລິບປິນ. UNESCO, ພາສາທີ່ໜຶ່ງ: ແຜນການສຶກສາເອົາຊຸມຊົນເປັນໃຈກາງ ສຳລັບພາສາຊົນເຜົ່າຢູ່ທະວີບອາຊີ. ບາງກອກ. UNESCO, ໜ້າ 181-195.

- ການແນະນຳໂຄງການ ທີ່ສຸມໃສ່ຈຸດປະສົງ ແລະ ຂະບວນການສຳລັບເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າປະຕິບັດ
- ການປຶກສາຫາລືກັບປະຊາຊົນ ເພື່ອສ້າງສາຍພົວພັນກັບອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ
- ການສົນທະນາກຸ່ມ ກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ສະເພາະ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊຸມຊົນ
- ການລົງຢ້ຽມຢາມ ແລະ ສຳພາດຄອບຄົວຂອງສະມາຊິກຕົ້ນຕໍຂອງຊຸມຊົນ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສົນທະນາກຸ່ມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ບັນຫາ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນແຕ່ລະຂະບວນການຂ້າງເທິງ ຈະຖືກຈັດເຂົ້າເປັນ ກຸ່ມ ແລະ ຈັດບຸລິມະສິດ ຕາມຄຳຄິດຄຳເຫັນຂອງສະມາຊິກຊຸມຊົນ. ຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກ (ນັກຄົ້ນຄວ້າ) ຂອງແຜນການໄດ້ນຳໃຊ້ກໍລະນີເຫຼົ່ານີ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາຫຼັກສູດການສຶກສາ ເອົາຊຸມຊົນເປັນໃຈກາງສຳລັບແຜນການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.

ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການລະດົມເພື່ອໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມ. ມວນຊົນຕ້ອງການຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ເພື່ອຕັດສິນໃຈວ່າ ພວກເຂົາ ຈະສະໜັບສະໜູນ ແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຫຼື ບໍ່? ກິດຈະກຳການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການປຸກລະດົມ ຈະຕ້ອງສະໜອງຂໍ້ມູນ ທີ່ສາມາດກະຕຸ້ນຄົນໃຫ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນໃນການວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສະໜັບ ສະ ໜູນແຜນການ. ກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສາມາດດຳ ເນີນໄປຢູ່ລະດັບຊຸມຊົນ, ລະດັບເມືອງ ຫຼື ແຂວງ ຫຼື ລະດັບຊາດ.

ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການລະດົມຊຸມຊົນ. ຄົນທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາຊົນ ເຜົ່າ ທີ່ເຄີຍປະເຊີນໜ້າກັບສະຖານະການລຳອຽງ ແລະ ກຽດຊັງ ອາດຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າພາ ສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນບໍ່ມີຄຸນຄ່າ. ໂດຍທົ່ວໄປພວກເຂົາຈະຄິດວ່າ ສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນ ໃຫ້ລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ “ພາສາທາງການ” ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ພວກເຂົາຢ້ານ ວ່າຖ້າພວກເຂົາປ່ອຍໃຫ້ລູກຫຼານໃຊ້ພາສາຂອງພວກເຂົາໃນການຮຳຮຽນ ລູກຫຼານຂອງພວກ ເຂົາຈະບໍ່ມີໂອກາດໃນການຮຽນຮູ້ພາສາທາງການ ຫຼື ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນຫຼາຍ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຫັນປ່ຽນແນວຄວາມຄິດແບບນີ້, ການສ້າງຈິດສຳນຶກຈະຕ້ອງສຸມ ໃສ່ຄຸນຄ່າທາງດ້ານການສຶກສາ ແລະ ຄຸນຄ່າທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງການສຶກສາແບບໃຊ້ ຫຼາຍພາສາ. ກິດຈະກຳອາດຈະລວມດ້ວຍການໂອລົມກັບພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ແລະ ສະມາຊິກຂອງ ຊຸມຊົນ ໂດຍສະແດງບົ່ມອ່ານທີ່ໃຊ້ພາສາຂອງພວກເຂົາໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ເຫັນ, ສະແດງລະຄອນ ຕົວຢ່າງ: ລະຄອນທີ່ສະແດງໃຫ້ພວກເຂົາເຫັນ ການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ນັກຮຽນບໍ່ເຂົ້າໃຈໃນຫ້ອງ

ຮຽນ ຕາມດ້ວຍການສະແດງລະຄອນທີ່ນຳໃຊ້ພາສາທຳອິດ ທີ່ນັກຮຽນເຂົ້າໃຈໃນທ້ອງຮຽນ ແລະ ສົນທະນາກັບຊຸມຊົນເຖິງແນວຄວາມຄິດທີ່ຖືກສື່ສານໃນລະຄອນດັ່ງກ່າວ, ລົງຢັ້ງຢືມຢາມໂຮງຮຽນອື່ນໆທີ່ນຳໃຊ້ແຜນການ MLE ຫຼື ສາຍວິດີໂອຂອງໂຮງຮຽນອື່ນໆທີ່ໃຊ້ MLE.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດຟິລິບປິນ:

ການສ້າງຈິດສຳນຶກຢູ່ຂັ້ນຊຸມຊົນ ສຳລັບແຜນການຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ⁷

ຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາຢູ່ປະເທດຟິລິບປິນ ໄດ້ລົງຢັ້ງຢືມຢາມຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນເພື່ອສົນທະນາກ່ຽວກັບແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນໂຮງຮຽນຂອງພວກເຂົາ. ພໍ່ແມ່ນັກຮຽນຫຼາຍຄົນຍັງບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງ ຈຸດປະສົງຂອງແຜນການ ແລະ ມີຄວາມກັງວົນວ່າລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາອາດຈະບໍ່ສາມາດ ຮຽນຮູ້ພາສາອັງກິດ (ພາສາທາງການ) ແລະ ພາສາຟິລິບປິໂນໄດ້ດີ. ພະນັກງານທີ່ລົງຢັ້ງຢືມຢາມ ອະທິບາຍໃຫ້ຊາວບ້ານຟັງວ່າ ຈຸດປະສົງຂອງແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ແມ່ນເພື່ອສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຍັງແມ່ນຂົວຕໍ່ທີ່ຈະພາລູກຫຼານຂອງ ພວກເຂົາສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາທາງການໄດ້ດີຂຶ້ນ. ພະນັກງານລົງຢັ້ງຢືມຢາມ ພະຍາຍາມທີ່ຈະຕອບຄຳຖາມຂອງພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ແລະ ຍົກຕົວຢ່າງ ຈາກພາກພື້ນອື່ນຂອງປະເທດ. ໃນຕອນສຸດທ້າຍຂອງກອງປະຊຸມ, ພໍ່ແມ່ນັກຮຽນບອກພະນັກງານລົງຢັ້ງຢືມຢາມວ່າ: “ຕົກລົງພວກເຮົາຈະສືບຕໍ່ແຜນການ. ແຕ່ວ່າພວກເຮົາຕ້ອງໄປບອກ ຄົນທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ມະນີລາ (Manila) ວ່າ ພວກເຂົາຈະຕ້ອງຮັບວ່າພວກເຂົາຈະຊ່ວຍສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາໃຫ້ລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຈະສ້າງຂົວຕໍ່ທີ່ເຮັດໃຫ້ລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາທາງການໄດ້ດີຂຶ້ນ”

ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການປຸກລະດົມຢູ່ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ. ຖ້າຫາກພະນັກງານສຶກສາຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ບໍ່ເຂົ້າໃຈເຖິງສາເຫດການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສາທາງການຢູ່ໃນໂຮງຮຽນຊັ້ນປະຖົມ, ພວກເຂົາຈະບໍ່ສາມາດສະໜັບສະໜູນ ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE). ພະນັກງານສຶກສາ ຕ້ອງການຮັບຮູ້ເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ແລະ ຮັບປະກັນວ່າແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ມີຄຸນຄ່າທີ່ຈະໃຫ້ພະນັກງານສຶກສາ ເສຍເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ສະໜັບສະໜູນແຜນການດັ່ງກ່າວ.

⁷ ຈາກການສູນສານຂອງຜູ້ຊຽນ. 2001. ປະເທດຟິລິບປິນ.

ກິດຈະກຳການປຸກລະດົມອາດຈະປະກອບດ້ວຍ:

- ການສົນທະນາແບບເປັນກຸ່ມ (ກັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນຊົນເຜົ່າ) ກ່ຽວກັບບັນຫາການສຶກສາ ຊຶ່ງນັກຮຽນບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາທາງການ ເມື່ອປະເຊີນໜ້າ;
- ລົງຢ້ຽມຢາມຫ້ອງຮຽນ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຫຼື ເບິ່ງວິດີໂອຂອງຫ້ອງຮຽນການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່(MLE), ຕາມດ້ວຍການສົນທະນາກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ພວກເຂົາພົບເຫັນ;
- ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄົ້ນຄວ້າເບື້ອງຕົ້ນ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການພັດທະນາຫຼັກສູດ;
- ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ພວກເຂົາຄິດຫາແນວຄວາມຄິດດີໆ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແຜນການໃຫ້ສຳເລັດຜົນ.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea):
ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ສຳລັບການສຶກສາກ່ອນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ
ຢູ່ຂັ້ນແຂວງ⁸

ເມື່ອສະມາຊິກຊຸມຊົນ ຊຶ່ງເວົ້າພາສາໂກເຢນ (Kaugel) ເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ ການສຶກສາພາສາ ແມ່ ສຳລັບການສຶກສາກ່ອນຊັ້ນປະຖົມ ສຳລັບລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາ, ສິ່ງທຳອິດທີ່ພວກເຂົາ ປະຕິບັດແມ່ນການສ້າງສະມາຄົມການສຶກສາ ແລະ ໃຊ້ພາສາຂອງພວກເຂົາ ແລະ ລົງທະ ບຽນສະມາຄົມດັ່ງກ່າວກັບລັດຖະບານ ໃຫ້ເປັນອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ (NGO). ຜູ້ປະ ສານງານຂອງແຜນການ ຊຶ່ງເຄີຍເປັນຄູສອນມາກ່ອນ ເຂົ້າໃຈວ່າແຜນການຈະຍືນຍົງກໍ່ຕໍ່ເມື່ອ ແຜນການດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພະນັກງານສຶກສາປະຈຳແຂວງ.

ຜູ້ປະສານງານລົງຢ້ຽມຢາມທ້ອງຖານສຶກສາປະຈຳແຂວງ ແລະ ມອບບື້ມອ່ານທີ່ຖືກສ້າງຂຶ້ນເປັນ ພາສາໂກເຢນ (Kaugel) ສຳລັບແຜນການໃຫ້ກັບທ້ອງຖານສຶກສາປະຈຳແຂວງ. ລາວເຊີນໃຫ້ ພະນັກງານສຶກສາປະຈຳແຂວງເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ທ້ອງຮຽນ. ລາວຍັງສົ່ງບົດລາຍ ງານຂອງແຜນການ ໃຫ້ກັບທ້ອງຖານສຶກສາ. ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ປະສານງານ ຍັງໄດ້ສະເໜີໃຫ້ ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອພະນັກງານສຶກສາປະຈຳແຂວງ ໃນການຝຶກອົບຮົມສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ ທີ່ໃຊ້ ພາສາອື່ນໆ ຊຶ່ງຕ້ອງການຈະເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ ການສຶກສາກ່ອນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ການພົວ ພັນກັນລະຫວ່າງຜູ້ປະສານງານຂອງແຜນການ ໂກເຢນ (Kaugel) ແລະ ພະນັກງານລ້ວນແລ້ວ ແຕ່ສ້າງປະໂຫຍດໃຫ້ກັນ ແລະ ກັນ ເຊັ່ນ: ຜູ້ຝຶກໂກເຢນ (Kaugel) ເປັນຄູຝຶກໃນກອງປະຊຸມ ຝຶກອົບຮົມຄູສອນຂອງແຂວງ ແລະ ພະນັກງານສຶກສາປະຈຳແຂວງ ສະໜອງອຸປະກອນການ ສອນ (ແລະ ໃບອະນຸຍາດ) ໃຫ້ກັບແຜນການໂກເຢນ (Kaugel). ແຜນການໂກເຢນ (Kaugel) ໄດ້ຖືກເລີ່ມຕົ້ນຂຶ້ນໃນປີ 1984 ແລະ ໄດ້ຖືກດຳເນີນໄປຢ່າງຍືນຍົງຄົງຕົວເປັນເວລາ 20 ກວ່າປີ. ປະຈຸບັນ ການສຶກສາທີ່ໃຊ້ພາສາໂກເຢນ (Kaugel) ໄດ້ກາຍເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບ ການສຶກສາ ຂອງປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ(Papau New Guinea).

ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການປຸກລະດົມລະດັບຊາດ. ການວາງແຜນ ແລະ ລົງຢ້ຽມ ຢາມ ແຜນການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແມ່ນການສ້າງຈິດສຳນຶກ ທີ່ດີສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ພະນັກງານສູນກາງອື່ນໆ. ອີກຍຸດທະສາດໜຶ່ງທີ່ສາມາດ ໃຊ້ສຳລັບການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແມ່ນການຈັດກອງປະຊຸມ ຫຼື ສຳມະນາໂດຍສຸມໃສ່ການສຶກສາ ແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາຢູ່ລະດັບຊາດ ຫຼື ລະດັບເຂດ.

⁸ ຈາກປະສົບການເຮັດວຽກສ່ວນຕົວຂອງຜູ້ຂຽນ ກັບແຜນການພາສາ Kaugel ຈາກ 1982 ຫາ 1987.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດອິນເດຍ (India)

ການສ້າງຈິດສໍານຶກສໍາລັບການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາຢູ່ລະດັບຊາດ⁹

ໃນປີ 2005 “ກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບການສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ໂດຍສຸມໃສ່ການສຶກສາ ຊົນເຜົ່າ” ໄດ້ຈັດຂຶ້ນຢູ່ເມືອງມາຍຂໍ ປະເທດອິນເດຍ (Mysore, India). ກອງປະຊຸມໄດ້ຈັດຂຶ້ນ ເປັນເວລາ 3 ມື້ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບທຶນການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ອຸຍແນສໂກ(UNESCO), ອຸຍນິເຊັບ (UNICEF), ສະພາແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການວິໄຈ ແລະ ສະຖາບັນສູນກາງດ້ານພາສາອິນເດຍ (The National Council on Education, Training and Research and the Central Institute of Indian Languages).

ຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມແມ່ນເພື່ອເຕົ້າໂຮມ ສະມາຊິກຈາກຊຸມຊົນທີ່ເວົ້າພາສາສ່ວນໜ້ອຍ, ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ນັກຮຽນນັກສຶກສາ ແລະ ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍເຂົ້າຢູ່ຈຸດດຽວ ເພື່ອສົນທະນາ ບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການສຶກສາຂອງຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາສ່ວນໜ້ອຍ. ຜູ້ດໍາເນີນ ກອງປະຊຸມມີຄວາມຫວັງວ່າກອງປະຊຸມຈະເຮັດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມແລກປ່ຽນຄວາມຄິດເຫັນ ຈາກ ການສົນທະນາກ່ຽວກັບການວາງແຜນການສຶກສາ ທີ່ເໝາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງນັກຮຽນ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ຢູ່ປະເທດອິນເດຍ ນະໂຍບາຍແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນຢູ່ລະດັບຊາດ ຈຸດປະສົງຂອງ ກອງປະຊຸມ ແມ່ນແນໃສ່ສ້າງຈິດສໍານຶກໃຫ້ກັບພະນັກງານລັດຂັ້ນສູນກາງ. ສະມາຊິກຂອງຊົນ ເຜົ່າທີ່ໃຊ້ພາສາສ່ວນໜ້ອຍ, ສະມາຊິກຂອງອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ຊຶ່ງໃຫ້ການສະ ໜັບສະໜູນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫລັກ (MLE) ແລະ ນັກຮຽນນັກສຶກສາ ແລະ ພະນັກງານລັດຈຳນວນໜຶ່ງ ກໍ່ໄດ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ. ຈຸດ ປະສົງແມ່ນເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສົມດູນ ລະຫວ່າງພະນັກງານພື້ນຖານ, ນັກຮຽນນັກສຶກສາ ແລະ ຜູ້ ສ້າງນະໂຍບາຍ.

ໃນໄລຍະສຸດທ້າຍຂອງກອງປະຊຸມ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ກຳນົດ 4 ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບແຜນ ການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫລັກ (MLE) ໂດຍສຸມໃສ່ພາສາ ແມ່ ຢູ່ປະເທດອິນເດຍ:

- ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ (ເຊິ່ງລວມດ້ວຍການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບ ລະບົບຕົວອັກສອນ)

⁹ ຈາກປະສົບການຂອງຜູ້ຂຽນ

- ການສ້າງຫຼັກສູດ ອີງໃສ່ພື້ນຖານທ້ອງຖິ່ນ
- ຄູ່ ຊຶ່ງມາຈາກຊຸມຊົນທີ່ເວົ້າພາສາດຽວກັນກັບນັກຮຽນ
- ມີປຶ້ມອ່ານ ຊຶ່ງເປັນພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນ

ການສ້າງລະບົບຕົວອັກສອນ (ລະບົບການຂຽນ) ສໍາລັບພາສາທີ່ບໍ່ມີພາສາຂຽນເທື່ອ. ການພັດທະນາຕົວອັກສອນ ຫຼື ລະບົບການຂຽນສໍາລັບພາສາໃດໜຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍການຄັດເລືອກ ແລະ ການທົດລອງຕົວອັກສອນ ແລະ ຫຼັກໄວຍະກອນ ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງໝາຍຕ່າງໆ (ເຄື່ອງໝາຍຈຸດ, ຈຳ, ຂີດໜ້າ ແລະ ອື່ນໆ) ຊຶ່ງກາຍເປັນພາກສ່ວນທີ່ສໍາຄັນຂອງພາສາ.

ເປົ້າໝາຍຂອງການພັດທະນາລະບົບຕົວອັກສອນ ປະກອບດ້ວຍ 2 ເປົ້າໝາຍ: (1) ບຸກຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາ ຈະຕ້ອງຮັບຮອງລະບົບຕົວອັກສອນ ແລະ ນໍາໃຊ້ຕົວອັກສອນດັ່ງກ່າວຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ (2) ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈະຕ້ອງຮັບຮອງລະບົບຕົວອັກສອນດັ່ງກ່າວ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຂັ້ນຕອນສໍາລັບການພັດທະນາຕົວອັກສອນ ຈະປະກອບດ້ວຍກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

1. ການສໍາຫຼວດພາສາ: ການເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບພາສາ - ຈຳນວນຄົນທີ່ເວົ້າພາສາດັ່ງກ່າວ, ເຂດທີ່ພາສາດັ່ງກ່າວຖືກນໍາໃຊ້, ຈຳນວນຂອງສຳນຽງ ແລະ ຄວາມຄ້າຍຄື ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງແຕ່ລະສຳນຽງ, ແນວຄວາມຄິດຂອງຄົນຕໍ່ພາສາຂອງຕົນ, ຄວາມກວ້າງຂວາງຂອງການນໍາໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວ ເຊັ່ນ: ພາສາໄດ້ນໍາໃຊ້ກວ້າງຂວາງປານໃດໃນສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ, ການເມືອງ, ສາດສະໜາ, ແລະ ວັດທະນະທຳ.
2. ການວິໄຈພາສາ: ການກຳນົດພາກສ່ວນຂອງພາສາທີ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງສະແດງອອກເປັນຕົວໜັງສື ຫຼື ອັກສອນ.

3. *ການທົດລອງລະບົບຕົວອັກສອນ:* ດຳເນີນກອງປະຊຸມການພັດທະນາຕົວອັກສອນ ເພື່ອປ່ອຍໂອກາດໃຫ້ບຸກຄົນທີ່ນຳໃຊ້ພາສາແມ່ດັ່ງກ່າວກຳນົດຕົວໜັງສື ຫຼື ຕົວອັກສອນທີ່ຈະນຳໃຊ້ເປັນຕົວແທນພາສາຂອງພວກເຂົາ ແລະ ເພື່ອສ້າງຕົວອັກສອນຊົ່ວຄາວ ຫຼື ທົດລອງລະບົບຕົວອັກສອນດັ່ງກ່າວ.
4. *ການທົດລອງ:* ທົດລອງຕົວອັກສອນຢ່າງເປັນທາງການ (ຜ່ານການສັງເກດ ການນຳໃຊ້ຕົວອັກສອນໃນການຂຽນ ແລະ ບັນທຶກບັນຫາທີ່ພົບເຫັນ) ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ (ໂດຍການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຄົນໃຊ້ຕົວອັກສອນໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ຫຼັງຈາກນັ້ນຖາມຄວາມຄິດເຫັນຂອງພວກເຂົາ).
5. *ການປັບປຸງ:* ກຳນົດຕົວໜັງສື ຫຼື ຕົວອັກສອນອື່ນໆທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ ຖ້າຫາກພົບເຫັນບັນຫາກັບຕົວອັກສອນທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກເທື່ອທຳອິດ.
6. *ການຮັບຮອງ:* ດຳເນີນກອງປະຊຸມການພັດທະນາຕົວອັກສອນຄັ້ງທີ 2 ເພື່ອເຜີຍແຜ່ ລະບົບຕົວອັກສອນທີ່ໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ຮັບຮອງ. ຂໍອະນຸມັດຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ການພັດທະນາລະບົບການຂຽນ ສຳລັບພາສາທີ່ບໍ່ມີຕົວອັກສອນມາກ່ອນ ຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການວິໄຈພາສາດັ່ງກ່າວ ເພື່ອກຳນົດພາກສ່ວນຂອງພາສາທີ່ຈະສະແດງອອກໃນຕົວໜັງສື ຫຼື ຕົວອັກສອນ. ແຕ່ວ່າ ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ ບາງເທື່ອຢາກເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫລັກ (MLE) ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ອາດຈະຄິດວ່າ ພວກເຂົາບໍ່ມີເວລາສຳລັບການວິໄຈພາສາ. ແຕ່ຖ້າຫາກພວກເຂົາດຳເນີນກິດຈະກຳຮ່ວມກັບຊ່ຽວຊານທາງດ້ານພາສາ ພວກເຂົາຈະສາມາດພັດທະນາຕົວອັກສອນເບື້ອງຕົ້ນ ສຳລັບພາສາຂອງພວກເຂົາ. ແຕ່ວ່າ, ຜູ້ພັດທະນາຕົວອັກສອນຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ຖ້າຫາກລະບົບຕົວອັກສອນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໄວເທົ່າໃດ, ການທົດລອງຕົວອັກສອນກໍ່ຈະຕ້ອງດຳເນີນໄປຢ່າງລະອຽດອ່ອນເທົ່ານັ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ ບໍ່ຄວນມີການສະໜອງບື້ມອ່ານທີ່ແພງເກີນໄປ ຈົນກວ່າຜູ້ເວົ້າພາສາແມ່ດັ່ງກ່າວ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ຈະຮັບຮອງຕົວອັກສອນຢ່າງເປັນທາງການ.

ຕົວຢ່າງຈາກປາປົວນິວກີເນຍ (Papua New Guinea):
ການພັດທະນາລະບົບຕົວອັກສອນ ສຳລັບພາສາພາສາ¹⁰

ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ¹¹ ປ່ອຍໂອກາດໃຫ້ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາສ່ວນໜ້ອຍ ເລີ່ມຕົ້ນພັດທະນາລະບົບຕົວອັກສອນສຳລັບພາສາຂອງພວກເຂົາ. ກອງປະຊຸມແມ່ນອອກແບບໂດຍຄຳນຶງເຖິງແນວຄວາມຄິດຂອງຄົນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ກ່ຽວກັບວິທີ ຊຶ່ງພາສາຂອງພວກເຂົາຄວນຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຂຽນ ແລະ ເວົ້າ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ ສຳລັບແຕ່ລະກຸ່ມພາສາ ຈະໃຊ້ເວລາປະມານ 10 ມື້. ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມ ຄົນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ ຈະຂຽນບົດເລື່ອງ ໂດຍໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຊ່ຽວຊານດ້ານການອອກແບບຕົວອັກສອນ. ພວກເຂົາຈະສຳຫຼວດສຳນຽງສຽງພາສາຂອງພວກເຂົາ ແລະ ສ້າງຂໍ້ແນະນຳໃນການສະກົດແຕ່ລະຄຳເວົ້າ ຊຶ່ງລວມດ້ວຍຕົວອັກສອນໃໝ່ຂອງພວກເຂົາ, ກົດລະບຽບໃນການສະກົດຄຳເວົ້າ ແລະ ສ້າງພົດຈະນານຸກົມ. ບົດເລື່ອງທີ່ໄດ້ຂຽນຂຶ້ນໃນກອງປະຊຸມ ຈະໄດ້ຮັບການເກັບມ້ຽນເປັນປຶ້ມ ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນອານາຄົດສຳລັບທົດລອງຕົວອັກສອນໃໝ່ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວ. ຈາກກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈະສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈເຖິງໂຄງຮ່າງຂອງພາສາຂອງພວກເຂົາ ແລະ ບັນຫາທີ່ຈະຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງໃນເວລາພັດທະນາຕົວອັກສອນທົດລອງ.

ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ ຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ຂັ້ນຕອນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຂຽນ ແລະ ອ່ານບົດເລື່ອງໃນພາສາຂອງພວກເຂົາ
- ພວກເຂົາກຳນົດບັນຫາກ່ຽວກັບຕົວອັກສອນໃນເວລາທີ່ພວກເຂົາຂຽນ ແລະ ອ່ານບົດເລື່ອງ
- ພວກເຂົາສົນທະນາເຖິງທາງເລືອກ ສຳລັບແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ
- ພວກເຂົາຕັດສິນໃຈວ່າຈະນຳໃຊ້ພະຍັນຊະນະ ຫຼື ຕົວອັກສອນແນວໃດ

¹⁰ Easton, C. 2003 (7-9 ພະຈິກ). ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ ຢູ່ Papua New Guinea: ວິທີການການພັດທະນາລະບົບຕົວອັກສອນ ທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນ. ກອງປະຊຸມນາໆຊາດ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາພາສາ, ການພື້ນຟູພາສາ ແລະ ການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ. ບັງກອກ, http://www.sil.org/asia/ldc/parallel_papers/catherine_easton.pdf (ເຂົ້າອ່ານໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

¹¹ ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ ແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນໂດຍ SIL International ຢູ່ Papua New Guinea, ເບິ່ງ Easton, C. 2003. http://www.sil.org/asia/ldc/parallel_papers/catherine_easton.pdf (ເຂົ້າອ່ານໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

- ພວກເຂົາທົດລອງຕົວອັກສອນທີ່ພວກເຂົາເລືອກ

ໃນເວລາຕັດສິນໃຈ, ຂັ້ນຕອນ 5 ຂັ້ນຂ້າງເທິງນັ້ນ ຈະຕ້ອງໄດ້ເວົ້າຢາຍຄືນຫຼາຍຄັ້ງ ເທົ່າທີ່ຈຳເປັນ. ການເວົ້າຢາຍຄືນນີ້ ຈະຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສືບຕໍ່ປະເມີນຕົວອັກສອນໃໝ່ທີ່ຖືກອອກແບບ ແລະ ປ່ຽນແປງຕາມຄວາມຕ້ອງການ. ຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານີ້ ຈະຊຸກຍູ້ໃຫ້ພວກເຂົາເຂົ້າໃຈວ່າ ລະບົບການ ຂຽນຂອງພວກເຂົາ ບໍ່ແມ່ນວ່າເປັນລະບົບທີ່ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ມັນເປັນ ເຄື່ອງມື ຫຼື ສຳລັບນຳໃຊ້ ແລະ ບັບປຸງພາສາຂອງຊົນເຜົ່າຂອງພວກເຂົາຕາມທີ່ຕ້ອງການ.

ປະເທດປາປົວນິວກີເນຍ (Papua New Guinea) ມີປະຊາກອນ 5 ລ້ານຄົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາທີ່ ແຕກຕ່າງກັນເຖິງ 800 ພາສາ. ດັ່ງນັ້ນ ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນເປັນຂັ້ນຕອນ ໜຶ່ງທີ່ມີປະໂຫຍດສຳລັບການດຳເນີນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາ ແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ແລະ ເມື່ອກະຊວງສຶກສາ(National Department of Education) ເລີ່ມຕົ້ນດຳເນີນແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ໃນຊ່ວງກາງປີ 1990 ຊຸມຊົນຫຼາຍແຫ່ງຈຶ່ງຕ້ອງພັດທະນາລະບົບການຂຽນຂອງຕົນ ເພື່ອຈະເຂົ້າ ຮ່ວມໃນໂຄງການ. ລະຫວ່າງປີ 1998 ແລະ 2002, ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນ 47 ຄັ້ງ ຊຶ່ງມີຜູ້ແທນເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຫຼາຍກວ່າ 100 ພາສາ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການ ພັດທະນາຕົວອັກສອນທົດລອງ.

ການພັດທະນາຫຼັກສູດສະເພາະສຳລັບ ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງ ໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE). ນັກຮຽນທີ່ຢູ່ໃນແຜນການ MLE ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ຕົວຢ່າງ: ແຜນການທີ່ໃຊ້ພາສາແມ່ເປັນພາສາໜຶ່ງສຳລັບສິດສອນ ເປັນເວລາຢ່າງໜ້ອຍ 6 ປີ ຄວນຈະ ຕ້ອງບັນລຸຜົນຂອງການສຶກສາທັງ 3 ຂໍ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ພວກເຂົາຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ແນວຄວາມຄິດດ້ານວິຊາການຂອງລະ ດັບຂັ້ນຮຽນໃນວິຊາຫຼັກຕ່າງໆ.
2. ພວກເຂົາຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນພັດທະນາຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ ໃນການນຳ ໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ
3. ພວກເຂົາຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນພັດທະນາຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ ໃນການນຳໃຊ້ ພາສາ ທັງການເວົ້າ ແລະ ການຂຽນ ສຳລັບຫຼາຍຈຸດປະສົງ ລວມດ້ວຍການນຳໃຊ້ພາສາ ຂອງພວກເຂົາເຂົ້າໃນການສຶກສາ.

ຫຼັກສູດການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຄວນຈະຕ້ອງກວມ ເອົາເນື້ອໃນອັນດຽວກັນກັບຫຼັກສູດທົ່ວໄປ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດກ້າວໄປສູ່ຫ້ອງຮຽນທີ່ໃຊ້ຫຼັກສູດທົ່ວໄປໄດ້ງ່າຍ ໃນໄລຍະສຸດທ້າຍຂອງໂຮງຮຽນປະຖົມ ຫຼື ຫຼັງຈາກທີ່ຫຼັກສູດການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ສິ້ນສຸດລົງ. ໝາຍເຫດ: ຫຼັກສູດຂອງພາສາທຳອິດບໍ່ຄວນຢຸດການນຳໃຊ້ໄວເກີນໄປ. ຫຼັກສູດການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຄວນຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍການສຸມໃສ່ “ການພັດທະນາພາສາໂດຍສະເພາະ” (ເບິ່ງຂໍ້ 1, 2 ແລະ 3 ຂ້າງເທິງ). ຄູ່ຕ້ອງຮຽນຮູ້ຍຸດທະສາດທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອຊ່ວຍ ນັກຮຽນສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ໝັ້ນໃຈ ໃນການຟັງ, ເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາ ຊຶ່ງ ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ ແລະ ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ.

ການແນະນຳ ຂັ້ນຕອນສຳລັບການສ້າງຫຼັກສູດການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ເປັນຫຼັກ (MLE) ໂດຍສະເພາະ ດັ່ງລະອຽດລຸ່ມນີ້:

1. ຂັ້ນຕອນທຳອິດ, ຈັດລາຍການຄວາມສາມາດດ້ານການສຶກສາຂອງນັກຮຽນ ສຳລັບ ແຕ່ລະວິຊາໃນຫຼັກສູດທົ່ວໄປ. ຄວນຈຳໄວ້ວ່າການຈັດລາຍການຄວາມສາມາດນີ້ແມ່ນສຳລັບນັກຮຽນທີ່ເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ເປັນພາສາແມ່.
2. ສຶກສາຄວາມສາມາດຂອງນັກຮຽນໃນແຕ່ລະວິຊາ ແລະ ກຳນົດເນື້ອໃນທີ່ສຳຄັນ ຊຶ່ງນັກຮຽນຈະຕ້ອງຮຽນຮູ້. ໝາຍເຫດ ເນື້ອໃນທີ່ສຳຄັນໃນວິຊາເລກ, ວິທະຍາສາດ, ການສຶກສາສັງຄົມ, ສຸຂະພາບ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງວິຊາອື່ນໆທີ່ບໍ່ “ເຈາະຈົງພາສາ” ຊຶ່ງເນື້ອໃນສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້ໃນພາສາໃດກໍ່ໄດ້. ພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງການສຶກສາແບບ

ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຊຶ່ງສຸມໃສ່ເນື້ອໃນທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເໝາະສົມສຳລັບນັກຮຽນທີ່ບໍ່ໃຊ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ.

3. ບາດກ້າວຕໍ່ໄປ, ພັດທະນາຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດສະເພາະກ່ຽວກັບການສຶກສາແບບ ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ສຳລັບພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງ ເດັກ ແລະ ສຳລັບພາສາທາງການ (ຈົ່ງເບິ່ງໄລຍະຂອງການພັດທະນາພາສາຂ້າງເທິງ). ຮັບປະກັນວ່າຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດເຫຼົ່ານີ້ ແນ່ໃສ່ການນຳໃຊ້ທັງສອງພາສາ ເຂົ້າໃນ ການສື່ສານປະຈຳວັນ ແລະ ໃນການຮຳຮຽນ.

- ຄວາມສາມາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳໃຊ້ພາສາ ສຳລັບສື່ສານ ແມ່ນມີ 2 ຈຸດ ປະສົງ: ນັກຮຽນຈະຮຽນຮູ້ການນຳໃຊ້ພາສາໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ພວກ ເຂົາຈະຮຽນຮູ້ວິທີການເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນຢ່າງຖືກຕ້ອງ.
- ຄວາມສາມາດທີ່ຕິດພັນກັບການນຳໃຊ້ພາສາ ສຳລັບການຮຳຮຽນ ແມ່ນສຸມໃສ່ ການສ້າງຄຳສັບທາງດ້ານການສຶກສາ ສຳລັບພາສາໃໝ່ ຕົວຢ່າງ: ຄຳສັບທີ່ໃຊ້ ໃນວິຊາເລກ ເຊັ່ນ: ການຄູນ ແລະ ຫານ, ຄຳສັບທີ່ໃຊ້ໃນວິຊາວິທະຍາສາດ ເຊັ່ນ: Photosynthesis. ສ່ວນໃຫຍ່ ຄຳສັບເຫຼົ່ານີ້ ຈະແມ່ນຄຳສັບວິຊາການ ຊຶ່ງເປັນຄຳສັບທີ່ຍາກສຳລັບນັກຮຽນທີ່ຮຽນພາສາໃໝ່ ຈະຮຽນຮູ້, ຈີ່ ແລະ ໃຊ້. ດັ່ງນັ້ນ ຍຸດທະສາດການສອນແບບພິເສດຈະຕ້ອງຖືກນຳໃຊ້.

4. ສະໜອງຂໍ້ແນະນຳ ສຳລັບກິດຈະກຳການສຶກສາ ຊຶ່ງຄູອາຈານຂອງການສຶກສາ ແບບ ຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ນັກຮຽນ ບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການສ້າງຄວາມສາມາດ. ທ່ານອາດຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດ ຫຼື ຂັບພະຍາກອນອື່ນໆ ເພື່ອສອນພາສາທີ່ຖືກກຳນົດໃນຫຼັກສູດການສຶກສາ.

5. ພັດທະນາຄູ່ມືສຳລັບຄູອາຈານ ຊຶ່ງລວມດ້ວຍແບບຟອມທີ່ຄູອາຈານສາມາດນຳໃຊ້ – ເພື່ອບັນຈຸແນວຄວາມຄິດປະກອບດ້ວຍເນື້ອໃນທີ່ຈະນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສິດສອນສຳລັບ ແຕ່ລະວິຊາ ຕົວຢ່າງ: ສຳລັບວິຊາສຸຂະພາບ ວິທີທີ່ດີວິທີໜຶ່ງແມ່ນການໃຫ້ນັກຮຽນຂຽນ ເລື່ອງຫຍໍ້ກ່ຽວກັບບັນຫາເລື່ອງສຸຂະພາບຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງຕົນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ນັກຮຽນຈະສາມາດນຳໃຊ້ບົ່ມຮຽນ ທີ່ໃຊ້ພາສາທາງການ, ຄູຄວນຈະສືບຕໍ່ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າໃນການສິດສອນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ນັກຮຽນສືບຕໍ່ສ້າງ ຄວາມຮູ້ໃນພາສາຂອງຕົນ ອີງໃສ່ປະສົບການຂອງພວກເຂົາ.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດໄທ:

**ການພັດທະນາອຸປະກອນການສິດສອນ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ
ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ແບບສະເພາະ ສຳລັບ**

ແຜນການຟື້ນຟູພາສາ ໃນໂຮງຮຽນປະຖົມ¹²

ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຈອງ (Chong) ຢູ່ແຂວງຈັນທະບູລີ, ປະເທດໄທ ມີຄວາມກັງວົນວ່າລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາກຳລັງສູນເສຍວັດທະນະທຳ ແລະ ພາສາຂອງຕົນ. ພວກເຂົາຍາກໃຫ້ພາສາຂອງພວກເຂົາໄດ້ບັນຈຸເຂົ້າໃນແຜນການການສຶກສາພາສາຢູ່ຊັ້ນປະຖົມ. ຜູ້ນຳຂອງຊຸມຊົນຕັ້ງຄຳຖາມ ແລະ ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດຈາກພະນັກງານການສຶກສາ ເພື່ອນຳໃຊ້ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງພວກເຂົາໃນການສອນວິຊາ “ການສຶກສາທ້ອງຖິ່ນ” (ເຊິ່ງແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຫຼັກສູດທົ່ວໄປຂອງໂຮງຮຽນ).

ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນເຂົ້າຮ່ວມໃນການພັດທະນາຫຼັກສູດ ສຳລັບວິຊາພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຈອງ (Chong).¹³ ຫຼັກສູດສຳລັບແຜນການຟື້ນຟູພາສາຈອງ (Chong) ໃນໂຮງຮຽນປະຖົມ ປະກອບດ້ວຍ 2 ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອຊ່ວຍເດັກນ້ອຍ ຈາກຊົນເຜົ່າຈອງ (Chong) ເຂົ້າໃຈ, ເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາຂອງພວກເຂົາ ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມວນຊື່ນ ແລະ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍພູມໃຈທີ່ມີພາສາຂອງຕົນ ແລະ ພູມໃຈໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງການຟື້ນຟູຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ.

ກຸ່ມທີ່ໜຶ່ງ ຊຶ່ງແມ່ນກຸ່ມຄົນຜູ້ເຖົ້າທີ່ເວົ້າພາສາຈອງ (Chong) ສະໜອງຄຳສັບຕົ້ນຕໍ ໃຫ້ກັບຄູ ທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການສຶກສາທີ່ໃຊ້ພາສາຈອງ(Chong). ອີກກຸ່ມໜຶ່ງຂຽນເລື່ອງສັ້ນ ອີງໃສ່ວັດທະນະທຳຂອງຈອງ(Chong) ແລະ ນິທານ ຊຶ່ງເຫຼົ່າສູ່ກັນມາ. ກຸ່ມທີ່ 3 ແມ່ນກຸ່ມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ຂຽນເລື່ອງສັ້ນກ່ຽວກັບ 27 “ປື້ມໃຫຍ່” ເຊິ່ງເປັນປື້ມທີ່ຄູອາຈານສາມາດອ່ານກັບນັກຮຽນໃນຫ້ອງ, ຊຶ່ງແມ່ນຂັ້ນຕອນທີ່ເອີ້ນວ່າ “ອ່ານຮ່ວມກັນ”. ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍຂອງຈອງ(Chong) ຊ່ວຍໃນການກະກຽມແຜນວາດ ສຳລັບປື້ມດັ່ງກ່າວ. ຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ເວົ້າພາສາຈອງ (Chong) ສະໜອງເພັງໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ຮຽນຮູ້ໃນຫ້ອງຮຽນ. ຫຼັກສູດທີ່ໃຊ້ພາສາຈອງ (Chong)ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອຊ່ວຍນັກຮຽນຊົນເຜົ່າຈອງ (Chong) ຜູ້ທີ່ຮູ້ ແລະ ສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາໄທ ໃຫ້ສາມາດກັບຄືນມາອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາຂອງຕົນ.

ການທົດລອງຄັ້ງນີ້ແມ່ນເພື່ອເນັ້ນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງສະມາຊິກຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໃຊ້ພາສາສ່ວນໜ້ອຍ ໃນການພັດທະນາຫຼັກສູດ ສຳລັບແຜນການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ.

¹² Malone, D. ແລະ Suvilai P. 2005. ການພັດທະນາພາສາ ແລະ ການຟື້ນຟູພາສາຢູ່ອາຊີ. ການສຶກສາພາສາ Mon Khmer, ສະບັບທີ 35, ໜ້າທີ 101-120.

¹³ ແຜນການນີ້ບໍ່ໄດ້ລວມດ້ວຍການນຳໃຊ້ພາສາແມ່ຂອງເດັກໃນການສອນວິຊາອື່ນໆ.

ພັດທະນາປຶ້ມອ່ານສຳລັບແຕ່ລະຊັ້ນຮຽນ. ການອ່ານໜັງສືແມ່ນຄືກັນກັບການຂີ່ລົດຖີບ - ພວກເຮົາພຽງແຕ່ຕ້ອງການທີ່ຈະຮຽນຮູ້ເທື່ອດຽວ. ນັກຮຽນທີ່ສາມາດອ່ານໜັງສືໃນພາສາຂອງຕົນ ສາມາດທີ່ຈະນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ດັ່ງກ່າວ ເພື່ອທີ່ຈະຮຽນອ່ານພາສາໃໝ່ ເຖິງແມ່ນວ່າພາສາໃໝ່ ຈະມີຕົວອັກສອນທີ່ແຕກຕ່າງຈາກພາສາຂອງຕົນກໍຕາມ. ປັດໄຈສຳຄັນທີ່ສຸດ ຊຶ່ງຊ່ວຍໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດອ່ານພາສາແມ່ຂອງຕົນ ແລະ ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນໄດ້ດີ ແມ່ນການຮັບປະກັນວ່ານັກຮຽນມີປຶ້ມອ່ານຫຼາກຫຼາຍທັງສອງພາສາ.

ປະສົບການຈາກແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຫຼາຍແຜນການ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່ານັກຮຽນບໍ່ຕ້ອງການປຶ້ມອ່ານທີ່ມີລາຄາແພງ. ສ່ວນຫຼາຍ, ມີປຶ້ມອ່ານທີ່ພິມອອກສະອາດ, ມີໜ້າປົກແຂງ ແລະ ມີຕົວໜັງສືຂາວດຳ ແມ່ນພຽງພໍ ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາທຳອິດຂອງແຜນການ. ຄຸນລັກສະນະທີ່ສຳຄັນຂອງປຶ້ມອ່ານຄວນຈະປະກອບດ້ວຍ: 1) ເນື້ອໃນຕ້ອງມີຄວາມສົນໃຈ, 2) ພາສາຈະຕ້ອງຈະແຈ້ງ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ແລະ 3) ແຜນວາດຈະຕ້ອງກ່ຽວຂ້ອງກັບເນື້ອໃນ ແລະ ເໝາະສົມກັບສະພາບທ້ອງຖິ່ນ.

ນອກຈາກແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກປຶ້ມອ່ານເຫຼົ່ານີ້ແລ້ວ, ຜົນຂອງຂະບວນການພັດທະນາປຶ້ມອ່ານໃນຫຼາຍພາສາຂອງແຕ່ລະປະເທດ ຊຶ່ງບັນທຶກປະຫວັດສາດ ແລະ ເລື່ອງລາວຄວາມ

ເປັນມາຂອງປະຊາຊົນຂອງຕົນ ຈະເພີ່ມທະວີຄວາມອຸດົມສົມບູນໃຫ້ກັບຮີດຄອງປະເພນີຂອງຕົນ.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດຈີນ:

ການພັດທະນາປຶ້ມອ່ານສຳລັບແຕ່ຊັ້ນຮຽນ¹⁴

ສ່ວນຫຼາຍຂອງປະຊາຊົນຈຳນວນ 1.6 ລ້ານຄົນ ຊຶ່ງເວົ້າພາສາກາມ (Kam)¹⁵ ແມ່ນອາໄສຢູ່ເຂດພູດອຍ ຂອງ ແຂວງກວາງຊູ, ປະເທດຈີນ. ໃນປີ 2000 ຜູ້ນຳຂອງຊຸມຊົນກາມ (Kam) ໄດ້ດຳເນີນໂຄງການ ສຶກສາສອງພາສາ ແບບທົດລອງ ໃນເຂດພາສາຂອງຕົນ. ໂຄງການນີ້, ຄູ່ໃຊ້ພາສາກາມ (Kam) ໃນຫ້ອງຮຽນ ໃນໄລຍະສອງປີທຳອິດຂອງຊັ້ນອະນຸບານ (ເດັກນ້ອຍອາຍຸ ຫາ 6 ປີ) ກ່ອນທີ່ຈະໃຫ້ພວກເຂົາຮຽນເວົ້າພາສາຈີນ ໃນຂັ້ນ ປ. 1.

“ກົດລະບຽບ” ອັນໜຶ່ງຂອງການອ່ານໜັງສື ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດອ່ານໄດ້ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແມ່ນການປ່ອຍໃຫ້ນັກຮຽນອ່ານໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້. ແຕ່ວ່າ ການປະຕິບັດແບບນີ້ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍຕໍ່ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ບໍ່ມີພາສາຂຽນ ຫຼື ຖ້າມີກໍ່ມີໜ້ອຍ. ຜູ້ນຳຂອງແຜນການກາມ Kam ເຂົ້າໃຈວ່າພວກເຂົາຈະຕ້ອງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ແລະ ມຸ່ງໝັ້ນໃນການສ້າງ ອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານທີ່ໂຄງການຕ້ອງການ.

ການສ້າງອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານ ເລີ່ມຕົ້ນຈາກກອງປະຊຸມການຂຽນ. ນຳໃຊ້ປະຕິທິນທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງຊົນເຜົ່າກາມ Kam ແລະ ນິທານຂອງຊົນເຜົ່າ, ນັກຂຽນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ສາມາດ ແຕ່ງປຶ້ມເລື່ອງ 160 ເລື່ອງ ໃນພາສາກາມ Kam ສຳລັບນັກຮຽນທີ່ຮຽນຢູ່ຊັ້ນອະນຸບານປີທີ່ 1 ແລະ ອີກ 160 ເລື່ອງ ສຳລັບນັກຮຽນທີ່ຮຽນຢູ່ຊັ້ນອະນຸບານປີທີ່ 2.

ຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາຂອງຊົນເຜົ່າກາມ Kam ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈວ່າເດັກນ້ອຍຕ້ອງການເລື່ອງສັ້ນ ແລະ ປຶ້ມອ່ານຫຼາຍຂຶ້ນ ເມື່ອພວກເຂົາອອກຈາກຫ້ອງ ປ. 1 ໄປຫາ ປ. 6. ບັນດາປຶ້ມເລື່ອງເຫຼົ່ານີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາຂອງຕົນຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ໃນຂະນະທີ່ຮຽນອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາຈີນ. ດັ່ງນັ້ນ ນັກຂຽນຂອງຊົນເຜົ່າກາມ Kam ຈຶ່ງໄດ້ແຕ່ງປຶ້ມເລື່ອງຂຶ້ນມາຈຳນວນ 40 ເລື່ອງ ສຳລັບແຕ່ລະຊັ້ນຮຽນຢູ່ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ເລື່ອງສັ້ນແມ່ນມີຫົວຂໍ້ທີ່ຕິດພັນ ແລະ

¹⁴ Geary, N. ແລະ Pan, Y. 2001 (19 - 20 ກັນຍາ) ເລື່ອງສັ້ນ 800 ເລື່ອງສຳລັບການພັດທະນາ Dong: ໂຄງການການສຶກສາສອງພາສາຕົວຢ່າງ ຢູ່ ແຂວງກວາງຊູ, ປະເທດຈີນ. ກອງປະຊຸມອອກຊະເພີດ ການສຶກສາ ແລະ ການພັດທະນາສາກົນ ຄັ້ງທີ່ 6. ອອກຊະເພີດ, ລາຊະອານາຈັກອັງກິດ.

¹⁵ “Kam” (ອ່ານວ່າ “Gum” –ໃນພາສາອັງກິດ) –ແມ່ນຊື່ທີ່ປະຊາຊົນເອີ້ນຕົນເອງ. ຄົນອື່ນໆຢູ່ປະເທດຈີນ ເອີ້ນຄົນກຸ່ມນີ້ວ່າ “Dong.”

ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມສົນໃຈຂອງເດັກນ້ອຍເຜົ່າກາມ Kam. ນອກຈາກເລື່ອງສິ້ນເຫຼົ່ານີ້, ປະຊາຊົນ ທີ່ເວົ້າພາສາກາມ Kam ຍັງໄດ້ສ້າງປຶ້ມເລື່ອງ “ຫຼັກສູດພິເສດ” ໃຫ້ເດັກນ້ອຍໄດ້ຝຶກອ່ານ ດ້ວຍຕົນເອງ.

ການເນັ້ນໜັກໃນການສະໜອງ ອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານຢ່າງພຽງພໍໃຫ້ກັບນັກຮຽນຊົນເຜົ່າກາມ (Kam) ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ເດັກຊົນເຜົ່າດັ່ງກ່າວ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການອ່ານ ແລະ ຊຽນພາສາຂອງຕົນ. ນອກຈາກນີ້, ເດັກຊົນເຜົ່າກາມ (Kam) ຍັງມີຄວາມກ້າຫານຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນການນຳບົດຮຽນທີ່ຕົນອ່ານເຂົ້າໃນການຮຽນອ່ານ ແລະ ຊຽນພາສາຈີນ. ການສັງເກດການເບື້ອງຕົ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເດັກຊົນເຜົ່າກາມ Kam ທີ່ຮຽນຢູ່ຊັ້ນປະຖົມເບື້ອງຕົ້ນສາມາດອ່ານ ແລະ ຊຽນພາສາຈີນໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ.

ການຂົນຂວາຍ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ. ແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ແມ່ນແຜນການທີ່ຂົນຂວາຍພະນັກງານ ຊຶ່ງມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ແລະ ນັບຖືຮີດຄອງປະເພນີຂອງຜູ້ອື່ນ ແລະ ຊ່ວຍພະນັກງານຂອງຕົນໃນການພັດທະນາຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ພອນສະຫວັນ ແລະ ຄຳໝັ້ນສັນຍາໃນໜ້າທີ່ ຊຶ່ງພວກເຂົາຖືກແຕ່ງຕັ້ງ. ກິດຈະກຳທັງສອງຂ້າງລຸ່ມນີ້ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງການພະນັກງານເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ:

ສຳລັບພາສາຫຼາຍພາສາ	ສຳລັບພາສາດຽວ
<ul style="list-style-type: none"> ວາງແຜນ ແລະ ປະສານງານ ສ້າງຫຼັກສູດ ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ (ລວມດ້ວຍ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູ່ຝຶກ) ຄຸ້ມຄອງການພັດທະນາ ແລະ ການຜະລິດອຸປະກອນການຮຽນ (ໃນຫຼາຍພາສາ) ຄຸ້ມຄອງຫ້ອງຮຽນ 	<ul style="list-style-type: none"> ວາງແຜນ ແລະ ປະສານງານ ສອນຫ້ອງຮຽນ ສ້າງ ອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານ ອະທິບາຍ ອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານຕ່າງໆ ບັບປຸງ ອຸປະກອນຕ່າງໆ ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຊຸກຍູ້ ແຜນການ (ສ້າງຄະນະກຳມະການຊຸກຍູ້ ແຜນການ ການສຶກສາ ແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE))

ເນື່ອງຈາກການສຶກສາທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ ຫຼື ການຂາດການສຶກສາໃນອາດີດ, ຂາດພະນັກງານຄູສອນທີ່ມີຄຸນນະສົມບັດຈາກຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ຈຶ່ງແມ່ນບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກບັນ

ທາງໜຶ່ງທີ່ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຕ້ອງປະເຊີນໜ້າ. ແຕ່ວ່າໃນຕໍ່ໜ້າ, ເມື່ອແຜນການການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດຍືນຍົງ, ສະພາບການຂາດພະນັກງານທີ່ມີຄຸນນະສົມບັດຈະປ່ຽນໄປໃນທາງທີ່ດີຂຶ້ນ. ຈົນກວ່າຈະເຖິງເວລານັ້ນ, ວິທີການແກ້ໄຂບັນຫາໜຶ່ງແມ່ນການກຳນົດບຸກຄົນທີ່ຮູ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ຜູ້ທີ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ນັບຖືວັດຖະນະທຳຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຜູ້ທີ່ນັບຖືປະຊາຊົນໃນຊຸມຊົນ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການສິດສອນ. ປະສິບການຈາກປະເທດຕ່າງໆຢູ່ໃນໂລກ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄູອາຈານທີ່ບໍ່ມີຄຸນນະສົມບັດ ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນໃນຫ້ອງຮຽນ ຖ້າຫາກລາວມີອຸປະກອນການສອນທີ່ສາມາດເຂົ້າໃຈງ່າຍ, ມີຜູ້ຄຸ້ມຄອງທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ, ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີກ່ອນເລີ່ມຕົ້ນສິດສອນ ແລະ ໃນລະຫວ່າງສິດສອນ. ຖ້າຄູສອນຫາກບໍ່ຮູ້ພາສາທາງການຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ, ອົງປະກອບທາງດ້ານການຮຽນຮູ້ພາສາ ຈະຕ້ອງຖືກລວມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມຄູ. ວິທີການໜຶ່ງທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແມ່ນການນຳໃຊ້ວິທີການ “ສອນແບບເປັນທີມ” ເຊັ່ນ: ຜູ້ຊ່ວຍຄູສອນຈາກຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຄູຂຶ້ນປະຖົມທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນອື່ນ ແລະ ຄູແຕ່ລະຄົນມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການສອນພາສາຂອງຕົນເອງ.

ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດກຳປູເຈຍ:

ການຂົນຂວາຍ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກັບຄູສອນ¹⁶

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການສຶກສາສຳລັບເດັກທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພູດອຍ ຢູ່ແຂວງຮັດຕະນະຄີຣີ, ປະເທດກຳປູເຈຍ ແມ່ນເພື່ອສ້າງໂຮງຮຽນປະຈຳບ້ານຢູ່ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ຊຶ່ງບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຫຼື ມີຄວາມຈຳກັດໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການສຶກສາ ຫຼື ການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານຂອງລັດຖະບານ. ການສະໜອງການສຶກສາໃຫ້ກັບເຂດພູດອຍ ແລະ ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແມ່ນມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍດ້ານ ເນື່ອງຈາກຂາດຄູສອນ, ການໄປເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນບໍ່ເຕັມ ເມັດເຕັມໜ່ວຍ ແລະ ຂາດອຸປະກອນການສິດສອນ ແລະ ຮຳຮຽນທີ່ເໝາະສົມ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ.

ຄະນະຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນປະຈຳບ້ານມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນຂອງຕົນ ແລະ ໃນການຄັດເລືອກຄູອາຈານ. ຄູອາຈານຕ້ອງເວົ້າທັງພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາສາຂະແມ (Khmer) ເຊິ່ງເປັນພາສາຊາດ. ເນື່ອງຈາກວ່າຄູອາຈານແມ່ນມາຈາກຊຸມຊົນດຽວກັນກັບຊຸມ

¹⁶ Middleborg, J.2005. ໂຄງການສຶກສາສຳລັບເດັກທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພູດອຍ: ບົດຮຽນທີ່ດີທີ່ໄດ້ຮັບໃນການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ. ບາງກອກ, UNESCO.

ຊົນຂອງເດັກ, ຄູອາຈານຈະມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການພື້ນຖານແບບດຽວກັນກັບນັກຮຽນ. ດັ່ງທີ່ກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງ, ເນື່ອງຈາກຄວາມຈຳກັດໃນໂອກາດການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາໃນອະດີດ, ບັນຫາທີ່ວ່າຄູອາຈານທີ່ຖືກຄັດເລືອກເພື່ອສອນໃນໂຮງຮຽນຂອງບ້ານ ບໍ່ຈົບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາຈິ່ງແມ່ນຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກອັນໜຶ່ງທີ່ຕົ້ນຕໍ.

ຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ ສຳລັບໂຄງການສຶກສາສຳລັບເດັກທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພູດອຍ ແມ່ນຖືກອອກແບບ ເພື່ອກະກຽມຄູອາຈານທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກໃຫ້ກາຍເປັນຄູສອນໃນເຂດທ່າໆໄກສອກຫຼີກທີ່ໃຊ້ສອງພາສາ ແລະ ສອງວັດທະນະທຳ. ເປົ້າໝາຍຂອງຫຼັກສູດແມ່ນເພື່ອສະໜອງການຝຶກອົບຮົມທີ່ເໝາະສົມທາງດ້ານວັດທະນະທຳໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ມາຈາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ ໂດຍການດຳເນີນມາດຕະການຕ່າງໆ ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສາມາດພັດທະນາ ຫຼື ຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການສຶກສາຂອງຕົນ;
- ສະໜອງຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິທີການສິດສອນໃຫ້ພວກເຂົາ;
- ກະກຽມໃຫ້ພວກເຂົາກາຍເປັນຄູສອນທີ່ສາມາດທົບທວນວິທີການສອນຂອງຕົນ ແລະ ພະຍາຍາມສືບຕໍ່ປັບປຸງຕົນເອງ;
- ຊຸກຍູ້ໃຫ້ພວກເຂົາຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພັດທະນາຊຸມຊົນ ຜ່ານການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຂະບວນການການຮຳຮຽນ ແລະ ສຶກສາ;
- ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເພີ່ມທະວີສະພາບການເປັນຢູ່ຂອງພວກເຂົາໃນຊຸມຊົນ;
- ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາແນວຄວາມຄິດຂອງກຸ່ມຄົນດັ້ງເດີມໃນວຽກງານການສຶກສາ.

ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກັບຄູອາຈານ ແມ່ນການດຳເນີນງານແບບ “ຮຽນຮູ້ແບບວົງກົມ” ຊຶ່ງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຝຶກອົບຮົມປະກອບສ່ວນໃນການໃຫ້ແນວຄວາມຄິດ ຕາມດ້ວຍການທົດລອງປະຕິບັດ ແລະ ການປະເມີນຜົນ. ວິທີການນີ້ແມ່ນວິທີການ “ກິດຈະກຳການເຮັດວິໄຈ” (action research) ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຍອມຮັບທົ່ວໂລກ ວ່າເປັນຍຸດທະສາດສຳລັບສິ່ງເສີມການຮຳຮຽນ ແລະ ການພັດທະນາການປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ໂດຍສະເພາະຈາກຜູ້ໃຫ້ການສຶກສາ.

ການບັນທຶກ ແລະ ການປະເມີນແຜນການ. ສຳລັບແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຍືນຍົງ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການບັນທຶກ ເລີ່ມຈາກໄລຍະວາງແຜນ ແລະ ສືບຕໍ່ຜ່ານໄລຍະອາຍຸການຂອງແຜນການ. ຂ້າງລຸ່ມນີ້ແມ່ນອົງປະກອບຂອງແຜນການ ທີ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບການບັນທຶກ ແລະ ປະເມີນຜົນຢ່າງ

ສະໝໍ່າສະໝົ ແລະ ຕົວຢ່າງຄຳຖາມທີ່ຈະສາມາດຊ່ວຍໃນການແນະນຳໃນຂະບວນການບັນທຶກ ແລະ ການປະເມີນຜົນ:

ຫຼັກສູດ / ວິທີການສິດສອນ. ຜົນຂອງການຮຳຮຽນຈະແຈ້ງຫຼືບໍ່? ຄູອາຈານມີຄວາມໝັ້ນໃຈໃນວິທີການສິດສອນຫຼືບໍ່? ເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນກ່ຽວພັນແບບທາງບວກກັບວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນຫຼືບໍ່? ຫຼັກສູດຈະສາມາດປັບປຸງໄດ້ແນວໃດ?

ພະນັກງານ. ຄູອາຈານນຳໃຊ້ແຜນການສິດສອນຫຼືບໍ່? ຜູ້ອຳນວຍການ ແລະ ຄູຝຶກໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຊຸກຍູ້ພະນັກງານທ້ອງຖິ່ນຫຼືບໍ່? ມີແນວທາງໃດແດ່ທີ່ຈະສາມາດຊ່ວຍພະນັກງານຢູ່ແຕ່ລະຂັ້ນ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງພວກເຂົາ?

ການຝຶກອົບຮົມ. ຄູອາຈານທີ່ສຳເລັດການຝຶກອົບຮົມ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າພວກເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈວິທີການສິດສອນຫຼືບໍ່? ນັກຮຽນທີ່ສຳເລັດກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມການຂຽນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມສາມາດໃນການສ້າງ, ອະທິບາຍແຜນວາດ, ປັບປຸງ ແລະ ທົດລອງອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານໃນພາສາແມ່ຂອງຕົນຫຼືບໍ່? ມີແນວທາງໃດແດ່ທີ່ຈະສາມາດປັບປຸງ ການຝຶກອົບຮົມ?

ອຸປະກອນ. ອຸປະກອນສິດສອນສຳລັບຄູທີ່ບໍ່ມີວິຊາສະເພາະ(non professional teacher) ຈະແຈ້ງ ແລະ ງ່າຍທີ່ຈະນຳໃຊ້ ຫຼື ບໍ່? ບຸກຄົນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ ຄິດວ່າອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານເໝາະສົມ ຫຼື ບໍ່? ນັກຮຽນສາມາດອ່ານອຸປະກອນດັ່ງກ່າວໄດ້ບໍ່? ພວກເຂົາມັກອຸປະກອນດັ່ງກ່າວຫຼືບໍ່? ລະບົບທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບສ້າງອຸປະກອນປຶ້ມອ່ານມີປະສິດທິຜົນ ຫຼື ບໍ່? ລະບົບແຈກຢາຍ ອຸປະກອນມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສາມາດໄວ້ໃຈໄດ້ບໍ່? ມີພາກສ່ວນໃດແດ່ທີ່ຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ?

ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງນັກຮຽນ. ນັກຮຽນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າພວກເຂົາບັນລຸຜົນສຳເລັດໃນການຮຽນຮູ້ ທີ່ຖືກວາງໄວ້ສຳລັບຊັ້ນຮຽນຂອງພວກເຂົາຫຼືບໍ່? ພວກເຂົາສາມາດເລື່ອນຈາກຊັ້ນປະຈຸບັນຫາຊັ້ນຕໍ່ໄປໄດ້ຫຼືບໍ່? ນັກຮຽນ ແລະ ພໍ່ແມ່ຂອງພວກເຂົາ ພໍໃຈບໍ່ໃນຄວາມກ້າວໜ້າຂອງພວກເຂົາ? ມີຫຍັງແດ່ທີ່ຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດດີກວ່າເກົ່າ?

ຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງແຜນການ. ແຜນການມີຄວາມຄືບໜ້າຕາມທີ່ໄດ້ວາງແຜນໄວ້ຫຼືບໍ່? ບຸກຄົນທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນແຜນການ ລວມທັງສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມພໍໃຈຕໍ່ຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຜນການຫຼືບໍ່? ມີແນວທາງໃດແດ່ທີ່ຈະສາມາດປະຕິບັດ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງແຜນການ ເມື່ອແຜນການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ?

ງົບປະມານ. ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມມືຄວາມພໍໃຈກ່ຽວກັບງົບປະມານທີ່ໃຊ້ໃນການປະຕິບັດ ແຜນການຫຼີ້ນ ເມື່ອປຽບກັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບ? ຖ້າຫາກແຜນການແມ່ນແຜນການ ໃໝ່, ມີແນວທາງໃດແດ່ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນງົບປະມານ ໂດຍຮັກສາຄຸນນະ ພາບຂອງແຜນການໄວ້ຄືເກົ່າ?

ຜົນກະທົບໄລຍະຍາວຂອງແຜນການ. ມີຄວາມປ່ຽນແປງແບບຕັ້ງໃຈ ແລະ ບໍ່ຕັ້ງໃຈໃດ ແດ່ທີ່ແມ່ນຜົນຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ - ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສັງຄົມໂດຍລວມ.

ການພັດທະນາກິນໄກສຳລັບການວິໄຈ, ການບັນທຶກຜົນຂອງແຜນການ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ ມູນທີ່ໄດ້ຮັບປັບປຸງແຜນການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຄາດໝາຍຂອງບຸກຄົນທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດ ຊອບ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຂອງແຜນການ. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ, ແມ່ນການຮັບປະກັນວ່າແຜນການຈະສອດ ຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມຄາດໝາຍຂອງຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ທີ່ນຳໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ. ນອກຈາກນີ້, ການບັນທຶກຈຸດດີ ແລະ ຈຸດອ່ອນຂອງແຜນການຈະສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນ ສຳ ລັບການວາງແຜນ ແຜນການໃໝ່.

ຕົວຢ່າງການບັນທຶກ ແລະ ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ
ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE):
ໂຄງການການຄົ້ນຄວ້າໄລຍະຍາວ

ການຄົ້ນຄວ້າສຶກສາໄລຍະຍາວຂອງແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ເປັນຫຼັກ (MLE) ຢູ່ ຢູຣົບ ແລະ ອາເມລິກາເໜືອ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜົນປະໂຫຍດຂອງການ ສຶກສາແບບໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ຈະຊັດເຈນຂຶ້ນ ຫຼັງຈາກແຜນການໄດ້ດຳເນີນໄປໃນໄລຍະຍາວພໍ ສົມຄວນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປະເມີນຜົນທີ່ຊັດເຈນຂອງແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ຈະຕ້ອງຕິດຕາມນັກຮຽນຊົນເຜົ່າຂອງແຜນການຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມ ຕົ້ນຈົນເຖິງໄລຍະສິ້ນສຸດ ແລະ ຫຼັງຈາກໄລຍະສິ້ນສຸດຂອງແຜນການ ເພື່ອສັງເກດຄວາມສາ ມາດຂອງນັກຮຽນ ໃນການເຊື່ອມເຂົ້າໃນລະບົບການສຶກສາທົ່ວໄປ ເມື່ອປຽບທຽບກັບນັກຮຽນທີ່ ພາສາແມ່ແມ່ນພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ.

ກ່ອນໜ້ານີ້, ການຄົ້ນຄວ້າແບບນີ້ແມ່ນມີໜ້ອຍໃນອາຊີ, ປາຊີຟິກ ຫຼື ອາຟຼິກກາ. ເພື່ອສະໜອງ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ ໃຫ້ກັບຜູ້ສ້າງກົດລະບຽບ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ການສຶກ ສາຢູ່ເຂດດັ່ງກ່າວຂອງໂລກ, ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າໄລຍະຍາວ (LRP) ໄດ້ຖືກເລີ່ມຕົ້ນຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດໃນປີ 2003 ໂດຍ SIL International ເພື່ອເກັບກຳ ແລະ ວິໄຈຂໍ້ມູນຈາກແຜນການ ການ ສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ໃນໄລຍະ 10 ປີ.

ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າໄລຍະຍາວ (LRP) ຈະຕິດຕາມນັກຮຽນຜ່ານການທົດລອງ ແລະ ຫ້ອງຮຽນ ແບບ “ຄວບຄຸມ” (ຫ້ອງຮຽນທີ່ບໍ່ໃຊ້ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນ) ຈາກຂັ້ນປະຖົມ ຈົນ ເຖິງມັດທະຍົມ. ການທົດລອງ ຈະເອົາໃຈໃສ່ການຂາດຮຽນ, ການເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຜົນການ ຮຽນຂອງນັກຮຽນຈາກການສອບເສັງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ. ນອກຈາກນັ້ນ ການປະເມີນຜົນອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການສິດສອນ, ກິລິຍາຂອງຄູ, ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ກໍ່ຈະຖືກເອົາໃຈໃສ່ ເປັນພິເສດ.

ການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງອົງການສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆ. ມີແຕ່ລັດຖະບານບໍ່ສາມາດທີ່ ຈະວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ເປັນຫຼັກ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ ຖ້າຫາກບໍ່ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາ ຊົນເຜົ່າທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ. ຊຸມຊົນກໍ່ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຢ່າງຍືນຍົງ ຖ້າຫາກ ບໍ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານທຸກໆຂັ້ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກ ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດກໍ່ຕາມ. ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາ ແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ ຕ້ອງການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການຮ່ວມມື ຈາກຫຼາຍອົງການຈັດຕັ້ງ ເຊັ່ນ: ລັດຖະບານ, ມະຫາວິທະຍາໄລ, ອົງການຄົ້ນຄວ້າ, ອົງການທີ່ບໍ່ ຂຶ້ນກັບລັດ ແລະ ອື່ນໆ ໃນການວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ປະເມີນແຜນການ. ການ ກໍ່ສ້າງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງອົງການສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆ ຈະເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນໄດ້ຮັບ ການນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ລວມດ້ວຍປະສິບການ ແລະ ຄວາມຊຽ່ງຂານຂອງຜູ້ມີສ່ວນ ຮ່ວມແຕ່ລະພາກສ່ວນ.

Q5: ພວກເຮົາຄວນຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາ ແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ສຳລັບຫຼາຍພາສາ ຫຼື ບໍ່? ແຜນການດັ່ງກ່າວຄຸ້ມຄ່າ ຫຼື ບໍ່?

ຄຳຖາມທີ່ດີກວ່າອາດຈະແມ່ນ “ພວກເຮົາຈະສາມາດສະໜອງການສຶກສາທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບນັກຮຽນ ຊຶ່ງເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າ ຫຼື ບໍ່?”

ພວກເຮົາມີຫຼັກຖານເປັນຫຼາຍ 100 ປີ ວ່າການຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນຈົບພາສາທີ່ສອງ ຊຶ່ງບໍ່ ແມ່ນພາສາແມ່ຂອງພວກເຂົາ ແມ່ນ “ການກະທຳທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ” ຖ້າຫາກບໍ່ເສຍ ເວລາ ແລະ ແບ່ງແຍກຊົນເຜົ່າ ເພາະວ່າໂຮງຮຽນທີ່ໃຊ້ລະບົບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໂຮງຮຽນ ທີ່ມີຄຸນລັກສະນະທີ່ມີອັດຕາການເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນຕ່ຳ, ມີອັດຕາການຄ້າງຫ້ອງ, ອອກໂຮງຮຽນສູງ ແລະ ມີອັດຕາການຈົບໂຮງຮຽນຕ່ຳ. ຄວາມສູນເສຍຂອງບຸກຄົນ ທີ່ ຍອມເສຍເວລາຈາກການເຮັດໄຮ້ເຮັດນາ ແລະ ຊ່ວຍວຽກຄອບຄົວເພື່ອໄປໂຮງຮຽນ ແຕ່ຕ້ອງປະເຊີນກັບຄວາມຜ່າຍແພ້ ແລະ ຖືກປະຕິເສດມີສູງ. ຄວາມສູນເສຍໂດຍ

ລວມຕໍ່ສັງຄົມ ແມ່ນມີສູງຫຼາຍ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມບົກຜ່ອງໃນການບໍ່ນຳ
ໃຊ້ທຸກໆພາສາເຂົ້າໃນການສຶກສາ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າໃນການບົກຄອງ
ປະເທດ ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດທີ່ຖືກບົດປ່ອຍຈາກການເປັນ ຫົວເມືອງຂຶ້ນກັບປະ
ເທດອື່ນ.¹⁷

ນອກຈາກຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານການສຶກສາ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດໄລຍະຍາວທາງດ້ານ
ງົບປະມານແລ້ວ, ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE)
ຍັງຕອບສະໜອງຫຼາກຫຼາຍຈຸດປະສົງ. ການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານໃນແຜນການ
ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ສະແດງໃຫ້ປະຊາຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້
ພາສາຊົນເຜົ່າໃນປະເທດເຫັນວ່າລັດຖະບານເຫັນຄຸນຄ່າຂອງພາສາ ແລະ ຊົນເຜົ່າຂອງຕົນ.
ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE) ທີ່ຊ່ວຍໃນການສ້າງ
ຂົວຕໍ່ທີ່ດີລະຫວ່າງພາສາແມ່ ແລະ ພາສາທາງການ ຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມສາມັກຄີກັນລະຫວ່າງ
ແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ ໂດຍທີ່ບໍ່ບັງຄັບໃຫ້ຊົນເຜົ່າໃດໜຶ່ງຕ້ອງເສຍສະລະພາສາ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີ
ທີ່ດີງາມຂອງຕົນ. ປະສົບການຈາກທົ່ວໂລກ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຄັດຄ້ານ ຫຼື ກິດດັນ
ບຸກຄົນບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ພາສາ ຫຼື ຮີດຄອງປະເພນີຂອງຕົນ ແມ່ນສາເຫດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດການແຕກແຍກ
ແລະ ຂັດແຍ່ງກັນ. ແຜນການ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ເປັນຫຼັກ (MLE)
ສະໜັບສະໜູນຄວາມສາມັກຄີ ຜ່ານການຮັບປະກັນຄວາມຫຼາກຫຼາຍ.

*ບາງທີ ບຸກຄົນທີ່ຄວນຈະຕອບຄຳຖາມທີ່ວ່າ “ມັນຄຸ້ມຄ່າຫຼື ບໍ່?” ຄວນຈະເປັນສະມາຊິກ
ຂອງຊຸມຊົນ ທີ່ມີພົນລະເມືອງໜ້ອຍ. ເພື່ອສິ້ນສຸດບົ້ມຄູ່ມືນີ້ ດ້ວຍການຮັບຟ້າສູງຂອງ
ຊຸມຊົນ, ພວກເຮົາມີແນວຄວາມຄິດຂອງພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ຈາກປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ
(Papua New Guinea) ຄືດັ່ງລຸ່ມນີ້:*

*ເມື່ອເດັກນ້ອຍໄປໂຮງຮຽນ, ພວກເຂົາໄປທີ່ ຊຶ່ງພວກເຂົາບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍ. ພວກເຂົາໄດ້ອອກ
ຈາກພໍ່ແມ່, ໄປຈາກສວນຜັກ, ອອກຈາກທຸກໆວິຖີການດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາ.
ພວກເຂົານັ່ງຢູ່ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ສິ່ງທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບ່ອນທີ່ພວກເຂົາຢູ່. ຫຼັງຈາກ
ນັ້ນ ພວກເຂົາປະຕິເສດທຸກໆສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຄີຍຮູ້ຈັກ ເພາະພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ສິ່ງ
ອື່ນໆ.*

*ພວກເຂົາບໍ່ຢາກຂຸດມັນດ້າງ ເພາະພວກເຂົາວ່າມັນເປັນສິ່ງທີ່ເປື້ອນເປີະ. ພວກເຂົາບໍ່
ຢາກຊ່ວຍແມ່ຂອງພວກເຂົາໄປຫາບນຈໍ້. ພວກເຂົາລັງກຽດສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ. ເດັກນ້ອຍມີ*

¹⁷ Benson, C. 2001 (20 ເມສາ). ຜົນປະໂຫຍດທີ່ແທ້ຈິງຫຼືອາດຈະເກີດຂຶ້ນຂອງແຜນການສຶກສາແບບສອງ
ພາສາ ໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ. Third International Symposium on Bilingualism. Bristol,
England.

ການປ່ຽນແປງຫຼາຍ. ພວກເຂົາບໍ່ເຊື່ອຟ້າພໍ່ແມ່; ພວກເຂົາກາຍເປັນເດັກດີ້. ນີ້ແມ່ນຜົນຂອງການທີ່ພວກເຂົາໄປໂຮງຮຽນ ແລະ ປະຖິ້ມສິ່ງທີ່ເປັນສົມບັດດັ້ງເດີມຂອງພວກເຂົາ.

ບັດນີ້ ລູກຂອງຂ້ອຍໄປໂຮງຮຽນ Tok Ples. ແຕ່ວ່າລາວບໍ່ປະຖິ້ມບ່ອນທີ່ລາວຢູ່. ລາວຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບວັດທະນະທຳ ແລະ ວິຖີການດຳລົງຊີວິດຂອງລາວຢູ່ໂຮງຮຽນ. ລາວສາມາດທີ່ຈະຂຽນທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ລາວຕ້ອງການຢູ່ໂຮງຮຽນ Tok Ples. ລາວບໍ່ພຽງແຕ່ສາມາດຂຽນສິ່ງທີ່ລາວເຫັນ ແຕ່ລາວສາມາດຂຽນໃນສິ່ງທີ່ລາວຄິດ ແລະ ລາວສາມາດຂຽນກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ຂອງລາວ. ລາວຂຽນກ່ຽວກັບການຊ່ວຍແມ່ຂອງລາວໄປຫາບນາ, ຊຸດມັນດ້າງ ແລະ ເຮັດສວນ.

ສິ່ງທີ່ລາວຂຽນແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ລາວ. ລາວບໍ່ພຽງແຕ່ຂຽນ ແລະ ອ່ານກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຢູ່ບ່ອນອື່ນ ແຕ່ລາວຮຽນຮູ້ທີ່ຈະພູມໃຈກ່ຽວກັບວິຖີການດຳລົງຊີວິດຂອງລາວ ຜ່ານການອ່ານ ແລະ ຂຽນ. ເມື່ອລາວໃຫຍ່ຂຶ້ນລາວຈະບໍ່ປະຕິເສດພວກເຮົາ. ການສອນໃຫ້ລູກຫຼານຂອງພວກເຮົາຮູ້ຈັກອ່ານ ແລະ ຂຽນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ, ແຕ່ສຳຄັນກວ່ານັ້ນແມ່ນການສອນໃຫ້ພວກເຂົາ ພາກພູມໃຈໃນຕົວຂອງເຂົາ ແລະ ໃນຕົວຂອງພວກເຮົາ.¹⁸

¹⁸ Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul ຢູ່ຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ໂຊໂລມອນ. ບົດລາຍ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ Papua New Guinea. ໜ້າທີ່ 29-30.

ເອກະສານອ້າງອີງ

Benson, C. 2001 (20 ເມສາ). ຜົນປະໂຫຍດທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກແຜນການ ສອງພາສາ ຢູ່ບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ. ກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບສອງພາສາ ຄັ້ງທີ 3. ບູດສໂຕ, ປະເທດອັງກິດ.

Benson, C. 2005. ການສຶກສາ ແລະ ສິດສອນທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ ສຳລັບເດັກຍິງ. ບາງກອກ, ອຸຍແນສໂກ(UNESCO).

<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001420/142079e.pdf> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Cummings, J.2000. ພາສາແມ່ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮູ້ສອງພາສາ; ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ? <http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul ຢູ່ຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ໂຊໂລມອນ. ບົດລາຍງານ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ Papua New Guinea.

Easton, C. 2003 (79 ພະຈິກ). ກອງປະຊຸມການອອກແບບຕົວອັກສອນ ຢູ່ Papua New Guinea: ວິທີການ ການພັດທະນາລະບົບຕົວອັກສອນ ທີ່ອີງໃສ່ຊຸມຊົນ. ກອງປະຊຸມນາໆຊາດກ່ຽວກັບການພັດທະນາພາສາ, ການພື້ນຟູພາສາ ແລະ ການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ. ບາງກອກ, http://www.sil.org/asia/lcd/parallel_papers/catherine_easton.pdf (ເຂົ້າອ່ານໃນວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Geary, N. ແລະ Pan, Y. 2001 (19 - 20 ກັນຍາ) ເລື່ອງສັ້ນ 800 ເລື່ອງສຳລັບການພັດທະນາ Dong: ໂຄງການການສຶກສາສອງພາສາຕົວຢ່າງ ຢູ່ ແຂວງກວາງຊູ, ປະເທດຈີນ. ກອງປະຊຸມອອກຊະເພີດ ການສຶກສາ ແລະ ການພັດທະນາ ສາກົນ ຄັ້ງທີ 6. ອອກຊະເພີດ, ລາຊະອານາຈັກອັງກິດ.

Malone, D. ແລະ Suvilai P. 2005. ການພັດທະນາພາສາ ແລະ ການພື້ນຟູພາສາຢູ່ອາຊີ. ການສຶກສາພາສາ Mon Khmer, ສະບັບທີ 35, ໜ້າທີ 101-120.

Malone, S. 2005. ວາງແຜນ ແຜນການສຶກສາແບບອົງໃສ່ຊຸມຊົນ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ໃຊ້ພາສາແມ່ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາຢູ່ຊຸມຊົນຂອງຕົນ.

Middleborg, J.2005. ໂຄງການສຶກສາສຳລັບເດັກທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພູດອຍ: ບົດຮຽນທີ່ດີທີ່ໄດ້ຮັບໃນການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ. ບາງກອກ, ອຸຍແນສໂກ(UNESCO).

Valley, M.C. 2005. ການຄົ້ນຄວ້າປະຕິບັດ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາແຜນການສຶກສາສຳລັບຄົນພື້ນເມືອງ ສຳລັບຊົນເຜົ່າ Magbikin ຢູ່ Morong, Battan, ປະເທດຟິລິບປິນ. ອຸຍແນສໂກ(UNESCO), ພາສາທີ່ໜຶ່ງ: ແຜນການສຶກສາ ເອົາຊຸມຊົນເປັນໃຈກາງ ສຳລັບພາສາຊົນເຜົ່າ ຢູ່ທະວີບອາຊີ. ບາງກອກ. ອຸຍແນສໂກ(UNESCO), ໜ້າ 181-195.

ທະນາຄານໂລກ 2005. ບັນທຶກການສຶກສາ. ໃນພາສາຂອງພວກເຂົາ: ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ. ວິຊິຕັນ ດີຊີ, ທະນາຄານໂລກ.

http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/Education-Notes/EdNotes_Lang_of_Instruct.pdf (ເຂົ້າອ່ານ ໃນວັນທີ່ 17 ພະຈິກ 2006)

ນິຍາມ - ພາສາ

<p>ສຳນຽງທ້ອງຖິ່ນ (Dialect)</p>	<p>ວິທີການເວົ້າພາສາທີ່ແຕກຕ່າງກັນອີງຕາມແຕ່ລະເຂດ ຫຼື ກຸ່ມ ສັງຄົມ (ໃຫ້ເບິ່ງຄຳສັບ “ຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍ” ຕື່ມອີກ)</p>
<p>ພາສາເດັ່ນ/ພາສາອິດທິພົນ (Dominant language)</p>	<p>ພາສາທີ່ເວົ້າໂດຍກຸ່ມຄົນທີ່ໂດດເດັ່ນ (ມີອິດທິພົນ) ຫລື ພາສາທີ່ໃຊ້ເປັນພາສາຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ອາດຈະມີສະຖານະພາບເປັນພາສາທາງການ ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ ເຖິງວ່າມັນຈະບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍຄົນສ່ວນໃຫຍ່ກໍຕາມ
<p>ພາສາມໍລະດົກ (Heritage language)</p>	<p>ພາສາຂອງບັນພະບູລຸດຂອງກຸ່ມຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໃຊ້ສືບທອດກັນມາ</p>
<p>ພາສາໃນຄອບຄົວ (Home language)</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ເວົ້າຢູ່ໃນຄອບຄົວ (ໃຫ້ເບິ່ງຄຳສັບ “L1, ພາສາແມ່” ຕື່ມອີກ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ບາງຄົນອາດຈະມີພາສາໃນຄອບຄົວຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງພາສາ
<p>ພາສາທີ່ 1 (L1)</p>	<p>ພາສາທຳອິດ, ພາສາໂດຍກຳເນີດ (ຈົ່ງເບິ່ງຕື່ມ ພາສາແມ່, ພາສາໃນຄອບຄົວ ແລະ ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ໝາຍເຖິງພາສາ ຫລື ຫຼາຍພາສາທີ່ຮຽນຮູ້ມາແຕ່ເກີດ
<p>ພາສາທີ່ 2 (L2)</p>	<p>ພາສາທີ່ສອງ, ພາສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສາໂດຍກຳເນີດ, ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສື່ສານໂດຍທົ່ວໄປ ຫຼື ພາສາຕ່າງປະເທດ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ສ່ວນໃຫຍ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນສັງຄົມທົ່ວໄປ ຢູ່ພາຍນອກຂອງຄອບຄົວ; ໃນການສຶກສາ ແບບຄວບຄຸມພາສາ ທີ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີ່ສອງ L2 (ພາສາທາງການ, ພາສາຕ່າງປະເທດ) ເຊິ່ງຖືກແນະນຳໃຫ້ນັກຮຽນ ຫຼັງຈາກທີ່ພວກເຂົາຮູ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງ L1. • ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ, ພາສາທີ່ສອງ L2 ໝາຍເຖິງພາສາທາງການ ຫລື ພາສາແຫ່ງຊາດ.

<p>ພາສາໃຊ້ໃນການສິດສອນ (Language of instruction)</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ສໍາລັບສິດສອນ ຫຼື ຮຽນຮູ້ຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ ຫຼືເອີ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ສື່ປະເພດໜັງສືຂອງການສິດສອນ.</p>
<p>ພາສາທ້ອງຖິ່ນ (Local language)</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງສະເພາະ ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ອາດຈະໝາຍເຖິງ ພາສາທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຕົວອັກສອນສໍາລັບຂຽນ
<p>ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນຫຼາຍນໍາໃຊ້ (Majority language)</p>	<p>ພາສາທີ່ນໍາໃຊ້ໂດຍປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ</p>
<p>ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນໜ້ອຍນໍາໃຊ້ (Minority language)</p>	<p>ພາສາທີ່ນໍາໃຊ້ໂດຍກຸ່ມສັງຄົມ ຫຼື ຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ບາງເທື່ອ ໝາຍເຖິງພາສາຂອງຄົນກຸ່ມໃຫຍ່ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນພາສາທີ່ມີອິດທິພົນ.
<p>ພາສາແມ່ (mother tongue)</p>	<p>ພາສາທຳອິດ, ພາສາໂດຍກຳເນີດ (ເບິ່ງຕື່ມອີກ L1, ພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ, ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ພາສາທີ່ບຸກຄົນ: ກ) ໄດ້ຮຽນຮູ້ທຳອິດ, ຂ) ພາສາທີ່ບຸກຄົນອື່ນຖືວ່າເປັນພາສາໂດຍກຳເນີດຂອງຕົນ, ຄ) ພາສາທີ່ຕົນຮູ້ດີທີ່ສຸດ ຫຼື ງ) ພາສາທີ່ຕົນເອງນໍາໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ.
<p>ພາສາແຫ່ງຊາດ (National language)</p>	<p>ພາສາທີ່ຖືເປັນສຳຄັນ ຫຼື ນໍາໃຊ້ສໍາລັບສື່ສານເປັນສ່ວນໃຫຍ່ໃນປະເທດ; ບາງເທື່ອ ເປັນພາສາທາງການ.</p> <p>ຕົວຢ່າງ: ປະເທດອິນເດຍ ຮັບຮູ້ພາສາທາງການ 2 ພາສາ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ 22 ພາສາ; ພາສາ ບາຫາສາ ຂອງປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ເປັນທັງພາສາທາງການ ແລະ ພາສາແຫ່ງຊາດ.</p>
<p>ພາສາທາງການ (Official language)</p>	<p>ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາທີ່ນໍາໃຊ້ສໍາລັບການບໍລິຫານປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ລວມທັງໃນໂຮງຮຽນ.</p>

ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາຫຼັກ/ຕົ້ນຕໍ ແລະ ສຳຄັນໃນ
ການຮັບໃຊ້ສື່ສານ, ພົວພັນຂອງຄົນໃນປະເທດ, ຊາດ, ລັດ
ດ້ວຍກັນ ແລະ ຕໍ່ກັບສາກົນ.

ຕົວຢ່າງ: ປະເທດ ອິນເດຍ ໃຊ້ພາສາ ຮິນດູ ແລະ ພາສາ
ອັງກິດ ເປັນພາສາທາງການຂອງປະເທດ ແລະ ມີພາສາທາງ
ການອື່ນໆອີກສຳລັບແຕ່ລະລັດ.

ພາສາທີ່ບໍ່ໄດ້ຂຽນ
(Unwritten language)

ພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນການເວົ້າຈາ ແຕ່ຍັງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບ
ອ່ານ ຫລື ຂຽນ.

ຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍ
(Variety)

ວິທີການເວົ້າພາສາທີ່ແຕກຕ່າງ ອີງຕາມເຂດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ
ກຸ່ມສັງຄົມ (ຈິ່ງເບິ່ງ ສຳນຽງທ້ອງຖິ່ນ (dialect))

ນິຍາມ - ທົ່ວໄປ

<p>ການກາຍເປັນຄົນແປກໜ້າ (Alienation)</p>	<p>ການຖືກຕັດຂາດຈາກພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນຄົນໜ້ອຍ ໄດ້ຮັບການສຶກສາໂດຍໃຊ້ພາສາເດັ່ນທີ່ມີອິດທິພົນ ອາດຈະປະຕິເສດພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນໃນເວລາຕໍ່ມາ.
<p>ການປູກຈິດສຳນຶກ(ການຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້) (Awareness raising)</p>	<p>ການສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊາຊົນບັນລຸເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ພວກເຂົາໄດ້ວາງໄວ້ສຳລັບຕົນເອງ.</p>
<p>ແບບສອງພາສາ (Bilingual)</p>	<p>ສຳລັບບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນໃນການເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງຄັ້ງຮູ້ອ່ານ ແລະ ຊຽນ) ສອງພາສາ</p> <p>ສຳລັບສັງຄົມ: ການມີຢ່າງໜ້ອຍ 2 ກຸ່ມພາສາ</p>
<p>ການສຶກສາແບບສອງພາສາ (Bilingual education)</p>	<p>ການນຳໃຊ້ 2 ພາສາສຳລັບການສຶກສາ ແລະ ການສິດສອນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຕາມແນວທາງທີ່ດີ, ການສຶກສາ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຄວນເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງຂອງນັກຮຽນ ແລະ ນຳສະເໜີພາສາທີ່ 2 ເທື່ອລະໜ້ອຍ.
<p>ຄວາມສາມາດ (Competencies)</p>	<p>ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດ ຫຼື ທັກສະໃນດ້ານພາສາ ຫຼື ວິຊາຮຽນອື່ນໆ ຂອງຫຼັກສູດໂຮງຮຽນ</p>
<p>ຫຼັກສູດ (Curriculum)</p>	<p>ແຜນການສິດສອນ, ເນື້ອໃນ ແລະ ສື່ການຮຽນ-ການສອນສຳລັບແຜນການສຶກສາ</p>
<p>ກຸ່ມຄົນມີອິດທິພົນ/ເດັ່ນ (Dominant group)</p>	<p>ກຸ່ມສັງຄົມທີ່ມີອຳນາດຂອງປະເທດ ເນື່ອງຈາກຈຳນວນຂອງປະຊາກອນ (ຄົນສ່ວນໃຫຍ່), ເສດຖະກິດ (ຄວາມຮັ່ງມີ) ຫລື ດ້ານການເມືອງ (ອຳນາດ)</p>

<p>ຜູ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກ (Facilitator)</p>	<p>ບຸກຄົນທີ່ຊ່ວຍຄົນອື່ນຮຽນຮູ້; ນາຍຄູ</p>
<p>ຄວາມຄ່ອງແຄ້ວ (Fluency)</p>	<p>ຄວາມສາມາດສູງໃນການເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ/ຫລື ຊຽນ</p>
<p>ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (Implementation)</p>	<p>ຂັ້ນຕອນສໍາລັບປຸກລະດົມປະຊາຊົນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອດໍາເນີນແຜນງານໃໝ່</p>
<p>ຄົນພື້ນເມືອງ (Indigenous)</p>	<p>ບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມທີ່ສືບເຊື້ອສາຍຈາກກຸ່ມຄົນດັ້ງເດີມທີ່ອາໄສຢູ່ໃນ ຂົງເຂດ ຫຼື ປະເທດໃດໜຶ່ງ</p>
<p>ພາສາຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ (Language minority)</p>	<p>ກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຮ່ວມກັນກັບພາສາຊົນເຜົ່າໃຫຍ່ ແຕ່ມີ ອໍານາດໜ້ອຍໃນສັງຄົມເນື່ອງຈາກ ປະຊາກອນ (ມີຈໍານວນ ປະຊາກອນໜ້ອຍ), ເສດຖະກິດ (ບໍ່ຮັ່ງມີ) ຫລື ການເມືອງ</p>
<p>ການຮູ້ໜັງສື (Literacy)</p>	<p>ຄວາມສາມາດໃນການອ່ານ, ຊຽນ, ຄໍານວນ ແລະ ໃຊ້ພາສາ ເພື່ອເຮັດສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນໃນຊີວິດ.</p>
<p>ແນວທາງທີ່ຍອມຮັບ (Mainstream)</p>	<p>ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທໍາຂອງກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່</p> <ul style="list-style-type: none"> • ສ່ວນໃຫຍ່ ຈະໝາຍເຖິງການອອກແບບຂອງໂຮງຮຽນ ສໍາລັບກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມ ຕ້ອງການຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ
<p>ການປຸກລະດົມ (Mobilization)</p>	<p>ຂັ້ນຕອນການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນ (ແລະ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ) ໃຫ້ ເຮັດວຽກນໍາກັນເພື່ອວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານ</p>
<p>MLE ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (Mother tongue Based MLE)</p>	<p>ການສຶກສາໃນໂຮງຮຽນທີ່ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍພາສາທໍາອິດ (L1) ສໍາລັບອ່ານ, ຊຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ໃນຂະນະທີ່ສິດສອນ ພາສາທີ່ 2 (L2) (ເບິ່ງ ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ)</p>

ແບບຫຼາຍພາສາ (Multilingual)	ບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດໃນການເວົ້າ/ເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງເທື່ອ ອ່ານ/ຂຽນ) ຫຼາຍກວ່າ 2 ພາສາ ສັງຄົມ: ການມີຫຼາຍກວ່າສອງກຸ່ມພາສາ
ການສຶກສາແບບຫຼາຍພາສາ (Multilingual education)	ການນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາສຳລັບການຮຽນຮູ້ທັງສີ ແລະ ການສິດສອນ <ul style="list-style-type: none"> • ທາງທີ່ດີແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການພັດທະນາ ພາສາທຳອິດ (L1) ແລະ ເພີ່ມພາສາອື່ນໆເທື່ອລະ ໜ້ອຍ.
ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ (NGO)	ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການພັດທະນາຊຸມຊົນ.
ການພັດທະນາຕົວໜັງສື (Orthography)	ລະບົບມາດຕະຖານສຳລັບການຂຽນພາສາ ລວມທັງຕົວ ອັກສອນ ແລະ ລະບຽບສຳລັບສະກົດ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍວັກ ຕ່າງໆ (ເບິ່ງ ລະບົບການຂຽນ)
ຜູ້ຮ່ວມງານ (Partners)	ບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆທີ່ເຮັດວຽກຮ່ວມ ກັບຊຸມຊົນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານໃໝ່
ການຈົມປັກ (Submersion)	ການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ສອງ/ພາສາຕ່າງປະເທດ ສຳລັບການ ສິດສອນທັງໝົດ ດ້ວຍການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫລືອ ພຽງເລັກໜ້ອຍ ຫລື ບໍ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫລືອຜູ້ຮຽນເລີຍ.
ຄວາມຍືນຍົງ (Sustainability)	ການສ້າງຕັ້ງແຜນງານ ເພື່ອໃຫ້ສືບຕໍ່ເປັນເວລາດົນນານ
ການຖ່າຍໂອນ (Transfer)	ສິ່ງທີ່ຮຽນຮູ້ໃນພາສາທຳອິດ (L1) ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີຄວາມ ສາມາດໃນການຮຽນຮູ້ພາສາອື່ນ; ແຕ່ລະຄົນຈຳເປັນຕ້ອງຮຽນ ອ່ານພຽງແຕ່ຄັ້ງດຽວ.
ລະບົບການຂຽນ (Writing systems)	ການນຳສະເໜີ ດ້ວຍເສັ້ນພາບ ເປັນຕົວແທນພາສາເວົ້າ (ເບິ່ງການພັດທະນາຕົວໜັງສື)

ອຸຍແນສໂກ(UNESCO) ບາງກອກ
ແຜນການ ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ຢູ່ ອາຊີ-ປາຊີຟິກ
APPEAL

920 ຖະໜົນ ສຸຂຸມວິດ
ພຣະຂະໂໜງ, ບາງກອກ 10110, ປະເທດໄທ
www.unescobkk.org

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ

ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:

ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ

ຄູ່ມືໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ສຳລັບ
ການສົ່ງເສີມການສຶກສາແບບນຳໃຊ້ຫຼາຍພາສາ:
ການບັນຈຸເດັກຊົນເຜົ່າທຸກຄົນທີ່ບໍ່ເວົ້າພາສາທາງການເຂົ້າຮຽນ

ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ

ປຶ້ມຄູ່ມືສຳລັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ

ພາກສະເໜີ

ສຳລັບເດັກນ້ອຍຫຼາຍໆຄົນທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນຫຼາຍຊົນເຜົ່າ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ, ໂຮງຮຽນແມ່ນສະຖານທີ່ ຊຶ່ງພວກເຂົາບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍ ເນື້ອໃນສິດສອນກໍໃຊ້ພາສາທີ່ພວກເຂົາບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍ. ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກຮຽນ ທີ່ຮຽນຮູ້ມາຈາກພໍ່ແມ່ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນໆ ໃນຊຸມຊົນຂອງຕົນ ກໍບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນໂຮງຮຽນ ຢູ່ໃນລະບົບການສຶກສາສາຍສາມັນ. ຖ້າຫາກພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນໄດ້ ພວກເຂົາອາດຈະຖືກຕັດຂາດຈາກການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສຶກສາຂອງລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາ. ພໍ່ແມ່ນັກຮຽນຄົນໜຶ່ງ ໃນປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea) ໄດ້ອະທິບາຍປະສົບການຂອງລາວກ່ຽວກັບໂຮງຮຽນຂອງລັດ (ທີ່ໃຊ້ພາສາທາງການ) ວ່າ:

ເມື່ອເດັກນ້ອຍໄປໂຮງຮຽນ, ພວກເຂົາໄດ້ໄປບ່ອນທີ່ພວກເຂົາບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍ. ພວກເຂົາທ່າງໄກຈາກພໍ່ແມ່, ທ່າງໄກຈາກສວນຜັກ, ທ່າງໄກຈາກທຸກໆວິຖີການດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາ. ພວກເຂົານັ່ງຢູ່ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ສິ່ງທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບ່ອນທີ່ພວກເຂົາຢູ່. ຫລັງຈາກນັ້ນ ພວກເຂົາລົມທຸກໆສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຄີຍຮູ້ຈັກ ເພາະພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ສິ່ງອື່ນໆ.¹

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ອະທິບາຍເຖິງແຜນການສຶກສາທີ່ສຸມໃສ່ນັກຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນເປັນໃຈກາງ ຊຶ່ງເດັກນ້ອຍເລີ່ມຕົ້ນການສຶກສາຂອງພວກເຂົາດ້ວຍການນຳໃຊ້ພາສາຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ ແລ້ວຈຶ່ງຮຽນຮູ້ພາສາທາງການໃນໂຮງຮຽນ (ແລະ ພາສາອື່ນໆ ຕາມທີ່ຕ້ອງການ). ໃນແຜນການແບບນີ້, ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງເດັກທີ່ຮຽນຮູ້ຈາກພໍ່ແມ່ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງຕົນ ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າເພື່ອສ້າງພື້ນຖານສຳລັບການຮຳຮຽນໃນພາຍໜ້າ. ແຜນການແບບນີ້ ເຊິ່ງຮູ້ກັນວ່າ “ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE)” ຖືກສ້າງຂຶ້ນສຳລັບຊຸມຊົນ ຊຶ່ງນັກຮຽນ ບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນໄດ້. ຈຸດປະສົງຂອງແຜນການນີ້ ແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍນັກຮຽນໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍການສຶກສາຂອງຕົນ ໂດຍທີ່ບໍ່ບັງຄັບໃຫ້ພວກເຂົາຕ້ອງປະຖິ້ມພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ ແລະ ວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ.

¹ Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul ຢູ່ຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ໄຊໂລມອນ. ບົດລາຍງານ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງປາປົວນິວກິເນຍ Papua New Guinea. ໜ້າທີ່ 29-30.

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ຄຳຖາມທີ່ເຄີຍໄດ້ຍົກຂຶ້ນ ເລື້ອຍໆ ໂດຍພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ, ຄູອາຈານ, ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນຜູ້ອື່ນໆ ກ່ຽວ ກັບແຜນ ການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່(MLE) ເຊັ່ນ: ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີຄວາມ ຕ້ອງການແຜນການດັ່ງກ່າວ? ແຜນການດຳເນີນໄປແບບໃດ? ມັນຈະສົ່ງຜົນປະໂຫຍດແນວໃດ ຕໍ່ນັກ ຮຽນ? ແລະ ຄວນຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ?

ຄຳຖາມ ແລະ ຄຳຕອບ:

ພາສາ ແລະ ການສຶກສາໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ

ຄຳຖາມ 1: ສະພາບການສຶກສາສຳລັບເດັກນ້ອຍຫຼາຍຄົນ ຈາກຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາ ຊົນເຜົ່າທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນເປັນແນວໃດແດ່?

ເມື່ອເດັກນ້ອຍເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ພວກເຂົາຈະຕ້ອງຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ ຫຼາຍຢ່າງ, ພວກເຂົາຈະ ຕ້ອງ:

- ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບການປະພຶດທີ່ເໝາະສົມໃນໂຮງຮຽນ;
- ຮຽນຮູ້ທີ່ຈະອ່ານ ແລະ ຂຽນ;
- ຮຽນຮູ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ເນື້ອໃນໃໝ່ໆ ໃນວິຊາເລກ, ວິທະຍາສາດ, ການສຶກສາສັງຄົມ ແລະ ວິຊາອື່ນໆ;
- ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າພວກເຂົາເຂົ້າໃຈ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ ແລະ ເນື້ອໃນທີ່ພວກ ເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້.

ເດັກນ້ອຍທີ່ບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ເມື່ອເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຈະປະເຊີນ ໜ້າກັບບັນຫາສະເພາະຫຼາຍຢ່າງ ເຊັ່ນ:

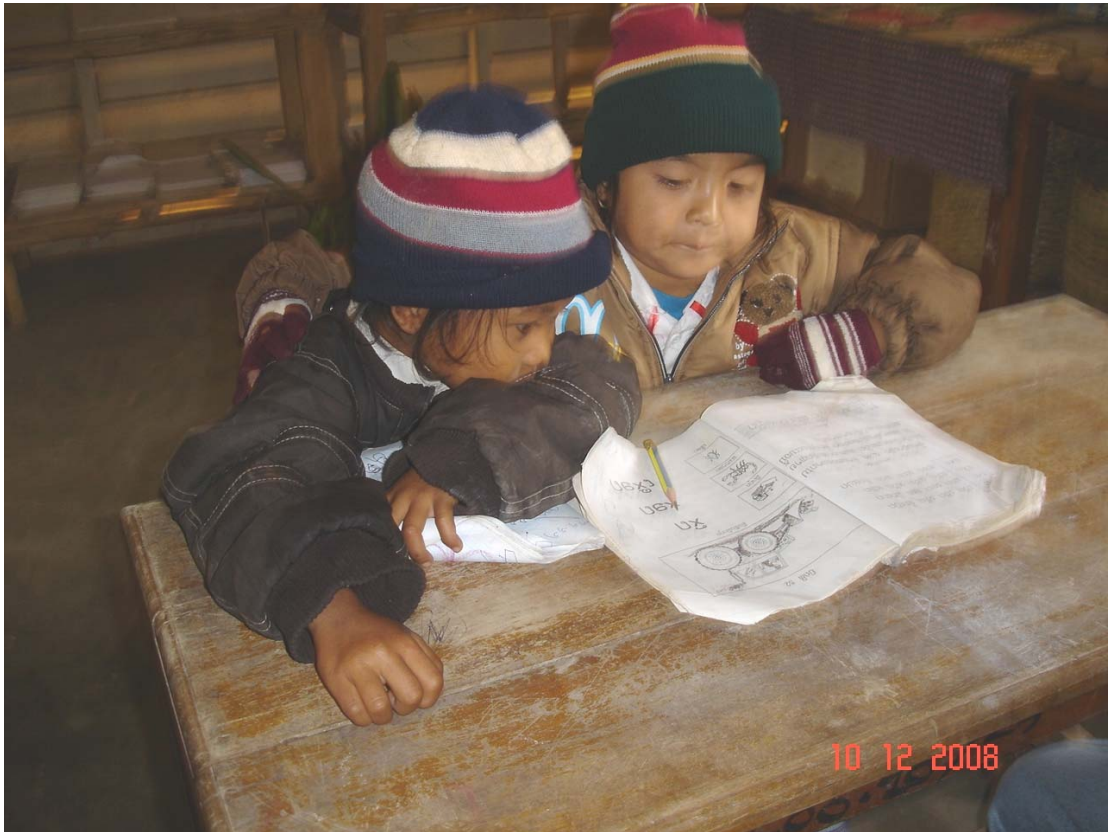
- ພວກເຂົາຈະຕ້ອງຮຽນຮູ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ພວກເຂົາ ຕ້ອງພະຍາຍາມເຂົ້າໃຈບົດຮຽນໃໝ່ ທີ່ຄູໄດ້ສອນ, ອະທິບາຍດ້ວຍພາສາໃໝ່.
- ພວກເຂົາຈະຕ້ອງພະຍາຍາມເຂົ້າໃຈບົດຮຽນຈາກປຶ້ມຮຽນ ຊຶ່ງຂຽນຂຶ້ນເປັນພາສາທາງ ການຂອງໂຮງຮຽນ. ຖ້າຫາກພວກເຂົາບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈພາສາດັ່ງກ່າວດີພໍທີ່ຈະເຂົ້າໃຈ ຄວາມໝາຍຂອງບົດຮຽນ ພວກເຂົາຕ້ອງບັງຄັບຕົນເອງໃຫ້ຈື່ຄຳສັບ, ວະລີ ແລະ ປະ ໂຫຍກ ໃນຂະນະທີ່ຄູອ່ານບົດຮຽນດັ່ງກ່າວ. ແຕ່ວ່າ ການຈື່ຈຳ ບໍ່ຄືກັນກັບການເຂົ້າໃຈ ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຂົາຈະຮຽນຊ້າລົງເລື້ອຍໆ.
- ພວກເຂົາຈະຕ້ອງຮຽນຂຽນດ້ວຍພາສາໃໝ່. ຖ້າຫາກພວກເຂົາບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈພາສາດັ່ງ ກ່າວດີ ພວກເຂົາຈະຖືກບັງຄັບໃຫ້ກ່າຍຕົວອັກສອນ, ຄຳສັບ ແລະ ປະໂຫຍກ ຈາກກະ

ດານ ຫຼື ຈາກປື້ມ, ແຕ່ວ່າການກ່າຍຈະເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາບໍ່ສາມາດທີ່ຈະອະທິບາຍແນວ
ຄວາມຄິດຂອງພວກເຂົາໃນເວລາຂຽນ.

ພະນັກງານສຶກສາຄົນໜຶ່ງ ຢູ່ປະເທດອິນເດຍ ໄດ້ອະທິບາຍບັນຫາ ທີ່ລາວພົບເຫັນໃນເວລາລົງ
ຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນວ່າ:

*ເດັກນ້ອຍບໍ່ມີຄວາມສົນໃຈໃນການອະທິບາຍຂອງຄູ. ພວກເຂົາຈຶ່ງເບິ່ງໜ້າຄູຂອງຕົນ
ແລະ ກະດານດຳ ຊຶ່ງມີຕົວອັກສອນ ດ້ວຍສາຍຕາທີ່ເປົ່າຫວ່າງ. ຄູຮັບຮູ້ວ່າ ນັກຮຽນ
ຂອງຕົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈບົດຮຽນທີ່ຕົນກຳລັງສອນ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສືບຕໍ່ອະທິບາຍລາຍລະ
ອຽດຂອງບົດຮຽນ ໂດຍສິ່ງສຽງທີ່ແຮງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.*

*ຫລັງຈາກທີ່ເມື່ອຍເວົ້າ ແລະ ເຫັນໄດ້ວ່ານັກຮຽນຂອງຕົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈບົດຮຽນ,
ລາວບອກໃຫ້ນັກຮຽນຈົດບົດຮຽນຢູ່ກະດານດຳລົງໃສ່ປື້ມຂອງຕົນ. “ນັກຮຽນຂອງຂ້ອຍ
ເກັ່ງຫຼາຍໃນການກ່າຍບົດຮຽນຈາກກະດານດຳລົງໃສ່ປື້ມຂອງຕົນ. ເມື່ອພວກເຂົາຮຽນ
ຮອດຊັ້ນ ໒.5 ພວກເຂົາມີຄວາມສາມາດໃນການຈົດ ແລະ ຈີ່ຄຳຕອບໄດ້ເປັນຢ່າງດີ.
ແຕ່ວ່າ ມີພຽງ 2 ຄົນເທົ່ານັ້ນ ໃນຊັ້ນ ໒. 5 ທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາ “ຮິນດູ” ຄູອະທິບາຍ.²*

² Jhinram, D. 2005. ຈຸດອ່ອນຂອງພາສາ. ອຸປະສັກສຳລັບການຮຽນຮູ້ໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ນິວເດັນລີ, A.P.H. Publishing, ໜ້າທີ 1.

ນາຍຄູຄົນໜຶ່ງໃນປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea) ໄດ້ອະທິບາຍເຖິງຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມຢ້ານກົວ ທີ່ນັກຮຽນ ຊຶ່ງມີອາຍຸນ້ອຍຕ້ອງປະເຊີນໜ້າ ເມື່ອພວກເຂົາບໍ່ເຂົ້າໃຈພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ:

ໃນເວລາສົດສອນ ຂ້ອຍເຫັນວ່າເດັກຫຼາຍຄົນມີອາການສັບສົນ. ພວກເຂົາຫາກໍມາຈາກບ້ານຂອງພວກເຂົາ ຊຶ່ງເປັນສະຖານທີ່ ຊຶ່ງພໍ່-ແມ່ຂອງພວກເຂົາເວົ້າພາສາໃນຄອບຄົວນຳພວກເຂົາ. ເມື່ອມາຮອດໂຮງຮຽນ ພວກເຂົາຕ້ອງມາພົບກັບຂ້ອຍ ທີ່ຍືນຢູ່ໜ້າຫ້ອງຮຽນ ຄືກັບຍັກທີ່ຍືນຢູ່ຕໍ່ໜ້າເດັກໂຕນ້ອຍໆ ແລະ ເວົ້າພາສາທີ່ແປກປະຫຼາດນຳພວກເຂົາ. ຂ້ອຍເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຢ້ານຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ...³

ແນ່ນອນວ່າ ເດັກບາງຄົນທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າຂອງຕົນ ຈະສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາທາງການໄດ້ເປັນຢ່າງດີ. ໃນທີ່ສຸດ, ບາງຄົນຈະສາມາດສຳເລັດການສຶກສາຂອງພວກເຂົາ ແລະ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນສັງຄົມໄດ້ຢ່າງສຳເລັດຜົນ. ແຕ່ວ່າ ສາຍພົວພັນລະຫວ່າງພວກເຂົາ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາເດຈະເປັນແນວໃດ? ເມື່ອພາສາທາງການແມ່ນພາສາດຽວທີ່ຖືກນຳໃຊ້ໃນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ເມື່ອບົດຮຽນມີແຕ່ສຸມໃສ່ສັງຄົມຂອງຄົນສ່ວນຫຼາຍນຳໃຊ້, ນັກຮຽນທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນ ອາດຈະລືມພາສາຂອງຕົນ ແລະ ສູນເສຍຄວາມຮູ້, ຄວາມຮັກ ແລະ ຄວາມນັບຖືຕໍ່ວັດທະນະທຳ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງຕົນ. ນີ້ແມ່ນສິ່ງທີ່ເສົ້າສະຫຼົດ ແຕ່ເປັນຄວາມຈິງ.

ສະຫຼຸບລວມແລ້ວ, ນັກຮຽນທີ່ມາຈາກຊຸມຊົນ ຊຶ່ງໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າຂອງຕົນ ແຕ່ຕ້ອງໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຊຶ່ງນຳໃຊ້ພາສາທີ່ພວກເຂົາບໍ່ເຂົ້າໃຈ ຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບຫຼາຍບັນຫາ ທາງດ້ານການສຶກສາ, ສັງຄົມ ແລະ ບັນຫາອື່ນໆ ລວມມີ:

- ອັດຕາການຄ້າງຫ້ອງ ແລະ ອອກໂຮງຮຽນສູງ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ພວກເຂົາບໍ່ສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາທີ່ພວກເຂົາບໍ່ເຂົ້າໃຈ;
- ສູນເສຍຄວາມໝັ້ນໃຈໃນຕົນເອງ ອັນເນື່ອງມາຈາກພວກເຂົາບໍ່ສາມາດບັນລຸຄາດໝາຍຂອງຄູອາຈານ ແລະ ພໍ່ແມ່ຂອງຕົນ;
- ສູນເສຍພາສາຂອງຕົນ, ສູນເສຍຄວາມຮັກທີ່ມີຕໍ່ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ ແລະ ສູນເສຍຄວາມນັບຖືຕໍ່ຊຸມຊົນຂອງຕົນ ເພາະວ່າຂໍ້ຄວາມທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮັບຮູ້ຈາກໂຮງຮຽນແມ່ນມີພຽງແຕ່ພາສາ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມສ່ວນໃຫຍ່ເທົ່ານັ້ນທີ່ສຳຄັນ;

³ Malone, D. 2004. ກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງກາງ. ດາລັດສ, ລັດແທກສັດ, SIL International. ໜ້າທີ່ 17.

- ບໍ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດໃນການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ພວກເຂົາຕ້ອງການສໍາລັບການຊອກຫາວຽກເຮັດງານທຳທີ່ດີ;
- ບໍ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດ ໃນການສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາການປົກຄອງຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດຊາດຂອງພວກເຂົາ ດັ່ງທີ່ກົມການສຶກສາ ຂອງປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea) ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:
ການສຶກສາທີ່ເດັກສ່ວນຫຼາຍໄດ້ຈົບໄປ ແຕ່ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຊອກວຽກເຮັດງານທຳ, ບໍ່ຖືກຍອມຮັບຈາກວິຖີທາງດຳລົງຊີວິດຂອງຄົນ ແລະ ແມ່ນການສຶກສາທີ່ບໍ່ສາມາດສະໜອງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມປະພຶດທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ນັກຮຽນເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດປະກອບສ່ວນທາງບວກເຂົ້າໃນການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ປະເທດຊາດຂອງພວກເຂົາ.⁴

ຄໍາຖາມ 2: ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຈະສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ເດັກຮຽນໄດ້ດີຂຶ້ນ ໃນໂຮງຮຽນແນວໃດ?

ການສຶກສາທີ່ດີ ບໍ່ວ່າຈະນຳໃຊ້ພາສາໃດກໍ່ຕາມ ແມ່ນອີງໃສ່ 2 ຫຼັກການພື້ນຖານຂ້າງລຸ່ມນີ້:

1. ການຮຽນຮູ້ປະກອບດ້ວຍຄວາມໝາຍ: ພວກເຮົາອາດຈະສາມາດຈື່ຈຳ ແຕ່ວ່າພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຮຽນຮູ້ໃນສິ່ງທີ່ພວກເຮົາບໍ່ເຂົ້າໃຈ.
2. ການຮຽນຮູ້ປະກອບດ້ວຍການເລີ່ມຈາກສິ່ງທີ່ເຮົາຮູ້ ໄປຫາສິ່ງທີ່ເຮົາບໍ່ຮູ້: ພວກເຮົາສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້ດີ ຖ້າຫາກພວກເຮົານຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ພວກເຮົາຮູ້ ເພື່ອຊ່ວຍສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ນຳໃຊ້ແນວຄິດ ແລະ ຂໍ້ມູນໃໝ່.

ເດັກນ້ອຍຈະສຳຜັດກັບປະສົບການ ການຮຽນຮູ້ທີ່ມີຄວາມໝາຍ ກ່ອນທີ່ພວກເຂົາຈະເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ພວກເຂົາຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນ ໃນຂະນະທີ່ພວກເຂົາສື່ສານກັບພໍ່ແມ່ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາ. ພວກເຂົາຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບທຳມະຊາດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງພວກເຂົາ. ພວກເຂົາຄັດເລືອກ ແລະ ກຳນົດສິ່ງຕ່າງໆ ແລະ ປຽບທຽບນ້ຳໜັກ ແລະ ໄລຍະທາງ ໃນຂະນະທີ່ພວກເຂົາດຳເນີນກິດຈະກຳປະຈຳວັນຂອງພວກເຂົາ. ພວກເຂົາປະເມີນສິ່ງທີ່ຜູ້ຄົນເວົ້າ ແລະ ເຮັດ ອີງຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພວກເຂົາ ວ່າເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ດີ ຫຼື ດີ, ເປັນສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ຫຼື ອັນຕະລາຍ, ເໝາະສົມ ຫຼື ບໍ່ເໝາະສົມ. ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນພື້ນຖານສໍາລັບການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດຂອງພວກເຂົາ.

⁴ ກົມການສຶກສາ. 1991. ການທວນຄືນຂະແໜງການສຶກສາ. ແວການີ(Waigani), ປາປົວນິວກິເນຍ(Papua New Guinea). ໜ້າທີ່ 7.

ພາສາກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ, ກ່ອນທີ່ເດັກຈະເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ພວກເຂົາໃຊ້ພາສາ ຊຶ່ງໃຊ້ຢູ່ໃນ ຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາ ເພື່ອເປັນອຸປະກອນໃນການສື່ສານ ແລະ ຮຽນຮູ້:

- ພວກເຂົາຟັງ ການສົນທະນາຂອງພໍ່ແມ່ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່;
- ພວກເຂົາຖາມຄຳຖາມ ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ພວກເຂົາບໍ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ຟັງຄຳຕອບ;
- ພວກເຂົາເຮັດຕາມຄຳແນະນຳ;
- ພວກເຂົາສົນທະນາກ່ຽວກັບແນວຄວາມຄິດຂອງພວກເຂົາ;
- ພວກເຂົາອະທິບາຍສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຫັນ ແລະ ອະທິບາຍສິ່ງທີ່ພວກເຂົາຄິດ;
- ພວກເຂົານັບວັດຖຸສິ່ງຂອງ ແລະ ຄິດໄລ່ເລກ;
- ພວກເຂົາຖືກຖຽງກັບໝູ່ຄູ່ຂອງພວກເຂົາ (ແລະ ບາງຄັ້ງ ກັບພໍ່ແມ່ຂອງພວກເຂົາ).

ຈາກການສື່ສານພົວພັນແບບຂ້າງເທິງນີ້ ເດັກຈະເລີ່ມຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ໝັ້ນໃຈຂຶ້ນໃນ ການນຳໃຊ້ພາສາຄອບຄົວຂອງຕົນຢ່າງມີຄວາມໝາຍເພື່ອຈຸດປະສົງຫຼາຍຢ່າງ, ດັ່ງນັ້ນ ພວກ ເຂົາຈະນຳເອົາຄວາມຮູ້ທີ່ມີຢູ່ໄປນຳຕົນເອງ ໃນເວລາເລີ່ມຕົ້ນເຂົ້າໂຮງຮຽນ.

ນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ແລ້ວ...

ໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານທີ່ດີ ຈະຮູ້ວ່າພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກຮຽນແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄຸນຄ່າ ສຳລັບຂະບວນການຮຽນຮູ້. ພວກເຂົານຳໃຊ້ພາສາຂອງເດັກສຳລັບສົດສອນ, ໂດຍສະເພາະໃນຊັ້ນຮຽນເບື້ອງຕົ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນເຂົ້າໃຈບົດຮຽນໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ. ພວກເຂົານຳໃຊ້ຕົວຢ່າງທີ່ນັກຮຽນຄຸ້ນເຄີຍ ເພື່ອສະເໜີເນື້ອໃນບົດຮຽນໃໝ່ໆ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການຂອງຕົນເຂົ້າຊ່ວຍເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນງ່າຍຂຶ້ນ. ພວກເຂົາສະໜອງອຸປະກອນການອ່ານໃນພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນກ່ຽວກັບຄົນ, ສະຖານທີ່ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ນັກຮຽນຄຸ້ນເຄີຍ ເພື່ອກະຕຸ້ນຄວາມສົນໃຈຂອງນັກຮຽນ. ພວກເຂົາຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນ ຊຽນໃນພາສາຂອງຕົນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ພວກເຂົາຮູ້ ແລະ ຄິດ ເພື່ອຊ່ວຍສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃນຄວາມສາມາດໃນການສື່ສານແນວຄວາມຄິດຂອງພວກເຂົາ. ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ ຈະຊ່ວຍສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບເດັກ ຊຶ່ງຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ພວກເຂົາປະສົບຜົນສຳເລັດໃນການສຶກສາໄລຍະຍາວ.

ເນື້ອໃນຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນສິ່ງທີ່ນັກຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານການສຶກສາໄດ້ກ່າວໄວ້ ກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າຂອງການສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ເຂັ້ມແຂງໃນພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງເດັກ:

ລະດັບການພັດທະນາພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງເດັກ ແມ່ນປັດໄຈບົ່ງບອກໃນການຄາດຄະເນການພັດທະນາພາສາທີ່ສອງ... ເດັກ...ຊຶ່ງມີພື້ນຖານພາສາແມ່ທີ່ເຂັ້ມແຂງຈະສາມາດພັດທະນາຄວາມສາມາດໃນການຮູ້ໜັງສືທີ່ເຂັ້ມແຂງກວ່າ ໃນພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ.⁵

⁵ Cummins, J. 2000. ພາສາແມ່ຂອງເດັກທີ່ໃຊ້ສອງພາສາ: ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ?

<http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

... ເພື່ອຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່

ເວລາທີ່ນັກຮຽນເລີ່ມຄ່ອງແຄ້ວໃນພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ ພວກເຂົາຈະເລີ່ມຕົ້ນຮຽນຮູ້ພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ - ເລີ່ມຕົ້ນຈາກການຟັງ ແລະ ເວົ້າ ຫລັງຈາກນັ້ນ ອ່ານ ແລະ ຂຽນ. ຂະບວນການນີ້ ແມ່ນອີງໃສ່ຫຼັກການໜຶ່ງຂອງການສຶກສາ ທີ່ວ່າ: *ພວກເຮົາຮຽນຮູ້ທີ່ຈະອ່ານ ແລະ ຂຽນພຽງຄັ້ງດຽວ.* ເມື່ອເດັກຮຽນຮູ້ການອ່ານ ແລະ ການຂຽນໃນພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ, ເລີ່ມຕົ້ນຄ່ອງແຄ້ວໃນການຟັງ ແລະ ການເວົ້າພາສາທາງການຂອງໂຮງຮຽນ ພວກເຂົາຈະສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາທາງການໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ດ້ວຍຄວາມໝັ້ນໃຈ.

ໃນແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ດີ, ເດັກຈະສືບຕໍ່ນຳໃຊ້ທັງສອງພາສາ - ຟັງ ແລະ ເວົ້າ ແລະ ອ່ານ ແລະ ຂຽນ - ເພື່ອສື່ສານ ແລະ ຮຳຮຽນ ໃນໄລຍະເວລາການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ.

ເມື່ອເດັກສືບຕໍ່ພັດທະນາຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາໃນສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາ ໃນໄລຍະເວລາການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ພວກເຂົາຈະມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນການນຳໃຊ້ພາສາໃຫ້ຖືກຕ້ອງຫຼາຍຂຶ້ນ. ພວກເຂົາຈະມີເວລາຫຼາຍຂຶ້ນໃນການຝຶກຫັດນຳໃຊ້ພາສາ, ໂດຍສະ

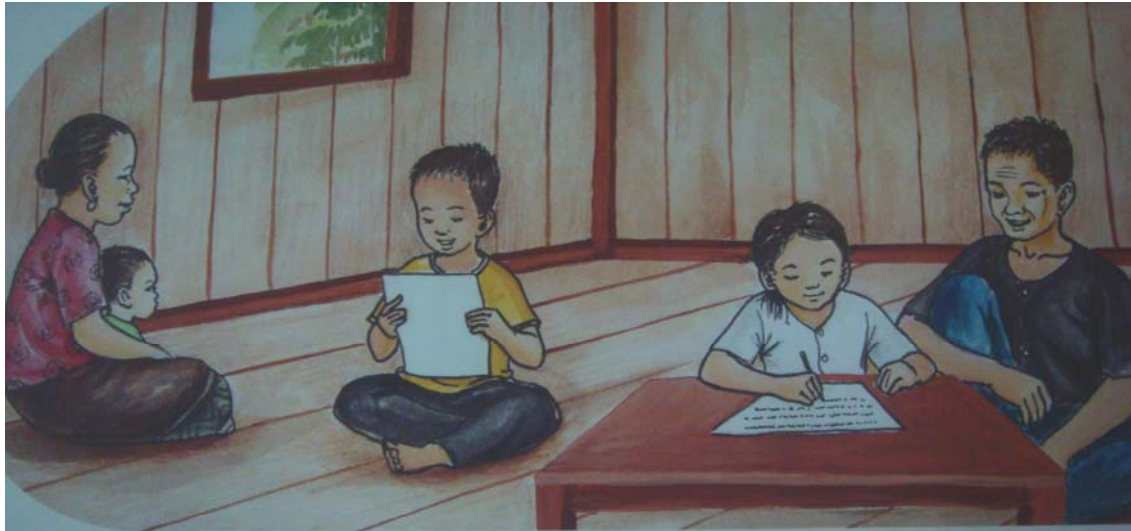
ເພາະໃນເວລາທີ່ພວກເຂົາຮຽນຮູ້ໜັງສືທັງສອງພາສາ ແລະ ພວກເຂົາຈະສາມາດປຽບ
ທຽບຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງວິທີທີ່ນຳໃຊ້ສອງພາສາໃນຕົວຈິງ.⁶

ຄຳຖາມ 3: ຄູອາຈານ ແລະ ພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນຄິດແນວໃດກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ ມາໃຊ້ຢູ່ໃນຫ້ອງຮຽນ?

ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນຊຸມ
ຊົນຫຼາຍແຫ່ງ ທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າຢູ່ທົ່ວໂລກ. ຄູ-ອາຈານ, ຜູ້ອຳນວຍການ ແລະ ພໍ່-ແມ່ຂອງ
ນັກຮຽນ ສ່ວນຫຼາຍໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຜນການເຫຼົ່ານັ້ນ ໄດ້ພົບເຫັນວ່ານັກຮຽນທີ່ເລີ່ມຕົ້ນການ
ຮຳຮຽນ ໂດຍໃຊ້ພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວມີ:

- ຄວາມໝັ້ນໃຈໃນຕົວເອງຫຼາຍຂຶ້ນ ເມື່ອກາຍມາເປັນນັກຮຽນ;
- ປະກອບສ່ວນຢ່າງເອົາໃຈໃສ່ຫຼາຍຂຶ້ນໃນການສົນທະນາໃນຫ້ອງຮຽນ;
- ຖາມຄຳຖາມຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຕົນເຂົ້າໃຈບົດຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ຮຽນອ່ານໄວຂຶ້ນ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຕົນເຂົ້າໃຈໃນສິ່ງທີ່ອ່ານດີຂຶ້ນ;
- ຮຽນຂຽນໄວຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດສະແດງອາລິມຂອງຕົນໄດ້ດີຂຶ້ນໃນບົດຂຽນ;
- ຮຽນພາສາຂອງໂຮງຮຽນ - ທັງການເວົ້າ ແລະ ການຂຽນ - ໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ເຂົ້າໃຈ
ຫຼາຍຂຶ້ນ.

⁶ Cummins, J. 2000. ພາສາແມ່ຂອງເດັກທີ່ໃຊ້ສອງພາສາ: ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການສຶກສາ?
<http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

ພວກເຮົາສາມາດຂຽນໜັງສືຊ່ວຍພໍ່ແມ່

ຫົວໜ້າທ້ອງຖານສຶກສາທິການເມືອງໄດ້ອະທິບາຍຄວາມແຕກຕ່າງທີ່ລາວພົບເຫັນໃນ
ເວລາລົງຢ້ຽມຢາມທ້ອງຮຽນວ່າ:

*ກ່ອນໜ້ານີ້ ນັກຮຽນມີແຕ່ນັ້ງຢູ່ໃນຫ້ອງ ບໍ່ເວົ້າບໍ່ຈາກຫຍັງ. ພວກເຂົາບໍ່ຮູ້ຈະຕອບຄໍາຖາມ
ທີ່ນາຍຄູຍົກຂຶ້ນ. ແຕ່ວ່າປະຈຸບັນ ພວກເຂົາຍົກມືຂຶ້ນ! ພວກເຂົາມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງທີ່
ຢາກເວົ້າ. ພວກເຂົາກາຍເປັນນັກຮຽນທີ່ທ້າວທັນ ແລະ ຕື່ນຕົວ.⁷*

ພໍ່-ແມ່ຂອງນັກຮຽນກໍ່ຕົວໃຈ ເພາະວ່າແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາ
ແມ່ (MLE) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ລູກຫຼານຂອງຕົນ ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຮັກ ແລະ ເຄົາລົບໃນ
ຮິດຄອງປະເພນີ, ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ. ດັ່ງທີ່ພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນຄົນໜຶ່ງໄດ້ອະ
ທິບາຍໄວ້ວ່າ:

*ບັດນີ້ ລູກຂອງຂ້ອຍໄປໂຮງຮຽນ (ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ) ແຕ່ວ່າລາວບໍ່ປະຖິ້ມບ່ອນທີ່ລາວ
ຢູ່. ລາວຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບວັດທະນະທຳ ແລະ ວິທີດຳລົງຊີວິດຂອງລາວຢູ່ໂຮງຮຽນ. ລາວ
ສາມາດຂຽນທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ລາວຕ້ອງການ ດ້ວຍພາສາທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງລາວ.
ລາວບໍ່ພຽງແຕ່ສາມາດຂຽນສິ່ງທີ່ລາວເຫັນ ແຕ່ລາວສາມາດຂຽນໃນສິ່ງທີ່ລາວຄິດ ແລະ
ລາວສາມາດຂຽນກ່ຽວກັບທີ່ຢູ່ຂອງລາວ. ລາວຂຽນກ່ຽວກັບການຊ່ວຍແມ່ຂອງລາວໄປ
ຫາບນາ, ຊຸດມັນດ້າງ, ແລະ ເຮັດສວນ. ເມື່ອລາວຂຽນສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ມັນແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ*

⁷ ການສື່ສານສ່ວນຕົວຈາກຄູອາຈານໃນຂົງເຂດແຜນການ Ligua Franca ໃນປະເທດ ຟິລິບປິນ ກັບມາດາມ
Susan Malone, SIL international, ໃນປີ 2001;

ຕໍ່ລາວ. ລາວບໍ່ພຽງແຕ່ຂຽນ ແລະ ອ່ານກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຢູ່ບ່ອນອື່ນ, ແຕ່ລາວຮຽນຮູ້ຄວາມ
ພາກພູມໃຈກ່ຽວກັບວິຖີທາງການດຳລົງຊີວິດຂອງລາວ ຜ່ານການອ່ານ ແລະ ຂຽນ.
ເມື່ອລາວໃຫຍ່ຂຶ້ນລາວຈະບໍ່ລົມພວກເຮົາ. ການສອນໃຫ້ລູກຫຼານຂອງພວກເຮົາຮູ້ຈັກ
ອ່ານ ແລະ ຂຽນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສຳຄັນ, ແຕ່ສຳຄັນກວ່ານັ້ນແມ່ນການສອນໃຫ້ພວກເຂົາ
ພາກພູມໃຈໃນຕົວຂອງເຂົາ ແລະ ໃນຕົວຂອງພວກເຮົາ.⁸

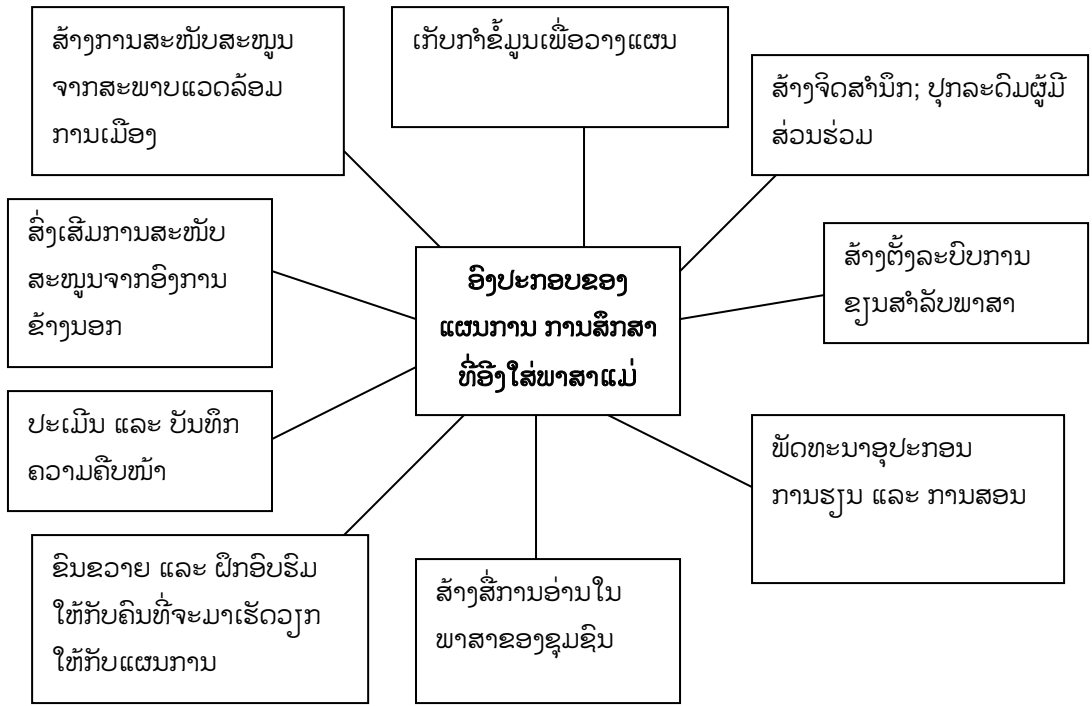
ຄຳຖາມ 4: ພວກເຮົາສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້ແດ່ ເພື່ອສ້າງຕັ້ງແຜນການ ການ ສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ໃນຊຸມຊົນຂອງພວກເຮົາ?

ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່(MLE) ທີ່ປະສິບຜົນສຳເລັດ
ແມ່ນແຜນການທີ່ຕ້ອງການ ການຮ່ວມມື ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທຸກໆຄົນ. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນ
ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນມີຄວາມຕ້ອງການແຜນການ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະເປັນເຈົ້າການແຜນການ
ດັ່ງກ່າວ. ການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ, ຄູອາຈານ ແລະ ພະນັກງານ
ສຶກສາອື່ນໆ ແມ່ນສິ່ງຈຳເປັນ ຖ້າຫາກແຜນການຈະສືບຕໍ່ເຕີບໂຕ ແລະ ຍືນຍົງ.

ພາກສ່ວນຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະໜອງຂໍ້ແນະນຳໃຫ້ກັບຊຸມຊົນທີ່ຕ້ອງການຈະເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ
ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ.⁹ ກິດຈະກຳບາງຢ່າງຈະໄດ້ອະ
ທິບາຍຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຈະຖືກສືບຕໍ່ຜ່ານໄລຍະອາຍຸການຂອງແຜນການ; ແຕ່ວ່າ ບາງກິດຈະກຳຈະ
ຖືກດຳເນີນໃນໄລຍະສັ້ນເທົ່ານັ້ນ. ຢູ່ບາງເຂດ, ບາງກິດຈະກຳອາດຈະໄດ້ຖືກດຳເນີນໄປແລ້ວ
ຕົວຢ່າງ: ພາສາບາງພາສາ ອາດຈະມີລະບົບການຂຽນຢູ່ແລ້ວ. ຢູ່ບາງເຂດ ອາດຈະບໍ່ມີກິດຈະ
ກຳໃດເລີຍທີ່ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດັ່ງນັ້ນ, ຊຸມຊົນຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນແຕ່ຂັ້ນເບື້ອງຕົ້ນ ໂດຍຮ່ວມມື
ກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ.

⁸ Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul ຢູ່ຕອນ
ເໜືອຂອງແຂວງ ໂຊໂລມອນ. ບົດລາຍ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລ
ແຫ່ງ Papua New Guinea.

⁹ Malone, S 2005. ວາງແຜນ ການສຶກສາແບບອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄູ່ມືສຳລັບຜູ້ໃຊ້
ພາສາແມ່ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາຢູ່ຊຸມຊົນຂອງຕົນ.

ສ້າງການສະໜັບສະໜູນຈາກສະພາບແວດລ້ອມການເມືອງ. ຕ້ອງຊຸກຍູ້ ແລະ ປຸກລະດົມຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເມືອງ ແລະ ງົບປະມານ ຕໍ່ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE). ກ່ອນທີ່ພວກເຂົາຈະໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ພວກເຂົາຕ້ອງເຂົ້າໃຈເຖິງຈຸດປະສົງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງແຜນການ. ຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂອງພວກເຂົາ ສາມາດລິເລີ່ມການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເມືອງ ໂດຍການເລີ່ມຕົ້ນແຜນການຂະໜາດນ້ອຍ ນອກເໜືອຈາກການສຶກສາສາຍສາມັນ ເຊັ່ນ: ຊັ້ນອະນຸບານ ຫຼື ຫ້ອງຮຽນຫຼັງຈາກໂມງເລີກຮຽນ. ພວກເຂົາສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິທີການເຫຼົ່ານີ້ໂດຍທີ່ບໍ່ຕ້ອງລໍຖ້າການສ້າງຕັ້ງນະໂຍບາຍທາງການ. ຜົນສຳເລັດຂອງແຜນການຂະໜາດນ້ອຍເຫຼົ່ານີ້ຈະເປັນກຳລັງອັນສຳຄັນໃນການແຜ່ຍແຜ່ຄຸນຄ່າຂອງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ແລະ ຊ່ວຍຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ເລີ່ມຕົ້ນສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເມືອງ.

ເຖິງແມ່ນວ່າສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າຫາພະນັກງານລັດທີ່ມີຕຳແໜ່ງສູງ ຫຼື ພວກເຂົາອາດຈະບໍ່ມີຄຳຄິດຄຳເຫັນໃນຂະບວນການສ້າງນະໂຍບາຍ ແຕ່ວ່າພວກເຂົາສາມາດສ້າງສາຍພົວພັນແບບຮ່ວມມືກັນກັບກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາອື່ນໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ ແລະ ອົງການອື່ນໆ. ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ຈະເຮັດໃຫ້ກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດອອກສຽງມືນຈຳພັກ. ດັ່ງນັ້ນ ການສ້າງສາຍພົວພັນຈະຕ້ອງເປັນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ສືບຕໍ່ປະຕິບັດ ເພື່ອສ້າງຄວາມປ່ຽນແປງຢູ່ຂັ້ນສູງສຸດ.

ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເພື່ອວາງແຜນໂຄງການ. ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍືນຍົງ ຈະຕ້ອງຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ຖືກກຳນົດຂຶ້ນໂດຍຊຸມຊົນ ໂດຍສະເພາະນັກຮຽນ ຫຼື ພໍ່ແມ່ຂອງພວກເຂົາ. ບູລິມະສິດທີ່ສຳຄັນສຳລັບຜູ້ວາງແຜນແມ່ນຕ້ອງຮຽນຮູ້ຈາກພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນໆທີ່ຢູ່ໃນຊຸມຊົນກ່ຽວກັບສະພາບການສຶກສາຢູ່ໃນຊຸມຊົນດັ່ງກ່າວ ໂດຍການປ່ອຍໂອກາດໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ອະທິບາຍເຖິງເປົ້າໝາຍການສຶກສາ ສຳລັບລູກຫຼານຂອງຕົນ ແລະ ກຳນົດຈຸດດີ ແລະ ຈຸດອ່ອນໃນລະບົບການສຶກສາທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ. ຜູ້ວາງແຜນທີ່ດີ ຈະຕ້ອງເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນພາຍໃນຊຸມຊົນ ທີ່ຈະສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສ້າງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ເຊັ່ນ: ໂຮງຮຽນທີ່ເໝາະສົມ, ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມສາມາດດ້ານພາສາ, ສື່ການຂຽນທີ່ເໝາະສົມໃນພາສາດັ່ງກ່າວ ແລະ ບັດໄຈທີ່ສາມາດກົດຂວາງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE). ຂະບວນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຈະສະໜອງໂອກາດໃຫ້ກັບຫົວໜ້າແຜນການ ໃນການສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບແຜນການ (ເບິ່ງກົດຈະກຳຕໍ່ໄປ). ການຄົ້ນຄວ້າໄປຄ່ຽງຄູ່ກັບການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ການປຸກລະດົມຂົນຂວາຍ ຈະຕ້ອງສືບຕໍ່ດຳເນີນ ໃນເວລາທີ່ແຜນການໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວໄປຫາຊຸມຊົນອື່ນ.

ການສ້າງຈິດສຳນຶກ; ການປຸກລະດົມຂົນຂວາຍຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ. ພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນຫຼາຍຄົນຄິດວ່າ ກ່ອນທີ່ລູກຂອງຕົນຈະສາມາດນຳໃຊ້ພາສາທາງການຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ພວກເຂົາຈະຕ້ອງຮຽນພາສາໃໝ່ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ແລະ ໃຊ້ພາສາດັ່ງກ່າວໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະຫຼາຍໄດ້. ພວກເຂົາຢ້ານວ່າ ຖ້າຫາກລູກຂອງຕົນໃຊ້ເວລາໃນການໃຊ້ພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງຕົນ ຫຼາຍເກີນໄປໃນໂຮງຮຽນ ຈະເຮັດໃຫ້ລູກຂອງຕົນເສຍເວລາໃນການນຳໃຊ້ພາສາໃໝ່ ແລະ ອາດຈະບໍ່ປະສິບຜົນສຳເລັດໃນພາສາທີສອງ. ແຕ່ວ່າການຄົ້ນຄວ້າດ້ານພາສາ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມຄິດທີ່ກົງກັນຂ້າມແມ່ນສິ່ງທີ່ຖືກຕ້ອງ. ການສ້າງພື້ນຖານການສຶກສາທີ່ເຂັ້ມແຂງ ນຳໃຊ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງຂອງເດັກ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເດັກຮຽນຮູ້ພາສາທີສອງໄດ້ງ່າຍ ແລະ ໄວຂຶ້ນ.

ພໍ່-ແມ່ ນັກຮຽນຕ້ອງການທີ່ຈະຮັບຮູ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງການນຳໃຊ້ພາສາທີ່ໜຶ່ງຂອງນັກຮຽນໃນໂຮງຮຽນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຮູ້ສຶກໝັ້ນໃຈກ່ຽວກັບການລົງທະບຽນຮຽນຂອງລູກຫຼານຂອງຕົນເຂົ້າໃນແຜນການ. ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນຜູ້ອື່ນໆຕ້ອງການຂໍ້ມູນ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາປະກອບສ່ວນເຂົ້າຢ່າງເປັນເຈົ້າການ ໃນການສະໜັບສະໜູນແຜນການ ເຊັ່ນ: ບົວລະບັດຮັກສາຫ້ອງຮຽນ, ຊ່ວຍໃນການສິດສອນ, ສ້າງສື່ການອ່ານ. ການສະໜັບສະໜູນຈາກພະນັກງານການສຶກສາຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ກໍ່ຍັງແມ່ນອີກປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ຖ້າຫາກແຜນການຈະຖືກດຳເນີນໄປຢ່າງສຳເລັດຜົນ ແລະ ຍືນຍົງ. ກົດຈະກຳການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ປຸກລະດົມຂົນຂວາຍ ຈະຕ້ອງສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບແຜນການໃຫ້ກັບພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ ທັງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຂ້າງນອກເຂດຊຸມຊົນ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ກົດຈະກຳການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ປຸກລະດົມຂົນຂວາຍ ກໍ່ຈະຕ້ອງຊຸກຍູ້ໃຫ້ພວກເຂົາ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບົວລະບັດຄຸ້ມຄອງແຜນການ.

ການສ້າງລະບົບການຂຽນສຳລັບພາສາ. ຖ້າຫາກພາສາທ້ອງຖິ່ນຍັງບໍ່ທັນມີລະບົບຕົວໜັງສື, ຊຸມຊົນຈະຕ້ອງຄັດເລືອກຕົວອັກສອນ ຫຼື ໜັງສືສຳລັບລະບົບການຂຽນ. ຊ່ຽວຊານທາງດ້ານພາສາສາມາດຊ່ວຍຄົນທີ່ເວົ້າພາສາແມ່ ຕັດສິນໃຈໃນການຄັດເລືອກຕົວອັກສອນ ຫຼື ໜັງສືຂອງພາສາຕົນ. ຫຼັງຈາກທີ່ຊຸມຊົນໄດ້ສ້າງລະບົບການຂຽນຊົ່ວຄາວແລ້ວ ພວກເຂົາຈະຕ້ອງທົດລອງລະບົບການຂຽນດັ່ງກ່າວ ແລ້ວປັບປຸງລະບົບດັ່ງກ່າວຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ແນວຄວາມຄິດທີ່ຈະພັດທະນາລະບົບການຂຽນໃຫ້ກັບພາສາທີ່ບໍ່ເຄີຍມີລະບົບການຂຽນມາກ່ອນ ອາດຈະຟັງເບິ່ງແລ້ວເປັນວຽກທີ່ຍາກ, ແຕ່ຕົວຈິງແລ້ວໃນທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາມີ

ຫຼາຍຊຸມຊົນໄດ້ພັດທະນາພາສາຂອງຕົນຂຶ້ນຢ່າງສຳເລັດຜົນ. ຫຼັງຈາກທີ່ລະບົບການຂຽນຖືກພັດທະນາ, ຊຸມຊົນສາມາດເລີ່ມຕົ້ນຂຽນບົດເລື່ອງຕ່າງໆ ແລະ ກະກຽມສື່ການອ່ານ ສຳລັບແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE).

ການພັດທະນາສື່ການຮຽນ ແລະ ການສອນ. ສື່ການຮຽນ ແລະ ການສອນ ສຳລັບແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຈະຕ້ອງ:

- 1) ສະໜອງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ກັບນັກຮຽນ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການສຶກສາຂອງພວກເຂົາ; ແລະ 2) ສືບຕໍ່ສ້າງຄວາມນັບຖື ແລະ ຄວາມຮັກຂອງພວກເຂົາຕໍ່ຮິດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງພວກເຂົາ.

ໃນແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ, ພະນັກງານສຶກສາຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ລວມທັງຄູ-ອາຈານ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນຕ້ອງເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອພັດທະນາສື່ການຮຽນ - ການສອນທີ່ເຂັ້ມແຂງ. ພວກເຂົາຮູ້ເຖິງຄວາມມຸ້ງຫວັງຂອງນັກຮຽນໃນແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ ຢູ່ຂັ້ນປະຖົມສຶກສາ ແລະ ສາມາດກຳນົດໄດ້ເຖິງຄວາມສາມາດທີ່ນັກຮຽນຈະຕ້ອງບັນລຸ ໃນເວລາທີ່ພວກເຂົາເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າໃນລະບົບການສຶກສາທົ່ວໄປ. ໜ້າທີ່ຂອງຊຸມຊົນແມ່ນຮັບປະກັນວ່າ ສື່ການຮຽນ - ການສອນ ຈະຕ້ອງໝູນໃຊ້ພາສາ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການທີ່ເດັກມີຢູ່ແລ້ວ ໃນເວລາທີ່ພວກເຂົາເລີ່ມຕົ້ນແຜນການ. ນອກຈາກນີ້, ສະມາ

ຊິກຂອງຊຸມຊົນ ຍັງມີໜ້າທີ່ໃນການຮັບປະກັນວ່າແຜນການ ຈະຕ້ອງຮັກສາອົງປະກອບທາງ ດ້ານຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳ ທີ່ເຂັ້ມແຂງຂອງຊຸມຊົນ.

ສ້າງສື່ການອ່ານໃນພາສາຂອງຊຸມຊົນ. ເດັກໃນແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ມີຄວາມຕ້ອງການສື່ການອ່ານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ໃນພາສາຂອງຕົນ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈິ່ງຕ້ອງເປັນພາສາໃໝ່. ສື່ການອ່ານ ຄວນຈະຕ້ອງນຳໃຊ້ພາສາ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ ຂອງເດັກ ໃນເວລາເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຈະຕ້ອງຖືກແຕ່ງຂຶ້ນໂດຍຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາແມ່ກ່ຽວກັບບຸກຄົນ, ສະຖານທີ່ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ພວກເຂົາຄຸ້ນເຄີຍ. ເມື່ອເດັກເລີ່ມຕົ້ນອ່ານໃນພາສາໃໝ່, ພວກ ເຂົາຕ້ອງການສື່ການອ່ານເປັນພາສາໃໝ່ - ເລີ່ມຈາກເລື່ອງສັ້ນໄປຫາເລື່ອງທີ່ຍາວ ແລະ ສະຫຼັບ ສັບຊ້ອນຂຶ້ນ.

ປະສົບການຈາກຊຸມຊົນ ຊຶ່ງນຳໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນ ໃນອາຊີ ແລະ ປາຊີ ຟິກ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄົນທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາແມ່ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ສາມາດພັດທະນາສື່ການ ອ່ານໄດ້ຢ່າງຫຼາກຫຼາຍ ໃນພາສາຂອງຕົນ. ຂ້າງລຸ່ມແມ່ນຕົວຢ່າງປະເພດສື່ການອ່ານທີ່ພວກເຂົາ ສາມາດພັດທະນາຂຶ້ນ:

ເລື່ອງຫຍໍ້ຕົ້ນສະບັບ	ບົດແນະນຳ ແລະ ທິດຊຶ້ນຳ	ບົດກ່າວປະກາດ
ເພງ ແລະ ກາບກອນ	ບົດສອນສາສະໜາ ແລະ ຄຸນສົມບັດ	ປະຕິທິນ
ຊີວະປະຫວັດ ແລະ ປະຫວັດສາດ	ລະຄອນ ແລະ ການສະແດງ	ປຶ້ມວາງແຜນ
ນິທານ	ປຶ້ມພະຍັນຊະນະ	ໜັງສືຕະຫຼົກ,
ຄຳໂຕງໂຕຍ ແລະ ສຸພາສິດ	ວັດຈະນານຸກົມແບບງ່າຍ	ປ້າຍ
ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ພູມສາດ	ປຶ້ມກິດຈະກຳ	ຂ່າວສານຂໍ້ມູນ
ເກມ	ສຸຂະພາບ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆ	

ນອກຈາກນີ້ ປະສົບການຈາກຫຼາຍຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການນຳໃຊ້ສິ່ງ ທີ່ສຳຄັນອ່ານລາຄາແພງແມ່ນບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ໂດຍສະເພາະກັບຜູ້ອ່ານທີ່ຫາກໍ ເລີ່ມອ່ານໃໝ່. ສ່ວນຫຼາຍ ປຶ້ມອ່ານມີສີຂາວ-ດຳ ແລະ ພົມຢ່າງສະອາດ ກໍຖືວ່າພຽງພໍແລ້ວ ຖ້າ ຫາກຊັບພະຍາກອນມີຈຳກັດ, ໂດຍສະເພາະ ຖ້າປຶ້ມເລື່ອງເປັນທີ່ສົນໃຈ ແລະ ໝາະສົມກັບ ຄວາມສາມາດໃນການອ່ານຂອງນັກຮຽນ. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການສ້າງສື່ການອ່ານສຳລັບຄົນທີ່ ເລີ່ມຕົ້ນອ່ານໃໝ່ແມ່ນ: 1) ເນື້ອໃນຂອງປຶ້ມຈະຕ້ອງຊັກຊວນຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ອ່ານ, 2) ພາ ສາຕ້ອງຈະແຈ້ງ ແລະ ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ ແລະ 3) ແຜນວາດ ຫຼື ຮູບຈະຕ້ອງຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ ອ່ານເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງປຶ້ມອ່ານໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

ການຂົນຂວາຍ ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກັບຄົນທີ່ເຮັດວຽກນຳແຜນການ. ຕາຕະລາງຂ້າງ ລຸ່ມນີ້ ບັນຈຸຈຳນວນລາຍການຂອງພະນັກງານ ທີ່ແຜນການການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາ ສາແມ່ (MLE) ຕ້ອງການ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຕາຕະລາງຍັງບັນຈຸຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບໜ້າທີ່ຮັບ ຜິດຊອບ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງພວກເຂົາ.

ເຖິງແມ່ນວ່າຄູ-ອາຈານ ຫຼື ພະນັກງານຄົນອື່ນໆ ຈະເຮັດວຽກໃນຖານະອາສາສະໝັກ ຫຼື ພະນັກງານຮັບຈ້າງ, ພວກເຂົາມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກຊຸມຊົນທັງໝົດ ລວມທັງພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນ. ກິດຈະກຳເບື້ອງຕົ້ນທີ່ສຳຄັນແມ່ນການສ້າງ ຄະນະກຳມະການປະກອບດ້ວຍຜູ້ນຳຂອງຊຸມຊົນ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ຊ່ວຍໃນການຄັດເລືອກພະນັກງານ

ແລະ ຮັບຮອງວ່າພະນັກງານໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ພວກເຂົາຕ້ອງການ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນໃຫ້ປະສິບຜົນສຳເລັດ.

ພະນັກງານ	ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ	ເງື່ອນໄຂທົ່ວໄປ
ຄູ-ອາຈານ (ອາດຈະຕ້ອງການ 2 ຄົນ. ຄົນໜຶ່ງສຳລັບພາສາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອີກຄົນສຳລັບພາສາທາງການ)	ສອນທ້ອງຮຽນ (ພາສາທາງການ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ) ປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າຂອງນັກຮຽນ ພົວພັນກັບພໍ່ແມ່ຂອງນັກຮຽນ, ສະມາຊິກອື່ນໆຂອງຊຸມຊົນ	ສາມາດເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນໄດ້ໃນທັງສອງພາສາຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ເຂົ້າໃຈ ແລະ ນັບຖືວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ ສາມາດຂຽນໄດ້ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ອ່ານອອກຖືກຄັດເລືອກ ແລະ ຮັບຮອງຈາກຊຸມຊົນ.
ນັກຂຽນ, ນັກແຕ້ມ, ນັກແກ້	ນັກຂຽນ: ຂຽນ, ບັບປຸງ ແລະ ແປສື່ການອ່ານໃນພາສາ L1 ແລະ L2 ນັກແຕ້ມ: ສ້າງແຜນວາດກ່ຽວກັບອຸປະກອນ(ສີ່) ນັກແກ້ (ແລະ ນັກຂຽນ): ກວດກາຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ, ພາສາ, ໄວຍາກອນ, ແລະ ການສະກົດ ຂອງສື່ການອ່ານ ທີມງານປະເມີນຜົນ: ກວດກາອຸປະກອນ ແລະ ບັບປຸງຕາມຄວາມເໝາະສົມ	ສາມາດເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາ L1 ໄດ້ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ເຂົ້າໃຈ ແລະ ນັບຖືວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ ຖືກຮັບຮູ້ຈາກຊຸມຊົນວ່າເປັນຄົນທີ່ສາມາດເລົ່າເລື້ອງ ແລະ ແຕ້ມຮູບໄດ້ດີ ຮູ້ພາສາ L2 ແລະ ສາມາດບັບປຸງນອກອຸປະກອນ(ສີ່) ຈາກພາສາ L2 ເປັນພາສາ L1 ຫຼື ກົງກັນຂ້າມ ສາມາດແຕ້ມຮູບທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສັງຄົມ (ນັກແຕ້ມ) ເຂົ້າໃຈຫລັກໄວຍາກອນຂອງພາສາ L1(ນັກແກ້) ຖືກຄັດເລືອກ ແລະ ຮັບຮອງຈາກຊຸມຊົນ.
ຫົວໜ້າຄວບຄຸມ/ ຄູເຝິກ	ລົງຢ້ຽມຢາມທ້ອງຮຽນຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ; ກຳນົດຈຸດດີ ແລະ ຈຸດອ່ອນຂອງຄູ-ອາຈານ; ຊ່ວຍຄູອາຈານ ເມື່ອພວກເຂົາພົບກັບບັນຫາ ປະເມີນຄວາມກ້າວໜ້າຂອງນັກຮຽນ ຮັບປະກັນວ່າການບັນທຶກແມ່ນຖືກຕ້ອງ ຂໍ້ຄວາມຄິດເຫັນຈາກຊຸມຊົນຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງແຜນການ ແລະ ການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ	ສາມາດເວົ້າ, ອ່ານ ແລະ ຂຽນໄດ້ໃນພາສາ L1 ແລະ L2 ໄດ້ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງກຸ່ມຄົນທ້ອງຖິ່ນ ສາມາດພົວພັນກັບພະນັກງານລັດ, ພະນັກງານຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ ສາມາດສື່ສານແນວຄວາມຄິດ ແລະ ເຕັກນິກການສົດສອນຕົວແບບທີ່ດີໄດ້ (ຄູເຝິກ) ມີປະສົບການສົດສອນໃນພາສາ L1 (ຄູເຝິກ, ຫົວ

	<p>ດຳເນີນການເຝິກອົບຮົມກ່ອນ ແລະ ໃນ ເວລາດຳເນີນງານໃຫ້ກັບຄູອາຈານ ຮັບປະກັນວ່າທ້ອງຮຽນມີອຸປະກອນການ ສົດສອນທີ່ພຽງພໍ</p>	<p>ໜ້າຄວບຄຸມ) ຖືກຄັດເລືອກ ແລະ ຮັບຮອງຈາກ ຊຸມຊົນ.</p>
<p>ຄະນະກຳມະການ ທີ່ເປົກສາ</p>	<p>ເປັນທີ່ປຶກສາໃຫ້ກັບຫົວໜ້າແຜນການ ຊ່ວຍໃນການຂົນຂວາຍພະນັກງານ ປະສານງານລະຫວ່າງພະນັກງານ ແລະ ຊຸມຊົນ; ສື່ສານເປົ້າໝາຍ, ຈຸດປະສົງ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງແຜນການໃຫ້ຊຸມຊົນ ໄດ້ຮັບຮູ້. ສົ່ງເສີມໃຫ້ຊຸມຊົນຊ່ວຍບົວລະບົດຮັກສາ ທ້ອງຮຽນ ແລະ ວັດສະດຸຂອງທ້ອງຮຽນ ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ຂໍທຶນເພື່ອຊ່ວຍຊຸກຍູ້ ແຜນການ ຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງໃນການນຳໃຊ້ ງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ</p>	<p>ເຂົ້າໃຈຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນ ການ ມີຄຳໝັ້ນສັນຍາຕໍ່ແຜນການ ແລະ ມີຄວາມສາ ມາດທີ່ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຜນ ການປະສົບຜົນສຳເລັດ ຖືກຄັດເລືອກ ແລະ ຮັບຮອງຈາກຊຸມຊົນ.</p>

ການປະເມີນ ແລະ ບັນທຶກຄວາມຄືບໜ້າ. ຖ້າຫາກແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນພາຍໃນລະບົບການສຶກສາ, ພະນັກງານສຶກສາ ຈະ ຕ້ອງມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າດ້ານການຮຽນຂອງນັກຮຽນ. ແຕ່ວ່າ ໃນການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ນີ້ ກໍ່ ຄວນມີການປະເມີນຄວາມພໍໃຈຂອງສະມາຊິກໃນຊຸມຊົນຕໍ່ແຜນການ ວ່າແຜນການດັ່ງກ່າວ ສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍທາງດ້ານການສຶກສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງພວກເຂົາ ຫຼື ບໍ່. ເມື່ອສະ ມາຊິກຂອງຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປະເມີນຜົນ ແລະ ບັນທຶກແຜນການ, ບົດລາຍງານທີ່ ອອກມາຈະສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າຂອງແຜນການ ຕໍ່ຊຸມຊົນຂອງພວກເຂົາ.

ການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງພາຍນອກ. ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ສຳເລັດຜົນ ຕ້ອງການຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ຊ່ວຍເຫລືອ, ລວມທັງ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນ, ຈາກອົງການພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກເຂດຊຸມຊົນ. ມີພຽງ ແຕ່ຄົນທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາແມ່ໄດ້ເທົ່ານັ້ນທີ່ຈະສາມາດສ້າງສື່ການອ່ານ, ສອນທ້ອງຮຽນ ແລະ ຕັດສິນຄວາມສຳເລັດຂອງແຜນການ ວ່າສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ບໍ່. ບຸກຄົນ

ພາຍນອກສາມາດໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນດ້ານອື່ນ ເຊັ່ນ: ພັດທະນາລະບົບການຂຽນ, ພັດທະນາຫຼັກສູດການຂຽນ, ເຝິກອົບຮົມຄູອາຈານ, ປະເມີນຜົນແຜນການ ແລະ ຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ການພັດທະນາທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັບອົງການຈັດຕັ້ງພາຍນອກຫຼາຍເທົ່າ ຊຶ່ງຈະເປັນໄປໄດ້ ແມ່ນໜ້າວຽກໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບຫົວໜ້າຂອງແຜນການ.

ຄໍາຖາມ 5: ມັນສາມາດເຮັດໄດ້ແທ້ບໍ່? ແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE) ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ສາມາດສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຮັກສາໃຫ້ຍືນຍົງ ໄດ້ແທ້ບໍ່?

ປະສົບການຈາກກຸ່ມພາສາໜຶ່ງໃນປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea) ອາດຈະສາມາດຕອບຄໍາຖາມນີ້ໄດ້:

ໃນຊ່ວງກາງທົດສະຫວັດ 1980, ກຸ່ມຄົນໂກເຢວ (Kaugel) 30,000 ຄົນມີຄວາມກັງວົນຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກ ລູກຫຼານຂອງຕົນ ເຊິ່ງເວົ້າພຽງແຕ່ພາສາ ໂກເຢວ (Kaugel) ຮຽນບໍ່ໄດ້ດີໃນລະບົບການສຶກສາຂອງລັດທີ່ໃຊ້ພຽງແຕ່ພາສາອັງກິດ.

ເພື່ອກະກຽມລູກຫຼານຂອງພວກເຂົາຢ່າງພ້ອມພຽງ ສໍາລັບລະບົບການສຶກສາຂອງລັດ, ຜູ້ນໍາພາທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ຈາກອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງແຜນການ ການສຶກສາທີ່ນໍາໃຊ້ພາສາທໍາອິດ ຊຶ່ງປ່ອຍໃຫ້ເດັກໄດ້ຮຽນອ່ານ ແລະ ຂຽນ

ໃນພາສາຂອງຕົນກ່ອນທີ່ຈະເຂົ້າໂຮງຮຽນປະຖົມ. ພວກເຂົາສ້າງຕັ້ງ ສະມາຄົມການສຶກສານອກໂຮງຮຽນໂກເຢວ (Kaugel Non-Formal Education Association (KNFEA), ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນ, ພະນັກງານລັດ ແລະ ຜູ້ນຳທາງດ້ານສາສະໜາ, ເພື່ອແນະນຳ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ແຜນການຂອງພວກເຂົາ.

ຫົວໜ້າແຜນການຂົນຂວາຍນັກຮຽນ, ນັກແຕ້ມ ແລະ ນັກແກ້ບົດທີ່ເວົ້າພາສາແມ່. ຫຼັງຈາກ 2 ປີ, ພວກເຂົາໄດ້ແຕ່ງ, ແຕ້ມ, ແກ້ບົດ ແລະ ສ້າງບື້ມອ່ານສຳລັບແຕ່ລະຊັ້ນຮຽນໃນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ຫຼາຍກວ່າ 100 ຫົວ (ນຳໃຊ້ເຄື່ອງອັດເອກະສານທີ່ໃຊ້ມື). ເມື່ອຮອດເວລາທີ່ບື້ມເຫຼົ່ານີ້ຖືກທົບທວນ ແລະ ດັດແກ້, ຫົວໜ້າແຜນການໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີການຂຽນບົດສະເໜີ ເພື່ອຂໍທິນສະໜັບສະໜູນໃນການພິມສື່ການອ່ານເຫຼົ່ານີ້ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ.

ຄົນຈາກທ້ອງຖິ່ນທີ່ໄດ້ຮັບການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ຢ່າງຕໍ່າ 6 ປີ ຖືກຂົນຂວາຍໃຫ້ເປັນຄູສຳລັບສອນຊັ້ນອະນຸບານ. ຄູທີ່ມີປະສົບການຜູ້ໜຶ່ງ ຊຶ່ງແມ່ນຜູ້ປະສານງານຂອງແຜນການ ໄດ້ເຝິກອົບຮົມໃຫ້ຜູ້ອື່ນ ເພື່ອໃຫ້ກາຍເປັນຄູຝຶກໃນດ້ານການແຕ່ງບົດເລື່ອງ ແລະ ຈັດການເຝິກອົບຮົມໃຫ້ກັບຄູຄົນອື່ນໆ. ຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ, ຫົວໜ້າຂອງແຜນການໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການທີ່ສ້າງລາຍຮັບ ເພື່ອສະໜອງງົບປະມານທີ່ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າເປັນເງິນເດືອນໃຫ້ກັບຄູ-ອາຈານ. ນອກຈາກນີ້ ແຜນການຍັງໄດ້ສ້າງສາຍພົວພັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນຂອງລັດ, ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດອື່ນໆ, ນັກທຸລະກິດ ແລະ ພະແນກສຶກສານອກໂຮງຮຽນຂອງແຂວງ. ຜູ້ຮ່ວມງານເຫຼົ່ານີ້ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ສະໜັບສະໜູນແຜນການ ດ້ວຍການສະໜອງງົບປະມານ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ ລວມທັງທ້ອງຮຽນ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆຂອງໂຮງຮຽນ.

20 ປີ ຫຼັງຈາກທີ່ແຜນການເລີ່ມຕົ້ນ, ແຜນການ ການສຶກສາຂອງເດັກດັ່ງກ່າວ ຍັງຄົງສືບຕໍ່ ຖືກຮັກສາໄວ້ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງສະມາຄົມການສຶກສານອກໂຮງຮຽນໂກເຢວ (KNFEA). ໃນຊ່ວງທ້າຍທົດສະວັດປີ 1990, ແຜນການໄດ້ຖືກບັນຈຸໄວ້ໃນລະບົບການສຶກສາຂອງລັດ ແລະ ນັກຮຽນທີ່ສິ້ນສຸດການສຶກສາໃນພາສາໂກເຢວ (Kaugel) ຈະສືບຕໍ່ການສຶກສາຂອງພວກເຂົາໃນລະບົບໂຮງຮຽນທີ່ໃຊ້ພາສາອັງກິດ.¹⁰

¹⁰ ແຜນການການສຶກສາພາສາທຳອິດສຳລັບພາສາໂກເຢວ (Kaugel)ແມ່ນຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ເຂດພູດອຍຂອງແຂວງທາງທິດຕາເວັດຕິກຂອງປະເທດປາປົວນິວກິເນຍ (Papua New Guinea).

ພໍ່-ແມ່ຂອງນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍຕ້ອງການໃຫ້ລູກຫຼານຂອງຕົນໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ດີ, ແຕ່ວ່າພວກເຂົາກໍ່ມີຄວາມຫວັງວ່າລູກຫຼານຂອງຕົນຈະຮັກສາຄວາມຮັກ ແລະ ນັບຖືຂອງພວກເຂົາຕໍ່ຮີດຄອງປະເພນີທາງດ້ານພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງຕົນ. ພໍ່-ແມ່ ຂອງນັກຮຽນຕ້ອງການໃຫ້ລູກຫຼານຂອງຕົນກາຍເປັນຄົນທີ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະ ຕັ້ງໃຈໃນການຮຳຮຽນ ແລະ ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ກາຍເປັນສະມາຊິກທີ່ດີຄົນໜຶ່ງຂອງຊຸມຊົນ. ຈາກການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ແລະ ກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຈາກພາຍນອກ, ພວກເຂົາຈະສາມາດເລີ່ມຕົ້ນດຳເນີນ ແຜນການເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

Cummins, J. 2000. ພາສາແມ່ຂອງເດັກທີ່ໃຊ້ສອງພາສາ: ເປັນຫຍັງມັນຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການສຶກສາ? <http://www.iteachilearn.com/cummins/mother.htm> (ເຂົ້າອ່ານວັນທີ 17 ພະຈິກ 2006)

Delpit, L.D. ແລະ Kemelfield, G. 1985. ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນການ Viles Tok Ples Skul ຢູ່ຕອນເໜືອຂອງແຂວງ ໂຊໂລມອນ. ບົດລາຍ ERU No. 51. Waigani, Papua New Guinea, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ Papua New Guinea

ກົມການສຶກສາ. 1991. ການທວນຄືນຂະແໜງການສຶກສາ. ແວການີ(Waigani), ປາປົວນິວກີເນຍ(Papua New Guinea), ກົມການສຶກສາ.

Jhinram, D. 2005. ຈຸດອ່ອນຂອງພາສາ. ອຸປະສັກສໍາລັບການຮຽນຮູ້ໃນຂັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ນິວເດັນລີ, A.P.H. Publishing.

Malone, D. 2004. ກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງກາງ. ດາລັດສ, ລັດແທກສັດ, SIL International.

Malone, S. 2004. ຄູ່ມືສໍາລັບພັດທະນາການສຶກສາ ແລະ ແຜນການສຶກສາສໍາລັບຜູ້ໃຫຍ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາສ່ວນໜ້ອຍ. ບາງກອກ, UNESCO.

Malone, S 2005. ວາງແຜນ ແຜນການສຶກສາແບບອີງໃສ່ຊຸມຊົນ ໃນຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄູ່ມືສໍາລັບຜູ້ໃຊ້ພາສາແມ່ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການສຶກສາຢູ່ຊຸມຊົນຂອງຕົນ.

ນິຍາມ - ພາສາ

<p>ພາສາອິດທິພົນ (Dominant language)</p>	<p>ພາສາທີ່ເວົ້າໂດຍກຸ່ມຄົນທີ່ມີອິດທິພົນ ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ເປັນ ພາສາຕົ້ນຕໍຂອງປະເທດ</p> <ul style="list-style-type: none"> ອາດຈະແມ່ນພາສາທາງການ ຫຼື ພາສາແຫ່ງຊາດ ເຖິງແມ່ນວ່າມັນອາດຈະບໍ່ແມ່ນພາສາທີ່ຄົນສ່ວນໃຫຍ່ເວົ້າໃນປະເທດ
<p>ພາສາທາງຮີດຄອງປະເພນີ (Heritage language)</p>	<p>ພາສາຂອງຊົນເຜົ່າ ຫຼື ພາສາທີ່ໃຊ້ມາແຕ່ດັ້ງເດີມ</p>
<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຄອບຄົວ (Home language)</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ເວົ້າໃນຄອບຄົວ (ເບິ່ງພາສາທຳອິດ, ພາສາແມ່)</p> <ul style="list-style-type: none"> ບາງຄົນອາດຈະມີຫຼາຍພາສາທີ່ໃຊ້ເວົ້າໃນຄອບຄົວ
<p>ພາສາທີ 1 (L1)</p>	<p>ພາສາທຳອິດ, ພາສາພື້ນເມືອງ (ຈິ່ງເບິ່ງ ພາສາແມ່, ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຄອບຄົວ ແລະ ພາສາທ້ອງຖິ່ນ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ໝາຍເຖິງພາສາ ຫຼື ທຸກໆພາສາທີ່ຮູ້ມາແຕ່ກຳເນີດ
<p>ພາສາທີ 2 (L2)</p>	<p>ພາສາທີສອງ, ພາສາທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສາພື້ນເມືອງ, ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສື່ສານໂດຍທົ່ວໄປ ຫຼື ພາສາຕ່າງປະເທດ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ສ່ວນໃຫຍ່ ໝາຍເຖິງພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໃນສັງຄົມທົ່ວໄປ ແລະ ພາຍນອກຂອງຄອບຄົວ; ໃນການສຶກສາສອງພາສາ, L2 ໝາຍເຖິງພາສາທີ 2 ຫຼື ພາສາທາງການ ເຊິ່ງແນະນຳໃຫ້ນັກຮຽນ ຫຼັງຈາກທີ່ພວກເຂົາຮູ້ L1. ສຳລັບຊຸມຊົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ, L2 ໝາຍເຖິງພາສາທາງການ ຫຼື ພາສາແຫ່ງຊາດ.
<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນການສິດສອນ (Language of instruction) ພາສາກາງລະຫວ່າງເຜົ່າ</p>	<p>ພາສາທີ່ໃຊ້ສຳລັບສິດສອນ ຫຼື ຮຽນຮູ້ຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງຮູ້ອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າປະເພດໜັງສືຂອງການສິດສອນ. ພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍທົ່ວໄປສຳລັບການສື່</p>

(Lingua franca)	ສານ ລະຫວ່າງແຕ່ລະຊົນເຜົ່າ, ເປັນພາສາທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ໃນເຜົ່າ
	ດຽວກັນ. ຕົວຢ່າງ: ພາສາ ຕອກ ປິຊິນ (Tok Pisin) ຂອງປະເທດ ປາປົວນິວກີເນຍ (Papua New Guinea)
ພາສາທ້ອງຖິ່ນ (Local language)	ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຊຸມຊົນອ້ອມຂ້າງ <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="670 526 1361 638">• ອາດຈະໝາຍເຖິງ ພາສາທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຕົວອັກສອນສຳລັບຂຽນ
ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນຫຼາຍນຳໃຊ້ (Majority language)	ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ
ພາສາຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄົນສ່ວນໜ້ອຍນຳໃຊ້ (Minority language)	ພາສາທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກຸ່ມສັງຄົມ ຫຼື ຊົນເຜົ່າທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍ ຢູ່ໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ, ຊາດໃດໜຶ່ງ ຫຼື ລັດໃດໜຶ່ງ <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="670 974 1361 1086">• ບາງເທື່ອ ໝາຍເຖິງພາສາຂອງຄົນກຸ່ມໃຫຍ່ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນພາສາທີ່ມີອິດທິພົນ.
ພາສາແມ່ (mother tongue)	ພາສາທຳອິດ, ພາສາພື້ນເມືອງ (ເບິ່ງ L1, ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນຄອບຄົວ, ພາສາທີ່ໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ) <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="670 1254 1361 1467">• ພາສາທີ່ບຸກຄົນ: ກ) ຮຽນຮູ້ທຳອິດ, ຂ) ພາສາທີ່ບຸກຄົນອື່ນຖືກວ່າເປັນພາສາພື້ນເມືອງຂອງຕົນ, ຄ) ພາສາທີ່ຕົນຮູ້ດີທີ່ສຸດ ຫຼື ງ) ພາສາທີ່ຕົນເອງນຳໃຊ້ເປັນສ່ວນໃຫຍ່.
ພາສາທາງການ (Official language)	ພາສາທີ່ຖືກຮັບຮອງໃຫ້ເປັນພາສາທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການບໍລິຫານມວນຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ລວມທັງໃນໂຮງຮຽນ. ຕົວຢ່າງ: ປະເທດ ອິນເດຍ ໃຊ້ພາສາ ຮິນດູ ແລະ ພາສາອັງກິດ ເປັນພາສາທາງການຂອງປະເທດ ແລະ ມີພາສາທາງການອື່ນໆອີກສຳລັບແຕ່ລະລັດ.
ພາສາທີ່ຍັງບໍ່ມີການຂຽນ (Unwritten language)	ພາສາທີ່ຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບເວົ້າແຕ່ບໍ່ທັນຖືກນຳໃຊ້ສຳລັບການອ່ານ/ການຂຽນ

ນິຍາມ - ທົ່ວໄປ

<p>ຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາ (Advisory committee)</p>	<p>ກຸ່ມຜູ້ນຳທີ່ມີຄວາມໝູ່ໝັ້ນ ໃນການສະໜັບສະໜູນແຜນການ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (MLE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ໂດຍທົ່ວໄປຄະນະກຳມະການນີ້ຈະຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ທີ່ສາມາດເວົ້າພາສາແມ່ໄດ້ ແລະ ອົງການທີ່ມີສ່ວນ ຮ່ວມ
<p>Alienation</p>	<p>ການຕັດຂາດຈາກພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຄົນທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າ ໃນການສຶກສາທີ່ໃຊ້ພາສາ ສ່ວນໃຫຍ່ ອາດຈະຖືກປະຕິເສດຈາກພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຕົນ.
<p>ການສ້າງຈິດສຳນຶກ (Awareness raising)</p>	<p>ການສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນບັນລຸ ເປົ້າໝາຍ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ທີ່ພວກເຂົາໄດ້ວາງໄວ້ ສຳລັບຕົນເອງ.</p>
<p>ສອງພາສາ (Bilingual)</p>	<p>ບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນໃນການເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງຄັ້ງຮູ້ອ່ານ ແລະ ຊຽນ) ຢ່າງໜ້ອຍ ສອງພາສາ ສັງຄົມ: ຢ່າງໜ້ອຍ ມີກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາ 2 ພາສາ</p>
<p>ຄວາມສາມາດ (Competencies)</p>	<p>ຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ຫຼື ທັກສະໃນພາສາ ຫຼື ວິຊາຮຽນ ອື່ນໆ ຂອງຫລັກສູດໂຮງຮຽນ</p>
<p>ຫລັກສູດ (Curriculum)</p>	<p>ແຜນການສົດສອນ, ເນື້ອໃນ ແລະ ສື່ການສົດສອນ ສຳລັບແຜນການສຶກສາ</p>
<p>ກຸ່ມຄົນທີ່ມີອິດທິຜົນ (Dominant group)</p>	<p>ກຸ່ມສັງຄົມທີ່ມີອຳນາດຂອງປະເທດ ເນື່ອງຈາກຈຳນວນຂອງ ປະຊາກອນ (ຄົນສ່ວນໃຫຍ່), ເສດຖະກິດ (ຄວາມຮັ່ງມີ) ແລະ ການເມືອງ (ອຳນາດ)</p>
<p>ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (Implementation)</p>	<p>ຂັ້ນຕອນສຳລັບປຸກລະດົມປະຊາຊົນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອດຳເນີນແຜນການໃໝ່</p>

<p>ລັດທິວັດທະນະທຳຮ່ວມ (Interculturalism)</p>	<p>ການສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຍອມຮັບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ລະຫວ່າງແຕ່ລະກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ກຸ່ມສັງຄົມ.</p>
<p>ການພັດທະນາພາສາ (Language development)</p>	<p>ໃນການສຶກສາ: ສອນໃຫ້ຄົນໃດຄົນໜຶ່ງໃຫ້ສາມາດຮຽນຮູ້ໃນ ການເວົ້າ, ຂຽນ ແລະ ອ່ານພາສາໃຫ້ໄດ້ດີ. <i>ໃນຊຸມຊົນທີ່ນຳໃຊ້ພາສາທີ່ຄົນສ່ວນໜ້ອຍນຳໃຊ້: ການສົ່ງ ເສີມການນຳໃຊ້ພາສາຜ່ານການເວົ້າ ແລະ ການຂຽນ. ຕົວຢ່າງ: ການຂະຫຍາຍຄຳສັບ, ຕົກລົງລະບຽບການຂຽນ ແລະ ສ້າງປຶ້ມ ແລະ ອຸປະກອນສຳລັບໂຮງຮຽນ.</i></p>
<p>ພາສາຊົນເຜົ່າ (Language minority)</p>	<p>ກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຮ່ວມກັນກັບພາສາຊົນເຜົ່າໃຫຍ່ ແຕ່ມີ ອຳນາດໜ້ອຍໃນສັງຄົມເນື່ອງຈາກປະຊາກອນ (ມີຈຳນວນ ປະຊາກອນໜ້ອຍ), ເສດຖະກິດ (ບໍ່ຮັ່ງມີ) ແລະ ການເມືອງ</p>
<p>ການຮູ້ໜັງສື (Literacy)</p>	<p>ຄວາມສາມາດໃນການອ່ານ, ຂຽນ, ຄຳນວນ ແລະ ໃຊ້ພາສາ ເພື່ອສິ່ງທີ່ຕ້ອງການໃນຊີວິດ.</p>
<p>ແນວທາງທີ່ຍອມຮັບ (Mainstream)</p>	<p>ພາສາ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່</p> <ul style="list-style-type: none"> • ສ່ວນໃຫຍ່ ຈະໝາຍເຖິງການອອກແບບຂອງໂຮງຮຽນ ສຳລັບກຸ່ມຄົນສ່ວນໃຫຍ່ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມ ຕ້ອງການຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າ
<p>ກຸ່ມອົບພະຍົບ (Migrant)</p>	<p>ບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຄົນທີ່ຍ້າຍຈາກທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງ ໄປທາງທ້ອງ ຖິ່ນອື່ນ</p>
<p>ການປຸກລະດົມ (Mobilization)</p>	<p>ຂັ້ນຕອນການຮີບໂຮມຊຸມຊົນ (ແລະ ຜູ້ສະໜັບສະໜູນ) ໃຫ້ ເຮັດວຽກນຳກັນເພື່ອວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ</p>
<p>MLE ທີ່ອີງໃສ່ພາສາແມ່ (Mother tongue Based MLE)</p>	<p>ການສິດສອນທີ່ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍພາສາທຳອິດ (L1) ສຳລັບອ່ານ, ຂຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ ໃນຂະນະທີ່ສິດສອນພາສາທີ່ 2 (L2) (ເບິ່ງ ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ)</p>

<p>ຫຼາຍພາສາ (Multilingual)</p>	<p>ບຸກຄົນ: ຄວາມສາມາດໃນການເວົ້າ/ເຂົ້າໃຈ (ແລະ ບາງເທື່ອ ອ່ານ/ຂຽນ) ຫຼາຍກວ່າ 2 ພາສາ ສັງຄົມ: ການມີກຸ່ມຄົນສອງຫລືຫຼາຍພາສາ</p>
<p>ການສຶກສາຫຼາຍພາສາ (Multilingual education)</p>	<p>ການນຳໃຊ້ສອງ ຫຼື ຫຼາຍພາສາສຳລັບການຮຽນຮູ້ໜັງສື ແລະ ການສຶດສອນ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ທາງທີ່ດີແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການພັດທະນາ ພາສາທຳອິດ (L1) ແລະ ເພີ່ມພາສາອື່ນໆເທື່ອລະ ໜ້ອຍ.
<p>ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດ (NGO)</p>	<p>ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ແມ່ນສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງລັດຖະບານ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການພັດທະນາຊຸມຊົນ.</p>
<p>ການພັດທະນາຕົວໜັງສື (Orthography)</p>	<p>ລະບົບການສ້າງມາດຕະຖານສຳລັບພາສາຂຽນ ລວມທັງຕົວ ອັກສອນ ແລະ ກົດລະບຽບສຳລັບສະກົດ ແລະ punctuation (ເບິ່ງ ລະບົບການຂຽນ)</p>
<p>ຜູ້ຮ່ວມງານ (Partner)</p>	<p>ບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ຮ່ວມມືກັບຊຸມຊົນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດແຜນການໃໝ່</p>
<p>ຄວາມຍືນຍົງຄົງຕົວ (Sustainability)</p>	<p>ການສ້າງຕັ້ງແຜນການ ໃຫ້ສືບຕໍ່ເປັນເວລາດົນນານ</p>
<p>ລະບົບການຂຽນ (Writing systems)</p>	<p>ການສະເໜີພາສາເວົ້າແບບຮູບພາບ (ເບິ່ງ ການພັດທະນາຕົວ ໜັງສື)</p>

UNESCO ບາງກອກ
ແຜນການການສຶກສາສຳລັບທຸກຄົນ ຢູ່ ອາຊີ-ປາຊີຟິກ
APPEAL

920 ຖະໜົນ ສຸຂຸມວິດ
ພຣະຂະໂໜງ, ບາງກອກ 10110, ປະເທດໄທ
www.unescobkk.org